**NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP DINSDAG 6 APRIL 2021**

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
39 leden, te weten: mevrouw Bakkers, de heren Bauer en Beij, de dames Van den Berg en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heren Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heer Van Gils, de dames Hoekstra, Hostmann en Huijbens, de heer De Jong, de dames Kraneveldt-van der Veen, Van Leeuwen en Van der Meer, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mooiman en Moree, mevrouw Mulholland, de heer Nawijn, mevrouw Van Oudheusden, de heren Schoonbeek, Schotel, Smitskam, Van der Snoek, Van Steenis, Van der Vlies, Weekenstroo en Weening, de dames Wortel-Driessen en Van Yperen, de heren Zamani en Zinck

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: mevrouw Van Driel, mevrouw Groeneveld, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, de heren Paalvast en Rosier

Afwezig zijn: -

---

**AGENDA**

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Bekrachtiging/opheffing geheimhouding**
   a. **Raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding bijlage 5 bij raadsvoorstel 'Ruimtelijk kader en Investeringsbudget Middengebied Entree**
   b. **Raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding bijlage 2 bij Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2021**
7. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Du Meelaan 578-582, 588**
   b. **Raadsvoorstel Vaststellen grondexploitatie Kwadrant B&F/Edisonpark**
   c. **Raadsvoorstel Aanpassing verordening Auditcommissie**
   d. **Raadsvoorstel Ondertekenen brandbrief raden OV in MRDH-regio**
   e. **Raadsvoorstel Vaststellen grondexploitatie Engelandlaan 140**
   f. **Notulen en besluitenlijst van 15 maart 2021**
8. **Debat (inclusief stemmingen)**:
   a. **Raadsvoorstel Definitief verzoek referendum over het Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021**
   b. **Agenderingsverzoek PvdA, GroenLinks, SP en Fractie Van den Berg inzake Rol woningbouwcorporaties bij nieuwbouw betaalbare/sociale woningen in Zoetermeer**
9. **Sluiting**

---

**VERSLAG**

---

**1. Opening en vaststelling agenda**

De **voorzitter**: Goedenavond, welkom allemaal. Fijn dat u allemaal hier vanavond op 6 april aanwezig kunt zijn, thuis, want het is nog steeds digitaal. Voor we gaan beginnen - u kent ze inmiddels denk ik wel, maar het kan nooit kwaad om ze te herhalen - allereerst nog een aantal huishoudelijke mededelingen. In ieder geval het verzoek om uw microfoon uit te zetten als u niet aan het woord bent en zoveel

mogelijk, als het kan, hoofdtelefoon of oordopjes te gebruiken. Ik geef het woord straks in de vergadering als eerste aan degenen die aan de griffie kenbaar hebben gemaakt dat ze het woord willen voeren over het onderwerp. En we hebben uiteraard weer de WhatsAppgroep raad 0604 en daar kunt u zich over het betreffende agendapunt melden. Ik zie er al verschillende binnenkomen, maar dat komt straks. Dan iets over de moties en amendementen. Sommigen van u hebben ze al ingestuurd, waarvoor dank en u hoeft alleen nog maar te zeggen dat u ze formeel indient. Als u nog andere moties en amendementen heeft, kunt u die per mail aan de griffie sturen via het bekende mailadres griffie@zoetermeer.nl. En uiteraard zal de griffie ervoor zorgen dat alle moties en amendementen die vandaag worden ingediend binnen enkele minuten in iBabs verschijnen en dan hoeft u daarvoor alleen uw iBabspagina te verversen. De stemming gaat volgens dezelfde procedure als altijd, dat betekent dat ik u eerst zal vragen of u behoefte heeft aan een stemverklaring. Als ik binnen tien seconden in de WhatsAppgroep geen reactie krijg, concludeer ik dat we overgaan naar de stemming en vervolgens zal ik dan vragen of stemming gewenst. Ook dan geldt, als ik binnen tien seconden geen reactie zie, zal ik concluderen dat stemming niet gewenst is en daarmee het voorstel is aangenomen. Als er wel stemming gewenst is, doen we dat via briefstemming. Ook dat kent u, behalve voor amendementen, maar ook dat kent u. De briefstemming zal morgen voor 12.00 uur zijn ontvangen en op grond van wet- en regelgeving krijgen alle raadsleden een stembiljet voor de briefstemming en die kunt u tot uiterlijk vrijdag a.s. 09.30 uur in de stembus in het stadhuis stoppen. Niet voor die tijd ingeleverd, betekent ook niet gestemd. Dat is de procedure. Dat als de inmiddels denk ik wel bekend zijnde mededelingen van huishoudelijke aard aan de voorkant van de vergadering.
Dan gaan we over naar de vaststelling van de presentie. We hebben net geconstateerd dat alle 39 leden aanwezig zijn, dus er zijn geen berichten van verhindering ontvangen.
Dan de vaststelling van de agenda. Daar zijn wat opmerkingen over te maken. U heeft gezien dat agendapunt 8.b het agenderingsverzoek Rol woningbouwcorporaties bij nieuwbouw betaalbare sociale woningen in Zoetermeer van de fracties van PvdA, GroenLinks, SP en de Fractie Van den Berg is toegevoegd aan de agenda. Dus daar zullen we straks uiteraard bij stilstaan in het debat. Dan zijn er nog twee agendapunten die als hamerstuk geagendeerd staan waarbij is gevraagd om daar of een amendement of een motie in te dienen en dat betekent dat ze ook overgaan van hamerstuk naar debat. In eerste instantie heeft mevrouw Kraneveldt van de PvdA een amendement aangekondigd bij agendapunt 7.b Raadsvoorstel Vaststellen grondexploitatie Kwadrant B&F/Edisonpark, daar heeft ook mijnheer Ekkelenkamp van D66 twee moties dus dit agendapunt gaat van hamerstukken naar debat en wordt agendapunt 8.c met een spreektijd van een minuut per fractie. Dan heeft mevrouw Van der Meer van de fractie Zó! Zoetermeer twee moties aangekondigd bij raadsvoorstel 7.e Raadsvoorstel Vaststellen grondexploitatie Engelandlaan 140. Dat gaat daarmee ook van de hamerstukken naar debat en wordt agendapunt 8.d met een spreektijd van een minuut per fractie. Ik heb inmiddels ook al een behoorlijk aantal verzoeken gekregen voor extra spreektijd. U weet, ik ben daar niet altijd even moeilijk in, maar ik vraag u wel om daar met enige voorzichtigheid mee om te gaan of daar in ieder geval rekening mee te houden als u straks met interrupties en de tweede termijn komt. In ieder geval heeft mijnheer Ekkelenkamp aangegeven een minuut extra spreektijd te willen bij 8.a, het referendumverzoek, mevrouw Kraneveldt vraagt een minuut extra bij 8.b, dat is het agenderingsverzoek en dat geldt ook voor mijnheer Bauer, een minuut extra. Mevrouw Bout wil graag een halve minuut extra bij 8.c. Ik sta dat in principe toe, maar ik geef dus wel mee dat we daarna daar wel met enige terughoudendheid mee omgaan want anders is er geen reden om die spreektijden met elkaar vast te stellen maar wat mij betreft kan dat worden meegenomen en zal straks ook worden gekeken of men binnen die spreektijd blijft. Dat voor wat betreft de agenda is er iemand die nog iets anders over de agenda wil zeggen? Is dat niet het geval dan is de agenda, uiteraard met de wijzigingen die net zijn voorgesteld, vastgesteld.

## 2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Er hebben zich geen insprekers gemeld vanavond dus daarmee kan ik dat agendapunt als afgedaan beschouwen.

## 3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Er zijn geen mondelinge vragen vanavond. Ook dat agendapunt kunnen we daarmee afsluiten.

## 4. Mededelingen

**De voorzitter**: Ik zie dat mijnheer Zamani een mededeling wil doen dus gaat uw gang, mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (**D66**): Dank voorzitter. We hebben een tijdje geleden vanuit de klankbordgroep Leeragenda een oproep gedaan voor twee nieuwe leden er heeft zich inmiddels een iemand zich aangemeld, mevrouw Jahan, daar zijn we heel blij mee en er staat nog een post open en morgen komt het nogmaals in de dagmail en we zouden zeggen 'meld je aan'. dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank mijnheer Zamani volgens mij is uw oproep goed gehoord, dus hopelijk leidt dat tot resultaat. Dank voor uw mededeling. Zijn er anderen die nog een mededeling willen doen? Mededelingen van het college? Ook niet het geval.

**5. Afdoening ingekomen stukken**

De **voorzitter**: Over de afdoening van de ingekomen stukken wil mevrouw Van der Meer het woord voeren, gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, we kunnen instemmen met de lijst maar we verzoeken het college om ingekomen stuk 21-033 van een antwoord te voorzien. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer, ik denk dat we dat kunnen toezeggen, ik kijk ook even naar de griffier, maar dat is volgens mij goed. Dat zullen we zeker doen. Zijn er nog anderen die het woord hierover wensen te voeren? Is er iemand die stemming hierover wenst? Niet het geval, dan is de lijst en de afdoening vastgesteld. Dank u wel.

**6. Bekrachtiging/opheffing geheimhouding**

**a. Raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding bijlage 5 bij raadsvoorstel 'Ruimtelijk kader en Investeringsbudget Middengebied Entree**

De **voorzitter**: Is er iemand die behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Iemand die stemming wenst hierover? Ook niet het geval, dan is dit voorstel aangenomen.

**b. Raadsvoorstel bekrachtiging geheimhouding bijlage 2 bij Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2021**

De **voorzitter**: Is er iemand die behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Iemand die stemming wenst hierover? Ook niet het geval, dan is dit raadsvoorstel aanvaard. Dank u wel.

**7. Hamerstukken**

**a. Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Du Meelaan 578-582, 588**

De **voorzitter**: In eerste instantie de vraag of er iemand behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring. Ik zie de heer Bauer en mevrouw Bout, eerst de heer Bauer, gaat uw gang.

De heer **Bauer** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, GroenLinks vindt het teleurstellend dat de omwonenden afgehaakt zijn en geen zienswijze hebben ingediend. We gaan ervan uit dat lessen hieruit worden getrokken bij toekomstige participatietrajecten. We zullen wel voor het raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter, volgens mij kan mijnheer Bauer in mijn papieren kijken want ik wilde precies hetzelfde zeggen. Ook wij vinden het jammer dat er geen zienswijzen zijn ingediend want er wonen genoeg mondige inwoners in de omgeving. En we hebben de wethouder vorige week al op het hart gedrukt om vooral de participatie niet los te laten en inwoners mee te nemen in dit traject, maar we zullen ook voor stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout. Anderen nog een stemverklaring? Als dat niet het geval is, ga ik over tot stemming. Is er iemand die stemming over dit voorstel wenst? Niet het geval, dan is het voorstel aanvaard.

**b. Raadsvoorstel Vaststellen grondexploitatie Kwadrant B&F/Edisonpark**

De **voorzitter**: Hiervan hebben we net geconstateerd dat dit naar het debat gaat. Dus dat slaan we nu over.

**c. Raadsvoorstel Aanpassing verordening Auditcommissie**

De **voorzitter**: Is er iemand die behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Iemand die stemming wenst hierover? Ook niet het geval, dan is dit voorstel aanvaard.

**d. Raadsvoorstel Ondertekenen brandbrief raden OV in MRDH-regio**

De **voorzitter**: Iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Iemand die stemming wenst hierover? Ook niet het geval, dan is dit raadsvoorstel aanvaard.

**e. Raadsvoorstel Vaststellen grondexploitatie Engelandlaan 140**

De **voorzitter**: Dit gaat ook naar debat dus dat slaan we ook over. Ik hoorde iets, maar ik ga ervan uit dat dat niet bedoeld was voor het debat.

**f. Notulen en besluitenlijst van 15 maart 2021**

De **voorzitter**: Heeft iemand behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Iemand die stemming wenst hierover? Ook niet het geval dan is dit bij dezen vastgesteld.

**8. Debat (inclusief stemmingen):**

**a. Raadsvoorstel Definitief verzoek referendum over het Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021**

De **voorzitter**: Omdat ik hier zelf portefeuillehouder ben, ga ik het voorzitterschap overdragen aan de plaatsvervangend voorzitter, mijnheer De Jong, die hier ook aanwezig is, dus ik schors de vergadering voor enkele ogenblikken om deze stoelenwissel te doen.

Schorsing
(De heer De Jong neemt de rol van voorzitter van de vergadering over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Ik hervat de vergadering. Het onderwerp van bespreking is het raadsvoorstel Definitief verzoek referendum over het Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021. De raad is het bevoegde bestuursorgaan dat een besluit neemt op basis van een definitief verzoek tot het houden van een referendum. En met dit besluit legt u de datum vast waarop het referendum zal plaatsvinden. Ik heb een volgorde van sprekers die begint met mevrouw Van der Meer, daarna mijnheer Ekkelenkamp, dan mevrouw Kraneveldt en mijnheer Duiven, dan de heer Mooiman, mevrouw Frinking, de heer Boerboom, de heer Blansjaar, mevrouw Wortel en mijnheer Weening en ik begin met mevrouw Van der Meer. Aan u als eerste het woord. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter, in het nieuwe afvalbeleid zit voor iedere bewoner wel iets waar hij tegen kan zijn en in veel gevallen ook tegen is. Of het nu gaat over luiers, over incontinentiemateriaal, over het ophalen van het afval, eens in de vier weken, over het ongewisse Diftar, over de enorme bedragen die gemoeid zijn met het apart ophalen van het plastic terwijl andere gemeenten stuk voor stuk overstappen op nascheiden, of over het niet meer gratis ophalen van grofvuil. Het heeft ons dan ook niet verbaasd dat het referendumverzoek binnen de kortste keren een heleboel steun had. Zó! Zoetermeer lijkt het verstandig om volgend jaar te werken aan een afvalbeleid dat wel op draagvlak kan rekenen en het lijkt ons verstandig om geen € 300.000,00 of € 500.000,00 uit te geven voor een referendum. Daarom hadden we een amendement opgesteld, maar uit de commissievergadering hebben we begrepen dat de rest van de raad dolgraag wel een referendum wil houden dus wij zullen niet de raad ophouden door u allemaal 'tegen' te laten zeggen, tegen ons amendement. We dienen het amendement niet in, maar wij zullen wel 'tegen' zeggen, tegen zowel het amendement van D66 als het voorstel. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer. De volgende spreker is de heer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel mijnheer de voorzitter. Vanuit onze opvatting van hoe stadsbestuur en inwoners met elkaar moeten omgaan, vindt D66 het heel belangrijk dat er snel een referendum komt. Daarom vindt mijn fractie...

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp, ik wil u heel kort onderbreken, ik zie dat er nog een interruptie is gekomen van mijnheer Boerboom. Richt u die aan mijnheer Ekkelenkamp, of is die nog voor mevrouw Van der Meer bedoeld?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Die is nog voor mevrouw Van der Meer bedoeld.

De **voorzitter**: Dan geef ik de heer Ekkelenkamp straks opnieuw zijn eerste termijn. Stelt u uw vraag.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter, mevrouw Van der Meer zegt 'voor elke inwoner zit er wel wat in waarom ze ertegen kunnen zijn', maar wij krijgen ook heel veel signalen van inwoners die zeggen 'voor mij zit er ook wel wat in waarom ik voor ben'. Herkent u dat het enthousiasme dat er is over het afvalbeleid in de stad nogal verdeeld is?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nou voorzitter, dat herken ik helemaal niet, maar ik geloof zomaar dat zich bij u een aantal mensen hebben aangediend die ervoor zijn. Maar dat is bij ons niet het geval.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom nog een vervolgvraag.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Sorry, voorzitter, Ik wist niet of ik nu meteen kon reageren of dat u dat via de app wilde horen. Maar dan zit er altijd wat vertraging op. Maar juist daarom, mevrouw Van der Meer, blijkt hoe verdeeld het is en hoe belangrijk het is dat er een referendum komt. U stemt tegen een voorstel om de mening van alle 97.519 inwoners, als ik het goed zeg, te horen omdat u 5000 handtekeningen heeft ingezameld. Vindt u dat democratisch en vindt u dat passen bij behoorlijk bestuur?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik heb ook al in de commissie gezegd: ik baal ontzettend van de suggestie die mijnheer Boerboom voortdurend doet dat ik handtekeningen heb opgehaald. Dat is totaal niet aan de orde en dat vind ik heel vervelend. En ik moet zegen, als ik zie hoe vlug er wel zoveel mensen waren, dan denk ik 'laten we maar gewoon bij de verkiezingen kijken wie waarop stemt en dan hoeft er niet voor € 300.000,00 zo'n onderzoek te worden gedaan'. Wij denken dat als je dat per se wilt weten, daar ook nog andere mogelijkheden voor zijn en we vinden € 300.000,00 zeker in deze tijd ontzettend veel geld. En we vinden het keurig netjes bestuur, maar het staat mijnheer Boerboom vrij om daar een andere mening over te hebben. Ik vind het wel vervelend dat u voortdurend de boel verdraait en daar ben ik echt geen voorstander van.

De **voorzitter**: We gaan naar nog een interruptie van mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik wil in dezen mevrouw Van der Meer echt wel bijvallen want ik vind in dezen de term onbehoorlijk bestuur zeer ongepast en ook erg suggestief en een coalitiepartij onwaardig. Ik denk dat juist het democratisch recht in dezen zegeviert en dat we daar alle ruimte voor moeten geven en niet onderling dan zulke steekspelletjes moeten houden, dat doet ons geen recht.

De **voorzitter**: Ik heb geen vraag gehoord dus ik stel voor dat we...

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Wat vindt de heer Boerboom daar zelf van?

De **voorzitter**: Op de valreep. Nee, wacht even, we gaan nu een interruptie doen op mijnheer Boerboom die niet aan het woord was, maar zelf een interruptie pleegde. U mag de vraag nog een keertje stellen als mijnheer Boerboom straks zijn eerste termijn heeft, dat lijkt me de juiste weg. Dat betekent dat we nu naar de heer Ekkelenkamp gaan, begint u opnieuw aan uw eerste termijn mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter, dat was een mooie intro voor mijn termijn. Vanuit onze opvatting van hoe inwoners en stadsbestuur met elkaar om moeten gaan, vindt D66 het heel belangrijk dat er snel een referendum komt, daarom vindt mijn fractie dat het referendum op de kortst mogelijke termijn gehouden moet worden. U zegt dat begin november de vroegst mogelijke datum is. Dat is over ongeveer zeven maanden. In Arnhem had men voor de organisatie van het afvalreferendum slechts drie maanden nodig. De nieuwe modelverordening van de VNG adviseert een termijn van vier maanden waarbinnen het referendum moet worden gehouden. Ook de omringende gemeenten Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Delft hanteren een maximale termijn van vier maanden. Bij de behandeling van verordeningen en reglementen van de raad in het najaar zullen we met een voorstel komen om onze Referendumverordening in die zin aan te passen. We menen dat als we u nu zeven maanden tot het referendum geven, tot november 2021, we u zeker niet overvragen. Dit moet haalbaar zijn. We dienen samen met CDA en GroenLinks een amendement in om u hiertoe aan te moedigen. We zijn overigens helemaal niet bevreesd voor een lage opkomst, afvalbeleid is hot, het brengt de stad in rep en roer. Er waren in een aantal dagen al een paar duizend handtekeningen voor een referendum.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp, er is een interruptie van mevrouw Wortel en daarna van de heer Mooiman en daarna mevrouw Kraneveldt. Maar eerst mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik hoor mijnheer Ekkelenkamp duidelijk zeggen dat hij niet bang is voor een heel lage opkomst want het is een hot item in Zoetermeer en daar zal heel Zoetermeer wel wat van gaan vinden. Wij denken als LHN wat anders. We denken dat het wel een probleem zal zijn en we willen dat iedereen een eerlijke kans krijgt om zich te uiten, juist op dit zware dossier. Wat zit er achter die haast? Want ik geloof niet dat het kan zijn dat u denkt dat er zich toch voldoende inwoners zich aanmelden voor een referendum. Dus ik ben eigenlijk aan het peuteren, want er zit vast wat anders achter. Kunt u daarop reageren?

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja hoor, dat wil ik heel graag doen. Om te beginnen vinden we het gewoon belangrijk dat een referendum sneller wordt gehouden en dat er niet zoveel tijd zit tussen de aanvraag van het referendum en het toekennen van het referendum. En wat die opkomst betreft, daar maakt u zich zorgen over. Misschien is het wel zo dat als je dat met de gemeenteraadsverkiezingen doet, er inderdaad meer mensen zijn, maar dat duurt nog erg lang en in de tussentijd verliezen we heel veel tijd want er moet wel beleid worden gemaakt en die kans laten we dan schieten.

De **voorzitter**: Er waren nog drie andere interrupties intussen. De heer Mooiman en mevrouw Kraneveldt en inmiddels heeft ook de heer Beij zich gemeld dus ik ga nu naar de heer Mooiman. O, een vervolgvraag, wacht u even. Er is een vertraging, mevrouw Wortel wil nog een vervolgvraag stellen en dat kan.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, voorzitter, u was inmiddels al bij de heer Mooiman, maar ik hoorde mijnheer Ekkelenkamp zeggen dat ik bang ben dat er niet voldoende inwoners zullen reageren als we het niet bij de gemeenteraadsverkiezingen houden. Nee, dat is helemaal niet het geval. Ik weet dat als je het voor november insteekt, iedereen toch wel met andere dingen bezig is en het misschien gewoon simpelweg vergeet. Dus wij willen er zeker van zijn dat iedereen de kans krijgt op het juiste moment, want we zijn met de verkiezingen bezig, zich uit te spreken over dit zware beleid want het raakt iedereen in Zoetermeer, niet alleen de 5000 die zich voor het referendum inzetten, maar iedereen. Daar willen we naartoe.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Met dat laatste ben ik het wel eens mevrouw Wortel, maar omdat het zoveel mensen treft, namelijk alle inwoners, denken wij ook dat de opkomst goed is en dat die inwoners dan ook wel komen. Dat laten ze niet schieten. Ze krijgen de gelegenheid zich uit te spreken, dat gaan ze vast en zeker ook doen.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan gaan we naar de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter, twee vragen. Indien het amendement van D66 wordt

aangenomen, kost dat de belastingbetaler ten minste € 170.000,00 extra voor enkele maanden verschuiven. De vraag is dan ook hoe D66 de burger dat uit gaat leggen. En ten tweede: denkt D66 niet juist dat dit referendum ook zorgvuldig gehouden moet worden? De burgemeester heeft bijvoorbeeld aangegeven dat uw termijn lastig gaat worden, wat denkt u daarvan?

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik ben het helemaal met u eens dat het de burger niet meer geld mag kosten en dat doet het ook niet want als het referendum doorgaat, gaan we juist besparen en dat hoop ik straks in de rest van mijn betoog nog duidelijk te maken. Dus ik wil u graag geruststellen, het gaat niet meer kosten, maar het gaat minder kosten. En de andere vraag gaat over de zorgvuldigheid en uiteraard zijn we ook voor zorgvuldigheid. Als Arnhem erin slaagt om dat ding in drie maanden te doen – ik denk niet dat ze in Arnhem nu heel veel slimmer zijn dan in Zoetermeer – dan moeten we dat toch in zeven maanden kunnen, lijkt me? We kunnen nog afkijken van Arnhem ook.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is de volgende vraag van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Tussen november en maart zitten maar vier maanden en in die vier maanden gaan we als oude raad en als oud college natuurlijk niet meer besluiten over nieuw beleid. Kunnen we dan niet beter de implementatie van het resultaat van een referendum overlaten aan een nieuwe raad en dus ook het referendum gewoon in maart houden, tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, dat denk ik niet, mijnheer de voorzitter. Ik denk gewoon dat als het referendum in november wordt gehouden, het mogelijk is per 1 januari 2022 het nieuwe beleid in te voeren en dat betekent dat ook de besparingen ingaan. Dus dat is alleen maar gunstig. Zo kijk ik er tegenaan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt voor een vervolgvraag.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dan gaat mijnheer Ekkelenkamp ervan uit dat het bestaande beleid dat we net hebben aangenomen ook door de bevolking wordt goedgekeurd, maar als dat niet zo is, dan moet gewoon die nieuwe raad daarover besluiten. Laat het gewoon aan de nieuwe raad over om het resultaat van het referendum te beoordelen en daarop te handelen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat vind ik niet. We hebben in de raad te maken met een democratisch genomen besluit. 70% van de raad heeft daarmee ingestemd en dat is de overgrote meerderheid van de raad. En dat is een democratisch proces geweest en dat wordt nu voorgelegd in een referendum en als het wordt afgewezen, beginnen we weer op nieuw. Als we het dan in november weten, des te beter, want dan weten we dat dan en kunnen we meteen aan de slag en dan kunt u in uw verkiezingsprogramma komen met goede ideeën. Nu moeten we in de verkiezingsprogramma's ook nog maar afwachten hoe het straks loopt.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Beij die heeft ook nog een interruptie en daarna ga ik naar mijnheer Duiven en dan naar mijnheer Blansjaar.

De heer **Beij** (SP): Ja voorzitter, dank. Het is natuurlijk niet geheel toevallig dat in elk geval twee van de indieners van het amendement uitgesproken voorstander van dit beleidsplan zijn. Ik insinueer daar verder niets mee maar het is in elk geval wel opvallend. Daarmee kom ik tot mijn vraag. Ik heb de raad van Arnhem enigszins gevolgd toen dit daar ook speelde en het klopt wat mijnheer Ekkelenkamp zei, dat ze daar juist het proces versneld hebben met die drie maanden, maar een van de voornaamste argumenten die ze daar hebben gegeven was 'laat het dan samenvallen met de verkiezingen, dan hoef je maar een keer de boel op te bouwen'. We hebben nu gezien in Zoetermeer dat er omstreeks de verkiezingen helaas toch een aantal coronabesmettingen waren in het stadhuis. We zijn er nog niet van af. Het argument was daar dus voornamelijk ook 'laten we dan zo'n traject in een keer ingaan'. Dus puur uit veiligheidsoverwegingen. Dan laat ik even de opkomst argumenten achterwege. Hoe kijkt de heer Ekkelenkamp daarnaar? Is het verantwoord om twee keer zo'n circus op te tuigen in deze onzekere tijden?

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): De verwachting is toch dat we in het najaar weer een heel stuk verder zijn en dat geldt niet alleen voor verkiezingen, maar dat geldt ook voor allerlei andere zaken. Ik hoop ook dat u straks in november weer naar evenementen kunt en kunt genieten van de cultuur in onze stad en u ook naar het voetbalstadion kunt gaan. Dus dan kunt u waarschijnlijk ook gaan stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan gaan we naar de heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter, op de vraag van mevrouw Wortel, alweer een paar minuten geleden in dit debat, gaf de heer Ekkelenkamp toe dat als je het gelijktijdig zou organiseren met de gemeenteraadsverkiezingen de opkomst hoger zou zijn. Dan is mijn vraag aan mijnheer Ekkelenkamp: is hij het met mij eens dat een hogere opkomst een veel bruikbaardere en waardevollere uitkomst van het referendum oplevert? Hoe meer kiezers zich uitspreken, hoe waardevoller en bruikbaarder die uitkomst dan toch is? Als referendumpartij zou de heer Ekkelenkamp dat toch met mij eens moeten zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat ben ik ook met u eens, maar het is wel een afweging mijnheer Duiven want het is een beetje rare figuur dat we eigenlijk zeggen 'we staan dat referendum toe en dat gaan we doen, maar we doen het pas over een jaar of nog langer dan een jaar'. Dat zou toch niet zo moeten? Alle steden om ons heen hebben de VNG-verordening geïmplementeerd en die doen dat binnen vier maanden. Ik denk dat dat veel beter is, mensen winden zich ergens over op, vragen een referendum aan en het is een actueel onderwerp. Dan moeten we dat ook kunnen behandelen. Dat lijkt me gewoon een democratisch principe. Natuurlijk moet het zorgvuldig en natuurlijk hoop je op een goede opkomst, maar om het zo op de lange baan te schuiven, is ook geen vertoning.

De **voorzitter**: De heer Duiven heeft een vervolgvraag.

De heer **Duiven** (VVD): Als ik het antwoord zo goed interpreteer, vindt hij haast en snelheid belangrijker dan een hogere opkomst en een groter bereik onder de kiezers, meer kiezers die zich uitspreken over het onderwerp. Is dat echt wat mijnheer Ekkelenkamp probeert te zeggen?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, bij de heer Beij hoorde ik net een insinuatie, nu een interpretatie, maar nee, het is volgens mij hier het geval dat we heel lang wachten voor we een referendum houden en dat vind ik ook niet zorgvuldig.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik hoorde u net wat over Arnhem zeggen en ik heb dat ook zitten volgen en de uitslag is natuurlijk bekend en men moet nu nog in de raad alles gaan bespreken over hoe het nu verder moet. Dan zegt u 'als we dat in november doen, kunnen we het in januari invoeren', en even later zegt u 'we kunnen het meenemen in de verkiezingsstrijd'. Dat is in tegenspraak. Wat bedoelt u nu precies hiermee, in januari invoeren, of bedoelt u 'we gaan het maar over de verkiezingen heen trekken?' Dat snap ik dan niet meer.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat was op de interruptie van mevrouw Kraneveldt die dat vroeg want die zei 'u gaat ervan uit dat het afvalbeleidsplan overeind blijft in het referendum', maar dat hoeft niet zo te zijn. Toen zei ik tegen mevrouw Kraneveldt 'als dat niet zo is, moet u ook straks in uw nieuwe verkiezingsprogramma iets erover opschrijven en dat hoeft u nu niet te doen want als het referendum oplevert dat we doorgaan, kunnen we per 1 januari 2022 het nieuwe beleid invoeren'.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat was een antwoord op de heer Blansjaar. Dan heb ik nog een interruptie van de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank voorzitter. We zouden graag nog een concrete reactie van D66 willen

op de kosten. Het is gewoon een feit dat het meer gaat kosten. € 170.000,00 volgens uw voorstel. We willen graag daar een uitgebreide reactie op want het is geen klein bedrag. En daarnaast ondersteunen we het pleidooi van mijnheer Duiven. De heer Ekkelenkamp gaf nota bene net zelf aan dat hij denkt dat de opkomst hoger zou zijn als het gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen wordt gehouden. Het is ontzettend van belang dat zoveel mogelijk van onze inwoners zich hierover kunnen uitspreken dus waarom dan toch die haast maken en waar is D66 bang voor?

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): D66 is nergens bang voor, maar we willen gewoon graag dat de burgers zo snel mogelijk een stem kunnen geven voor of tegen dit afvalbeleid en dat is gewoon een democratisch principe. Dat moet je niet op de lange baan schuiven. Daar gaat het ons om. En wat betreft de financiën, daar bent u zeer in geïnteresseerd en dat is helemaal terecht, daar wil ik graag op ingaan in het tweede deel van mijn betoog, maar een aantal interrupties weerhoudt mij daarvan dus u moet nog even geduld hebben.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, ik heb een vraag aan mijnheer Ekkelenkamp. Hij heeft het over het referendum en er wordt naar andere gemeenten gekeken die dat sneller zouden kunnen dan dat wij voornemens zijn te doen op dit moment. Maar bij het afvalbeleidsplan zelf is niet zozeer gekeken naar andere gemeenten die het gescheiden afval inzamelen teruggedraaid hebben en die de Diftar-invoering hebben teruggedraaid. Waarom heeft u toen niet naar andere gemeenten gekeken?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat neemt u zomaar aan, maar rekent u er maar rustig op dat we in onze fractie bij de ondersteuning, wat andere mensen doen in onze afdeling, juist heel goed hebben gekeken hoe dat in andere gemeenten geregeld is. Ook binnen de eigen partij hebben we geïnformeerd bij andere fracties in andere steden en we hebben ons wel degelijk op de hoogte gesteld van hoe het in andere steden is georganiseerd. Dus dat doen we over het algemeen. We oriënteren ons breed voordat we een standpunt innemen.

De **voorzitter**: Dan ga ik voorlopig naar de laatste interruptie en die is van mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, ik zit goed mee te luisteren en denk 'dat grapje van D66 kost ons gewoon € 40.000,00 per maand'. Wat er gebeurt, is dat u de feitelijke besluitvorming van onze samenleving, van onze inwoners vier maanden naar voren trekt, voor € 40.000,00 per maand, bij elkaar € 160.000,00, of om precies te zijn € 170.000,00. Hoe denkt D66 dat terug te verdienen met de uitkomst van het referendum? Waar haalt u dat terug? We moeten op elk centje passen en u gaat nu in het democratisch proces dingen versnellen voor € 170.000,00 en ik weet niet waar u dat terugverdient. Kunt u mij daar een antwoord op geven?

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat wil ik graag doen als ik mijn betoog kan afmaken want ik heb het keurig opgeschreven en uitgerekend en dan kan ik u dat vertellen.

De **voorzitter**: Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dan ga ik verder mijnheer de voorzitter. Wat D66 betreft, zijn naast de democratische principes, daar had ik het net over, ook de financiën een belangrijke reden om haast te maken met het referendum. Als we dit jaar een referendum houden en het afvalbeleidsplan wordt niet verworpen, kan het afvalbeleidsplan inclusief de bijbehorende afvalstoffenheffing met ingang van 1 januari 2022 worden ingevoerd. Als we het referendum uitstellen naar maart 2022, kan een deel wellicht worden ingevoerd per 1 april 2022, maar de rest pas officieel per 1 januari 2023 en dat betekent een heel lange tijd uitstel. Het verschil in besparingen weegt ruimschoots op tegen de meerkosten van het referendum in het najaar. En als we ook de matrassenproblematiek en de $CO_2$-heffing meenemen, ontstaat er zelfs een voordeel en over een termijn van vier jaar houden we volgens onze berekeningen juist

geld over. Dan gaat het dus niet om een tekort op de rekening van € 170.000,00 maar een plus van circa € 500.000,00. Dat is onze berekening.

De **voorzitter**: Was u daarmee ook aan het eind van uw termijn?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nee, want ik had eigenlijk nu willen afronden, maar er waren een aantal interrupties voorzitter, en dat is heel goed want dat helpt mij mijn verhaal te verduidelijken. Ik ben wel aan het slot hoor. In het raadsvoorstel staat onzes inziens ten onrechte dat uitstel van het referendum goedkoper is en dat komt doordat mogelijke besparingen niet in beschouwing worden genomen. In de commissievergadering hebben we gevraagd om deze baten voor ons inzichtelijk te maken. Deze informatie hebben we echter niet ontvangen. We vinden dat een belangrijk punt, dat blijkt ook wel uit deze discussie, omdat ook deze informatie de raad hoort te bereiken. En graag horen we een reactie van de burgemeester op dit punt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Oké, er komen nog een paar interrupties binnen en dan begin ik met de heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, bij de becijfering gaat u ervan uit dat het allemaal positief is, maar als het nu negatief is? Dat heb ik nog niet goed begrepen. Stel dat het verworpen wordt, hoe zit het dan met de financiën? Hoe gaat u dan die € 170.000,00 terugverdienen? Want dat heb ik niet gehoord.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, ik ga er om te beginnen niet van uit dat het verworpen wordt want er is een grote meerderheid van de raad, dus een afspiegeling van de Zoetermeerse bevolking, die het beleidsplan steunt. En mocht dat wel het geval zijn, ook dan kunnen we eerder beginnen met nieuw beleid en dan kan het nieuwe college daar meteen mee aan de slag. Dus hoe eerder hoe beter, mijnheer Blansjaar, zowel vanwege de financiën, als de democratische principes en om de milieudoelstelling te halen en omdat het een kwestie van goed bestuur is.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, heeft u nog een vervolgvraag?

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Ja, voorzitter. Dus u heeft het niet uitgerekend, wat als het verworpen wordt? Want ik heb nog geen mensen positief gehoord over dit voorstel.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Maar dat leggen we nu juist voor in het referendum. U heeft alleen maar mensen gehoord die negatief zijn, maar er zijn er vast en zeker ook heel veel die heel positief denken over dit voorstel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan tot slot een interruptie van mevrouw Van den Berg en ik zie ook nog mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie van den Berg): Ja voorzitter, mijnheer Blansjaar heeft al iets soortgelijks gevraagd want mijn vraag was 'hoe kunt u beleid berekenen dat er nog niet is?' Gaat u er dan van uit dat het raadsvoorstel over afval toch voortgezet wordt? Want het kan ook een compleet ander voorstel worden, dus hoe kunt u zoiets berekenen, vraag ik mij af.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Als er een ander voorstel komt, kunnen we dat niet berekenen, dat moeten we even afwachten. Maar duidelijk is dat afvalbeleid in deze stad linksom of rechtsom een issue wordt de komende jaren. Hoe je er ook naar kijkt. En die partijen die denken dat dat allemaal op te lossen is zonder dat je daar iets in hoeft te doen, dat het vanzelf gaat, houden zichzelf of de kiezers straks gewoon helemaal voor de gek want dat kan gewoon helemaal niet. Als je wilt zorgen voor een goed milieu in deze stad en je wilt zorgen voor een financieel haalbaar verhaal, kost dat gewoon inspanningen van het stadsbestuur en van de inwoners. We moeten niet vergeten dat we nu op plaats 303 staan van de 330 gemeenten in dit land wat betreft prestaties op afvalstoffen. Dat is toch een schandalige positie? Daar zou ik niet trots op zijn. Dus we moeten in ieder geval toch omhoogklimmen

op die ladder en daar zullen we met z'n allen wat aan moeten doen. Als we dat niet doen, kost het onze inwoners op den duur heel veel geld. Want vergeet niet dat we als gemeente de kosten voor afvalstoffen mogen doorberekenen aan onze inwoners en dan komen we straks voor de keuze: gaan we dat doorberekenen aan onze inwoners of gaan we de bibliotheek sluiten, of het theater sluiten omdat we gewoon door willen gaan met slecht beleid? Dat lijkt me toch niet zo zinvol.

De **voorzitter**: Mevrouw Van den Berg heeft een vervolgvraag.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie van den Berg): Dank u wel voorzitter. Ik ben het helemaal eens met mijnheer Ekkelenkamp dat er iets moet gebeuren en dat we stevig aan de slag moeten met het afvalbeleid dus daarin ben ik het helemaal met u eens, maar ik zie nog niet hoe vier maanden tijdwinst opwegen tegen de extra kosten. Zeker als we nog niet kunnen berekenen wat een volgend afvalbeleid, hoe je het ook wendt of keert, gaat opleveren. Dat weten we nog niet dus we kunnen nog niet berekenen hoe dat tegen elkaar opweegt en of dat tegen elkaar opweegt. Het is een beetje speculeren, wat u doet.

De **voorzitter**: Deze vraag is al een keer of drie langs geweest en ook al een aantal keer beantwoord. U verschilt hierin van mening en dat is prima. Ik stel voor dat we naar mevrouw Van Leeuwen gaan die nog een interruptie heeft en daarna naar mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Er bekruipt mij een gevoel van politieke arrogantie onder het mom van 'laat het democratisch proces zo snel mogelijk plaatsvinden'. We nemen een voorschot op uitkomsten daarvan, zo van 'we laten de bevolking snel hun woordje doen en dan kunnen we gewoon door op de ingeslagen weg'. Hoe serieus neemt D66 onze bevolking en hoe serieus kijkt zij naar dat referendum? Is het gewoon snel even afraffelen en dan maar door op de ingeslagen weg, of wil ze heel serieus kijken naar wat onze stad wil? Daar ben ik nu echt wel nieuwsgierig naar.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik vind het niet afraffelen als je zeven maanden de tijd neemt om een referendum te organiseren. Me dunkt, dat is toch niet afraffelen? Dat is in een slakkentempo.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, de heer Ekkelenkamp zegt 'dat referendum gaan we halen want wel 70% in onze raad was ervoor en dat is een afspiegeling van de samenleving. Dat kan ik snappen, maar dan vraag ik me af: wat is er dan in Arnhem gebeurd? In Arnhem is het afvalbeleid afgeschoten. Was daar het afvalbeleid soms onder druk van de coalitie tot stand gekomen, zat ik me af te vragen.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Geen idee hoe dat in Arnhem tot stand is gekomen, maar daar is ook een democratisch proces geweest in de raad en daarna bij het referendum en Arnhem staat nu waar ze staan. Dat kan ook hier gebeuren maar het kan ook hier een andere kant op gaan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Er komt een interruptie binnen van de heer Weening.

De heer **Weening** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Mijnheer Ekkelenkamp beroept zich steeds op 70%, een grote meerderheid en zo, maar als ik zo luister naar wat VVD en LHN zo laten horen, hebben die helemaal geen haast met zo'n stemming. Dus ik denk dat als we een rondje maken, u helemaal geen steun meer heeft voor dat hele voorstel want anders hadden VVD en LHN wel wat meer haast gemaakt, denk ik zo.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Je kunt natuurlijk best eens op onderdelen verschillen in een coalitie, in overigens een heel hechte coalitie, mijnheer Weening, daar heeft u ook wel eens op gemopperd natuurlijk. Maar als we even kijken naar LHN en VVD, en ze moeten maar voor zichzelf spreken, hebben die gewoon ingestemd met dit afvalbeleidsplan dus als hele coalitie zeggen we tegen

de bevolking 'dit was ons plan, zegt u maar, wat vindt u ervan?'

De **voorzitter**: Mijnheer Weening heeft nog een vervolgvraag voor u.

De heer **Weening** (ChristenUnie-SGP): Ik zou de VVD en de LHN willen vragen of ze nog steeds achter dit voorstel staan.

De **voorzitter**: Die kans krijgt u als zij aan de beurt zijn. Daarmee hebben we de interrupties voor de heer Ekkelenkamp in ieder geval gehad.

**Amendement 2104-A ingediend door D66, CDA, GroenLinks**
Referendum afvalbeleid uiterlijk begin november 2021

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 april 2021;
gelezen het raadsvoorstel ' Raadsvoorstel Definitief verzoek referendum over het Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021';

besluit lid 2 en 3 van het bijbehorende raadsbesluit te wijzigen in:
- 2. een referendum over een raadsbesluit Afval- en grondstoffenbeleidsplan 'Afval scheiden: Ik haal er alles uit!' uiterlijk november 2021 te houden;
- 3. de kosten van het referendum te begroten op € 500.000,00 en dit bedrag ten laste te brengen van de Begroting 2021."

De **voorzitter**: Dan is mevrouw Kraneveldt aan de beurt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Of je voor of tegen het democratische instrument van een referendum bent, de indieners hebben zich gehouden aan alle vereisten en die zijn gecheckt en dus zullen we het referendum gewoon moeten toekennen, zo simpel is het volgens ons.
Wij denken dat het verstandig en efficiënt en ook beter voor de voorbereiding is als we het referendum gewoon houden gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Dat geeft ons ook de tijd om het zorgvuldig voor te bereiden en we kunnen meer gewicht geven aan de uitkomst van het referendum geven omdat we denken dat de opkomst dan hoger is. Daardoor krijg je ook een duidelijker signaal wat de bevolking van Zoetermeer ervan vindt. En ik denk dat het amendement van D66 en nog twee andere indieners, toch misschien ook wel is ingegeven door een klein beetje vrees dat ze in maart 2022 aan de verkeerde kant van de geschiedenis blijken te staan omdat het afvalbeleid misschien wel wordt afgekeurd door de bevolking terwijl deze partijen het goedgekeurd hebben.
De kosten van het referendum zijn hoog, maar onvermijdelijk. De democratie mag en moet soms ook maar wat kosten. Zó! Zoetermeer heeft gelukkig het amendement dat was aangekondigd, niet ingediend want zomaar een referendum van tafel halen door een beleidsplan terug te trekken, kan natuurlijk niet.
Tot slot, voorzitter, er komt een commissie die zich gaat buigen over de vraag. We wensen die commissie daar veel succes bij want het zal nog niet makkelijk zijn om een goede vraagstelling neer te zetten waardoor we ook een uitkomst krijgen waar we als raad en college ook echt wat mee kunnen straks. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik heb interrupties voor u, de eerste is van de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter, mevrouw Kraneveldt wil er gewoon zelf dolgraag een verkiezingsitem van maken en dat begrijp ik heel goed, maar ik betwijfel of u dan kunt zeggen of u zoals u dat zelf zegt, aan de goede kant van de streep staat, en wij aan de slechte kant. Dat vraag ik me dan wel af want samen zijn we toch voor betere doelstellingen en samen zijn we toch voor een goed afvalbeleid, mevrouw Kraneveldt? Of bent u daar opeens tegen?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik ben zeker voor een goed afvalbeleid, maar dan goed zoals wij het goed vinden en voor ons was niet nascheiding het hete hangijzer, maar Diftar. Daar dachten we echt anders over. Dus zo heeft iedere partij zijn eigen redenen om al dan niet voor dat plan te stemmen, maar we zijn niet bang voor het oordeel van de kiezer bij de gemeenteraadsverkiezingen en dus ook niet bij dat referendum. Maar ik had toch een beetje het idee – ik zeg het met een knipoog, mijnheer Ekkelenkamp, u kent mij – dat u 'm een beetje knijpt en dat u denkt 'dan maar in november dan hebben we het gehad'.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Mijnheer de voorzitter, mag ik nog iets daarop zeggen?

De **voorzitter**: U heeft een vervolgvraag? Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja. Bij het besluit tot het afvalbeleidsplan hebben we met elkaar afgesproken dat de kwestie Diftar pas een jaar later aan de orde komt en we hebben toen in de commissievergadering ook ingebracht dat we voorstander zijn van een abonnementstarief en dat zou pas worden bepaald op een later moment. Dus dan heeft u ons ook aan uw zijde, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat belooft dan wat voor volgend jaar, zou ik zeggen, nadat we dat referendum hebben gehouden. Maar de mogelijkheid voor Diftar zat wel in het raadsvoorstel dus daarom hebben wij onder andere daartegen gestemd destijds.

De **voorzitter**: Dank u wel voor deze duidelijkheid. We gaan naar mijnheer Boerboom voor een interruptie.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik vind dat mevrouw Kraneveldt het mooi weet te spinnen met 'bang voor de verkiezingen'. Ik wil het een beetje anders spinnen en dat is: hoe groen is de PvdA? Doordat u niet op tijd het referendum organiseert, duurt het elke dag langer voor we die grote afvalberg in Zoetermeer naar beneden kunnen brengen. Juist als we duidelijkheid hebben, kunnen we weer een volgende stap zetten in dit dossier, dus graag daar een reactie op. Het tweede is dat er ook een financieel plaatje aan hangt, wat mijnheer Ekkelenkamp net al schetste, doordat er gewoon op dit moment in de begroting besparingen staan op basis van het afvalbeleid die we op dit moment niet gaan realiseren. Ook hier weer: hoe langer we wachten tot we iets doen, hoe groter dat tekort wordt en hoe meer u straks moet gaan bezuinigen op sociale voorzieningen bijvoorbeeld dus daar ook graag een reactie op.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): De vraag bestond uit twee delen en ik denk dat het karakter van de PvdA heel groen is. We waren ook niet tegen een aantal maatregelen om de kilo's restafval per persoon in Zoetermeer te verlagen, alleen ons probleem zat bij Diftar en dat was voor ons heel zwaarwegend omdat we ook kijken naar de portemonnee van mensen. We vinden dat iedereen een faire kans moet hebben om zijn eigen gedrag te beïnvloeden en daarom hebben we bijvoorbeeld ook een amendement ingediend waarin we zeggen 'kijk ook eens naar het gft-afval, want ons restafval wordt niet alleen vervuild met plastic, maar ook heel veel met gft-afval dat we ook veel beter zouden kunnen scheiden'. Dus op dat vlak zit er niet zoveel verschil tussen ons, maar wel op dat hele Diftar-verhaal.
En met betrekking tot de kosten, ja, het is uw bezuinigingspakket in de coalitie en dan mag u het met elkaar oplossen. Daar hoeft u de PvdA niet bij om hulp te vragen denk ik, daar bent u zelf mans genoeg voor. We vinden het belangrijk dat er gewoon een duidelijke uitspraak komt en we denken dat de opkomst bij een referendum buitengewoon belangrijk is omdat je dan ook echt een duidelijke uitspraak van een flink aantal Zoetermeerders krijgt en volgens ons krijg je die echt het beste als je het combineert met de gemeenteraadsverkiezingen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom met een vervolgvraag.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, ik ga even verder met waar mevrouw Kraneveldt op het einde bleef. Want in het begin ging het over de inhoud en volgens mij staat dat niet ter discussie vanavond en volgens mij hebben we het over wanneer een referendum passend is. Maar doordat u zegt 'we doen het pas bij de gemeenteraadsverkiezingen' kunnen we niets tot die tijd. We kunnen zelfs een JA-JA-sticker waar we dan als gemeenteraad een motie voor hebben aangenomen om bijvoorbeeld het papierafval terug te dringen, niet uitvoeren omdat er een referendum ligt waar we op wachten. Bent u het nu niet met mij eens dat dit afvalprobleem dermate urgent is dat we niet nog een halfjaar langer moeten wachten voor we weer verder kunnen met ons afvalbeleid?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik ben dat toch niet met u eens. Het scheelt vier maanden en dat is ook geld, maar ik doe het liever zorgvuldig en geef mensen de gelegenheid om samen met die

gemeenteraadsverkiezingen een duidelijke uitspraak te doen. Ik denk dat het ons als raad en een nieuw college helpt om duidelijk te krijgen 'wat wil Zoetermeer nu?' En ik denk echt dat die opkomstbevordering heel erg belangrijk is. Laten we daar even de tijd voor nemen en dan met een nieuw college en een nieuwe raad kijken wat dan het nieuwe beleid moet zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nog twee interrupties op dit moment van mevrouw Van der Meer en mevrouw Wortel. Als eerste mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, voor ik inga op mevrouw Kraneveldt, wil ik toch even zeggen dat de bezuiniging waar iedereen het over heeft, bestaat uit een ozb-verhoging, dat we dat ook helder aan onze bewoners communiceren. En ik hoorde mevrouw Kraneveldt zeggen dat ze blij was dat we ons amendement niet indienen. Dat doen we alleen niet omdat we het zonde van de tijd vinden om u allemaal tegen te laten stemmen, maar als u zich er prettig bij voelt om dat te doen, dienen we hem gewoon in want hij staat klaar bij de griffie. Het was helemaal niet bedoeld als iets dat we terugtrekken, want we staan er nog steeds achter. Maar om een amendement in te dienen waarvan we bij voorbaat weten dat we de enige zijn die het steunen, vonden we zonde van de tijd. Maar als u zegt 'ik wil er graag tegen stemmen', dienen we het gelijk in.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nee hoor, dat lijkt me dan vrij zinloos en zonde van de tijd, maar ik vond het wel een zinvolle discussie de vorige keer over als je van plan bent een referendum onmogelijk te maken door het beleid terug te trekken en het referendum daarmee niet meer nodig te laten zijn. Dat vond ik dan democratisch gezien een heel rare move en ik ben blij dat u het amendement niet indient. Misschien voor u om andere redenen maar ik denk dat het goed is dat we zo'n besluit niet hoeven nemen.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik realiseer me dat dit eigenlijk een interruptie is op mijnheer Boerboom en dat mag misschien straks in zijn termijn, over de...

De **voorzitter**: Dat mag zeker in zijn termijn, dus ik stel voor dat u die vraag nog even inslikt en dan komen we er straks op terug.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat dacht ik, dank u wel.

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar de heer Duiven van de VVD.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het uitvoerige debat dat we in de commissie vorige week hebben gehad heeft voor de fractie van de VVD geen nieuwe gezichtspunten opgeleverd die ertoe hebben geleid dat we een ander standpunt hebben ingenomen ten aanzien van het referendum. Kortom, het verzoek tot het houden van het referendum over het afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021 voldoet aan alle formele eisen en dus hoort de raad het referendumverzoek gewoon toe te wijzen. Inwoners van Zoetermeer hebben het recht daartoe en daar hoort de raad ook rekening mee te houden en dat te respecteren. Het is van belang dat we streven naar een zo hoog mogelijke opkomst. Ik heb daar in een vraag aan mijnheer Ekkelenkamp ook al op gewezen want hoe hoger de opkomst...

De **voorzitter**: Ik onderbreek u even mijnheer Duiven want er is een interruptie van mijnheer Weening.

De heer **Weening** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter, ik ben even benieuwd of de VVD nog achter het voorstel staat want mijnheer Ekkelenkamp gaf aan dat het zo breed werd gesteund. Steunt u het nog steeds?

De **voorzitter**: Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Of het breed wordt gesteund, zal het referendum uitwijzen, vandaar dat het goed is dat het referendum wordt gehouden. Maar uw eerste deel van de vraag heeft natuurlijk betrekking op het standpunt dat we in december hebben ingenomen. Ja, we hebben het voorstel gesteund en dat was een lastige afweging voor ons. Dat heeft u uiteraard ook meegekregen. We zijn vanaf het begin

heel kritisch geweest ten aanzien van een aantal aspecten van het voorstel, bijvoorbeeld ten aanzien van de bestendigheid, bijvoorbeeld, en de financiële houdbaarheid van bronscheiding ten opzichte van nascheiding. Daarom hebben we ook het voorstel gedaan, samen met een aantal andere partijen, middels een amendement om een onafhankelijk onderzoek daarnaar uit te voeren, maar ja, we hebben voorgestemd. Dus die stem staat, maar we blijven kritisch en we blijven dat een lastig onderwerp vinden. Daarom vinden we het ook zo belangrijk dat, als we de Zoetermeerse bevolking vragen naar een oordeel, we streven naar een zo hoog mogelijke opkomst, want hoe hoger de opkomst, hoe waardevoller en betekenisvoller de uitkomst is en hoe bruikbaarder dat is voor een volgende raad om daar een besluit op te nemen.

De **voorzitter**: Gaat u verder met uw betoog.

De heer **Duiven** (VVD): Want zoals ik al zei, hoe hoger de opkomst, hoe waardevoller en betekenisvoller de uitslag. Aansluiten bij de gemeenteraadsverkiezingen leidt naar de mening van de VVD ook tot een hogere opkomst ten opzichte van een afzonderlijk te organiseren referendum. Bovendien geven we onszelf voldoende tijd voor de voorbereidingen om bijvoorbeeld de vraagstelling aan te scherpen of te formuleren, om de informatie en communicatie naar de inwoners volledig en objectief te laten plaatsvinden of om twee kort op elkaar te houden verkiezingen te voorkomen. Anderen hebben er al op gewezen dat als je dat afzonderlijk zou houden, er slechts vier maanden tussen zouden zitten. Uiteraard geeft uitstel ook de mogelijkheid om daarmee extra geld uit te sparen voor de organisatie van een nog apart te organiseren referendum. Dus voorzitter, is de VVD van mening dat het referendum...

De **voorzitter**: Mijnheer Duiven, een interruptie voor u van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Duiven** (VVD): Dan laat ik mijn laatste zin nog even voor wat die is.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Mijnheer Duiven, mochten we u nu kunnen overtuigen dat het zelfs goedkoper is of misschien zelfs nog wel geld oplevert als we het referendum eerder organiseren, bent u dan bereid om een heroverweging te maken?

De heer **Duiven** (VVD): Ja, maar we hebben die rekensommen net doorgenomen dus u gaat mij er niet van overtuigen.

De **voorzitter**: Gaat u verder. Mijnheer Ekkelenkamp, nog een vervolgvraag?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat is jammer. Dus eigenlijk vindt u het toch niet van doorslaggevende aard dat het dan eventueel geld zou kunnen opleveren, blijkbaar. Dat vind ik dan erg jammer.

De **voorzitter**: Dat is een menig, ik stel voor dat u verder gaat met uw betoog, mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Ik heb geen vraag gehoord. Ik kan er een vraag bij bedenken maar laat ik dat niet doen. Mijn laatste zin: en dus is en blijft de VVD van mening dat het referendum gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen gehouden moet worden en dus gaan we op 16 maart 2022 voor het afvalbeleid met z'n allen naar de stembus. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De volgende spreker is de heer Mooiman van de PVV.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter. Het is wat de PVV betreft goed nieuws dat het referendum tegen het nieuwe afvalbeleid voldoende steun heeft. Duizenden Zoetermeerders tekenden verzet aan. Ook de PVV was, is en blijft tegen het nieuwe afvalbeleid. Wat de PVV betreft, is het nog maar een keer per vier weken ophalen van de grijze bak onacceptabel. We vrezen uitpuilende bakken en nog verdere vervuiling dan nu al het geval is. Ook zijn we het niet eens met het schrappen van het gratis ophalen van grofvuil en de betaling voor opening van ondergrondse containers. Voorgenomen veranderingen in het afvalbeleid zien we als een slechte zaak. De PVV wil een schone, leefbare en veilige omgeving voor al onze inwoners, ook in en rondom het huis. Overlast, stank en ziektemakers door bijvoorbeeld overvolle bakken horen daar niet bij. De oproep van veel van onze inwoners is duidelijk: het is nu belangrijk dat de politiek hier recht aan doet en dat het verzoek wordt toegewezen zodat het referendum kan worden gehouden. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw bijdrage mijnheer Mooiman, dan is mevrouw Frinking de volgende,

gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter. Zoals we vorige week in de commissie al hebben aangegeven, gaat het CDA Zoetermeer natuurlijk akkoord met het toewijzen van een referendum. De indieners hebben aan alle voorwaarden voldaan en we feliciteren de indieners nogmaals met het feit dat ze tot tweemaal toe circa 5000 inwoners gemotiveerd kregen om eerst een petitie te tekenen en vervolgens een verzoek tot het houden van een referendum in te dienen. Het onderwerp leeft en de gemeenteraad dient deze betrokkenheid en participatie serieus te nemen en dat betekent voor ons dat op de kortst mogelijke termijn het referendum moet worden gehouden. Pas in maart 2022 een referendum organiseren, doet geen recht aan inwoners die een referendum willen houden en daarom dienen we het amendement van D66 mede in. Een referendum kost behoorlijk wat geld, maar dat is het gevolg van het kunnen houden van een referendum. Landelijk is ooit afgesproken dat een referendum binnen zes maanden moest kunnen en dat vinden we een mooi streven voor Zoetermeer. Een democratisch recht dat is toegekend moeten we ook volmondig uitvoeren. Dus wat ons betreft, steun aan de inwoners bij het zo snel mogelijk uitvoeren van het referendum. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Na u is de heer Boerboom van GroenLinks degene die zich tot ons allen mag richten.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, afval is emotie, dat blijkt wel uit de ruim 5000 inwoners die een verzoek hebben ingediend voor een referendum over afvalbeleid. GroenLinks wil vanavond nogmaals de indieners complimenteren met het resultaat. Voor GroenLinks is er ook maar een conclusie mogelijk: vanuit behoorlijk bestuur organiseren we een referendum waarbij alle 97.519 kiesgerechtigde inwoners hun mening kunnen laten horen over dit afvalbeleid. De grootste vraag is vanavond wanneer het referendum moet plaatsvinden. GroenLinks is na zorgvuldige afweging ertoe gekomen voor een referendum in het najaar te gaan met daarbij de volgende drie redenen als onderbouwing. Zoetermeer produceert 217 kilogram restafval per persoon per jaar en daarmee staat Zoetermeer bij 10% slechtst schorende gemeenten. Door het referendum bij de verkiezingen te organiseren duurt het enorm lang voor er volgende stappen genomen kunnen worden om deze hoeveelheid naar beneden te brengen. Het beleid roept naast weerstand, als tweede argument, ook een hoop enthousiasme op. Voor inwoners die blij zijn eindelijk op een eenvoudige manier hun afval te kunnen scheiden en minder te hoeven betalen, is het enorme teleurstelling dat ze nog niet aan de slag kunnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, voor u verdergaat, ik heb een interruptie van mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, dit is de interruptie die ik daarstraks ook al had toen mijnheer Boerboom mevrouw Kraneveldt ondervroeg over de snelheid van het houden van een referendum ten opzichte van wat er nu voorligt. Dus mijn vraag aan mijnheer Boerboom van GroenLinks is: u wilt heel snel het referendum houden om het momentum te houden. Maar voor we het beleid konden bespreken, heeft het zeker een jaar vertraging opgelopen. Wat maakt dan nu het verschil dat het nu ineens zo snel door moet? Ik hoor u allerlei zaken roepen, maar ik ben niet overtuigd van de redenen die u noemt om de snelheid erin te zetten.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Met dat jaar vertraging was mijn fractie ook niet blij en ik denk dat u ons dat ook vaak genoeg heeft horen zeggen. Maar we vonden het ook toen, net als nu, belangrijk dat er een zorgvuldig proces gevoerd kan worden. Toen was dat proces om te zorgen dat er voldoende kennis in de raad was om er een besluit over te kunnen nemen, nu is het wat ons betreft dat we een goed debat in de stad kunnen voeren. De burgemeester heeft in zijn memo heel duidelijk aangegeven dat er in november een zorgvuldig referendum georganiseerd kan worden en dat is voor ons voldoende basis om te zeggen 'dan moeten we voor een referendum in november gaan'.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Wortel, ik neem aan dat dat een vervolgvraag is.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Inderdaad voorzitter, mijnheer Boerboom zei dat hij er ook niet blij mee was dat het langer duurde voordat we dit beleid met elkaar gingen bespreken, dat snap ik, maar in hoeverre geeft hij dan de raad de tijd om ook dit voor te bereiden met de inwoners? We zullen hier ook een aandeel in hebben om inwoners te motiveren en gesprekken aan te gaan met inwoners. En er zit ook nog een heel grote vakantietijd tussen, een reces of iets dergelijks. Ik vraag me echt af, net als

bij de heer Ekkelenkamp, wat de reden is want mijn gevoel zegt dat dit niet helemaal de reden is waarom u het in november wilt hebben. We zijn nog steeds op zoek naar het antwoord dat we van u en D66 willen hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): U kunt tegen mij zeggen dat u zich niet kunt vinden in de argumenten, maar ik heb zo nog een derde argument dat mijnheer Ekkelenkamp ook heeft genoemd, over het financiële aspect. Maar ik denk dat we toch wel drie heel sterke argumenten hebben die, zeker vanuit onze positie als partij die voor een groene duurzame stad wil gaan, ook op het gebied van afvalbeleid een heel goed te begrijpen argumentatie vormen.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan heb ik een interruptie van mevrouw Meurs en daarna van de heer Mooiman.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, ik wil vragen of mijnheer Boerboom het laatste punt van zijn betoog wil herhalen, voordat hij geïnterrumpeerd werd door mevrouw Wortel. Ik hoorde hem volgens mij zeggen dat met het nieuwe beleid de inwoner minder gaat betalen. En ik vraag me daadwerkelijk af waar hij dat vandaan haalt want volgens mij was nog onbekend wat het in stand houden van het huidige afvalbeleid zou gaan kosten. Die afweging moest volgens mij ook nog worden gemaakt, of vergis ik me daarin?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Mevrouw Van der Meer haalde het al aan vanavond, de bezuiniging is tweeledig, twee derde deel gaat naar de gemeente, voor een gat dat anders vrijvalt in de begroting en een derde gaat terug naar de inwoners. Plus de component die er straks in zit door Diftar, dat je als je je afval goed scheidt daardoor nog minder hoeft te betalen. Dus als je dat bij elkaar optelt, denk ik dat het een win-win is: win voor de gemeente en win voor de inwoner.

De **voorzitter**: Voor een vervolgvraag, gaat uw gang mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Begrijp ik mijnheer Boerboom goed dat hij dus wel van mening is dat Diftar daadwerkelijk onderdeel uitmaakt van het nieuwe afvalbeleidsplan dat inmiddels is goedgekeurd? Want ik hoorde net een andere collega zeggen dat dat nog niet zo was.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Volgens mij moeten we oppassen dat we te veel de inhoud ingaan vanavond met elkaar want volgens mij ligt vanavond het referendum voor, maar met alle plezier beantwoord ik deze vraag. We gaan nog met elkaar de exacte tarieven vaststellen, maar ik ben er wel van overtuigd dat de ambtenaren – dat hebben ze volgens mij ook redelijk helder aan ons voorgespiegeld – goede inschattingen hebben gemaakt, maar ze kunnen nog niet zeggen op een euro meer of minder wat het gaat worden. Daarnaast hebben we ook als raad gezegd dat we inspraak willen hebben op hoe groot dat gedifferentieerde tarief straks moet zijn. Dus hoeveel voordeel een inwoner kan halen die zijn afval goed scheidt en hoeveel extra kosten een inwoner gaat betalen als hij veel afval produceert. Maar uiteindelijk is het doel van het beleid, en dat staat ook overal in de stukken heel duidelijk, dat de inwoner goedkoper uit kan zijn, en de gemeente ook. Volgens mij zijn dat heel duidelijke uitgangspunten die we met elkaar hebben afgetimmerd.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de heer Mooiman, die heeft ook een interruptie voor u.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter, toch even kort vooral omdat GroenLinks dat steeds zelf naar voren brengt. GroenLinks is natuurlijk groot voorstander van dit nieuwe afvalbeleid en noemt daarbij regelmatig het milieu, maar we zien dat bij gemeenten die soortgelijk beleid hanteren of hanteerden, zoals bijvoorbeeld Arnhem, dat het aantal afvaldumpingen fors is toegenomen. Hoe gaat u dan daarmee om? Is dat dan volgens u ook zo goed voor ons milieu?

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, dank. Ook dit gaat weer over de inhoud, maar prima. Die dumpingen zijn ook niet wat GroenLinks wil en daarom hebben we ook in het beleid verschillende instrumenten ingezet om dat te voorkomen. Goede communicatie, extra handhaving, zo zijn er verschillende maatregelen genomen om dat te voorkomen. Dus we moeten niet gaan doen alsof straks de hele stad ineens vol met afval ligt, maar we moeten ervoor zorgen dat we er met elkaar een goed gesprek over hebben waarom het zo belangrijk is dat we ons afval op een andere manier gaan scheiden. Want uiteindelijk is het ook uw buurman die straks extra moet betalen als we niets veranderen en dat kunt u niet ontkennen.

De **voorzitter**: Gaat u verder met uw termijn. Mijnheer Boerboom?

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Mijnheer Boerboom, uw microfoon staat uit.

De **voorzitter**: Ik zie mijnheer Ekkelenkamp, maar de heer Boerboom was nog bezig met zijn termijn.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Excuus, voorzitter, ik had mijn microfoon uitgezet. Ik kwam bij mijn derde argument en dat is dat de extra kosten voor het referendum in schril contrast staan met de oplopende kosten van het huidige afvalbeleid en daarmee bedoel ik zonder het aangenomen voorstel. Immers, het rijk laat ons flink betalen voor elke kilo restafval. Met een halfjaar uitstel praten we over € 0,5 miljoen. Afrondend voorzitter, we roepen het college nogmaals op om vol in te zetten op communicatie. Leg duidelijk uit wat het nieuwe beleid is, waarom het gebeurt en wat het gaat betekenen voor de inwoners. GroenLinks is ervan overtuigd dat we dit referendum op die manier kunnen gebruiken voor een goede dialoog, of je nu voor of tegen bent. Samen kunnen we dan zorgen voor een duurzaam, sociaal en bovenal toekomstbestendig afvalbeleid. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Boerboom, dan gaan we naar de achtste spreker in het rijtje van dertien, dat is mijnheer Blansjaar van de Partij Democratie voor Zoetermeer.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. PDvZ blijft tegen voorafscheiding. Vele gemeenten zijn ons al voorgegaan met voorafscheidingen en zijn overgegaan naar nascheiding. We zijn ook voor het referendum tijdens de verkiezingen want verder naar voren halen heeft helemaal geen zin. Je moet duidelijker communiceren. Het blijkt dat de coalitie niet in staat is geweest om een goed voorstel te schrijven want er is in onze omgeving in ieder geval niet veel draagvlak voor het huidige voorstel. Ik begrijp dat D66, GroenLinks en CDA eigenlijk het huidige voorstel alsnog willen doorvoeren, terwijl er schijnbaar geen draagvlak voor is. Dus ik zou eens kijken of je dat niet moet verbeteren. We vinden ook dat als we een referendum houden, de vraagstelling over meer moet gaan dan een simpel 'voor of tegen'. Het moet uitgebreider en meer uit elkaar gehaald worden. Kijk vooral bij andere gemeenten die ons voorgingen. Ik denk: wat houdt vier maanden later nu in, om dit hele gebeuren vier maanden later te doen dan in november? Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik heb twee interrupties voor u, de eerste is van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, mijnheer Blansjaar schetst een beeld dat er geen draagvlak is voor dit beleid. Waar baseert u dat op en kunnen we dat niet pas weten als we het referendum uiteindelijk hebben gehad?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik leg mijn oor wel eens te luisteren in de gemeente en ik heb niet een positief verhaal gehoord van mensen die het eens zijn met de voorscheiding. Ik weet niet waar u het vandaan haalt, maar ik heb met heel wat mensen gesproken ondertussen. Mijn netwerk is relatief groot en ik heb niemand gehoord die zegt 'dat vind ik nu goed beleid'. Ze willen allemaal wel scheiden en ik zie ook heel veel mensen wel naar de containers lopen enzovoorts, maar voor voorscheiding is niemand voorstander. Zeker niet als het een keer in de vier weken wordt opgehaald.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): De vraag die ik wilde stellen was ook al...

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, u had nog een vervolgvraag?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank, als dat zou kunnen? U spreekt uw netwerk, maar ik heb mijn netwerk en daar hoor ik andere signalen. Maar ik heb inmiddels ook al twee mensen gesproken die getekend hebben voor het referendum omdat ze het oorspronkelijk niet eens waren met het nieuwe beleid, maar na goede uitleg wel zeiden 'dat klinkt als een goed plan en ik denk dat ik nu voor ga stemmen'. Ik denk dat het ook zit in de informatievoorziening want die is op dit moment natuurlijk heel eenzijdig van onder andere raadsfracties die vooral communiceren waar ze niet enthousiast over worden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik hoor geen vraag dus ik ga nu naar mijnheer Ekkelenkamp voor zijn interruptie.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter, mijn vraag is net al gesteld door de heer Boerboom dus ik zie van de interruptie af.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan zijn we daarmee aan het slot van de bijdrage van mijnheer Blansjaar en dan is mevrouw Wortel van de Lijst Hilbrand Nawijn de volgende.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Aanwezigen en toehoorders en in het bijzonder de indieners van het referendum: gefeliciteerd! Het is een hele prestatie om voldoende medeindieners te krijgen om te voldoen aan de voorwaarden die het houden van een referendum mogelijk maakt. Het is u gelukt. Het aanvragen van een referendum doe je niet zomaar, dat doe je als je het echt niet eens bent met een genomen besluit. Uiteenlopende redenen kunnen hieraan ten grondslag liggen. Voor de aanvragers van dit referendum las ik dat oranje bak, zwerfafval, luierophaal en de invoering van Diftar, maar zeker ook het nascheiden, redenen zijn om dit referendum te willen houden. Dat vindt mijn fractie begrijpelijk want voor mijn fractie waren dit ook de pijnpunten waarover we de wethouder veel vragen hebben gesteld. Met name het kostenverhaal van het referendum was vorige week het onderwerp van debat. De kosten zijn voor LHN geen belemmering. Zeker niet om het referendum door te laten gaan. Je mag de democratie niet in de weg staan vanwege de kosten. Maar het voorstel om de kosten te beperken door het referendum tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen te houden, vindt LHN een goed idee, niet in de eerste plaats omdat de kosten dan lager zijn, maar zeker ook omdat het aantal inwoners dat hun stem kan uitbrengen, met grote waarschijnlijkheid vele malen groter is. Dan wil ik het college nog meegeven dat de laatste zin in de brief aan de verzoeker echt niet kan. Er staat geschreven dat er via de media 'op gepaste wijze' wordt gecommuniceerd. Mijn fractie wijst het college erop dat dit niet de juiste manier is van bekendmaking. Mijn fractie is van mening dat verzoekers per brief op de hoogte moeten worden gesteld en niet via de media. Graag een reactie van het college. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik heb een interruptie voor u van de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnbeer de voorzitter. Mevrouw Wortel, is LHN bereid het standpunt te herzien als kan worden aangetoond dat het veel voordeliger is om het referendum in november te houden? Of vindt u dat niet belangrijk?

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): In mijn betoog heb ik aangegeven namens LHN dat we het heel belangrijk vinden dat de inwoners van Zoetermeer, alle kiesgerechtigde inwoners van Zoetermeer, een goede kans krijgen om zich uit te spreken over dit referendum over dit afvalbeleid. De kosten zijn zeker ook belangrijk omdat als je het samen doet met de gemeenteraadsverkiezingen, dat gewoon goedkoper kan. Dan heb je twee vliegen in een klap, meer mensen en minder kosten.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp voor een vervolgvraag.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Daar zit hem nu net de kneep, mevrouw Wortel. Want hier worden alleen de kosten opgevoerd en niet de baten. Dat is nu net het probleem want er wordt net gedaan alsof er alleen maar kosten zijn, maar bij eerder invoeren van het afvalbeleid hebben we ook een aantal baten en dat telt in het ongunstigste geval op tot € 500.000,00 en in het gunstigste geval tot € 700.000,00. Dat

moet u toch ook aanspreken, lijkt me.

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja mijnheer Ekkelenkamp, dat doet het zeker, maar u loopt nu vooruit op de uitkomst van het referendum en dat vind ik zo opmerkelijk. Dat is ook de hele aanleiding van de vraag die ik u stel: waarom heeft u zo'n haast? U kunt niet aan de voorkant aangeven dat het referendum zo uitpakt dat het huidige beleid voortgezet kan worden, dus het is nog maar de vraag of we goedkoper uit zijn daarna want als de inwoners zeggen 'nee, nee, nee, dat beleid willen we helemaal niet', gaan we dat ook helemaal niet zo doen. Dus vooruitlopen op dit soort kwesties wat kosten aangaat, daar doen we niet aan mee mijnheer Ekkelenkamp.

De **voorzitter**: Dank u wel. U was aan het eind van uw bijdrage. Ik zie nog een interruptie binnenkomen van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik wil even verdergaan op het punt waar mijnheer Ekkelenkamp in discussie was met mevrouw Wortel. Als de inwoners het verwerpen, wat natuurlijk ook een optie is, want niemand weet wat de uitkomst zal zijn, dan betekent dat ook dat we een gat schieten in de begroting. Dat betekent ook dat inwoners meer voor hun afval moeten gaan betalen. Dan moeten we wat als gemeente. Zou het dan niet fijn zijn als we het in het najaar organiseren zodat er dan ook ambtelijk georganiseerd kan worden dat er nieuwe voorstellen komen over hoe we dat gat in de begroting enerzijds, maar ook de toekomst van het afvalbeleid anderzijds gaan inrichten? Zodat daar in de nieuwe formatie over gesproken kan worden in plaats van dat we daar dan op dat moment langer op moeten wachten?

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Nee hoor. Ik denk dat mijn betoog duidelijk was en dat de beantwoording op mijnheer Ekkelenkamp ook helder genoeg was. We willen gewoon dat het later tijdens de gemeenteraadsverkiezingen aan de orde komt, de kosten worden dan al gereduceerd omdat we het niet dubbel doen en het is nog maar de vraag, zoals ik net al aangaf, of we dat met het uitschrijven van een referendum terug kunnen halen. Dus nee, we willen het zeker niet naar voren halen, om iedereen een goed democratisch recht te geven. Dat kan alleen als we het met elkaar uitstellen naar de volgende gemeenteraadsverkiezing waar veel meer mensen de mogelijkheid krijgen en in ieder geval, denken wij, ook zullen nemen om die stem uit te brengen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Wortel. Ik zie nog een vervolgvraag van mijnheer Boerboom?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Dat was geen antwoord op de vraag. Mijn vraag was: stel dat het verworpen wordt, wat wilt u dan doen? Dan moet er toch ook wat gebeuren en bent u het er niet mee eens dat we ons dan moeten voorbereiden zodat we daar misschien wel bij de verkiezingen allenmaal een standpunt over kunnen innemen?

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dat is zeker zo. Dat ben ik me heel erg bewust en dat zal ook tijd kosten. Dat klopt, maar dan hebben we wel onze democratie aan het woord gelaten en dat is in dezen heel erg belangrijk. En voordat dit beleid opgesteld werd zijn er al onderzoeken gedaan. Anders had dit beleid nooit tot stand kunnen komen. Er is aan de voorkant al een hoop uitgezocht, geanalyseerd en met elkaar vergeleken. Er is misschien al een aanzet gedaan tot een onderzoek naar nascheiding, waar we het ook met elkaar over wilden hebben. Dat onderzoek is nu stopgezet, maar dat gaat gewoon vervolgens zijn weg. De democratie is in dezen heel erg belangrijk. Daar is een referendum voor en dat gaan we ook gewoon zo inzetten.

De **voorzitter**: Dan heb ik een interruptie van mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Even een vraag over de hoge opkomst. In alle andere literatuur als het gaat over referenda wordt juist gezegd dat een referendum een hoge opkomst veroorzaakt, niet het feit dat het gecombineerd is met een algemene verkiezing. De algemene verkiezing wordt juist 'gepimpt', om het zo maar te zeggen, met het feit dat er een referendum is. Gezien het feit dat er nu al zoveel mensen

voor een referendum hebben gestemd, hoef je toch helemaal geen angst te hebben dat de hoge opkomst niet zou lukken? Want dat is alleen al door het onderwerp eigenlijk al geregeld. Als dat nu het geval is, kunt u dan wel voor een referendum zijn dat eerder, dus in november, zou kunnen worden gehouden?

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Het kan best zijn dat onderzoek heeft uitgewezen dat een los referendum houden ook voldoende mensen met zich meebrengt. Uit eerdere referenda in Zoetermeer is dat niet naar voren gekomen dus het is nog maar de vraag of we dat in Zoetermeer kunnen behalen. Ik weet van een eerdere keer dat ik mocht stemmen dat we tegelijkertijd ook over iets anders mochten stemmen, dat dat veel makkelijker gaat. Daarbij komt dat het misschien een aanname is dat we daarmee net zoveel mensen halen. Dus dat weet ik niet. En die 5000 mensen vind ik niet genoeg als – hoeveel waren het er, mijnheer Boerboom? hoeveel stemgerechtigden hebben we in Zoetermeer? – al die stemgerechtigden mogen stemmen. Dan hebben we er aan 5000 toch niet genoeg? Dat is toch niet representatief voor Zoetermeer op dat moment?

De **voorzitter**: U stelt een vraag aan de heer Boerboom maar die heeft nu geen termijn. Dus ik stel voor dat we die vraag even onbeantwoord laten.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Nee, dat was alleen om het aantal inwoners even te duiden en dat was alles.

De **voorzitter**: Ja, daarom. U was aan het eind van uw bijdrage. We gaan verder met de heer Weening, de tiende in het rijtje. Daarna komen nog mevrouw Bink, mijnheer Beij en mevrouw Van den Berg.

De heer **Weening** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. De ChristenUnie-SGP is geen voorstander van referenda, maar nu die mogelijkheid wel in het leven is geroepen en iemand de moeite heeft genomen om zoveel stemmen te vergaren, moeten we daar gehoor aan geven. In het raadsbesluit staat een aantal zaken en we vinden dat het referendum moet worden gehouden en wel op 16 maart, tegelijk met de verkiezingen, zodat we ook niet te veel kosten maken. We denken dat een referendum dat daarop vooruitloopt, dus ergens in november wordt gehouden, een veel lagere opkomst geeft en we willen alle burgers in de gelegenheid stellen om hun stem uit te brengen. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weening. Dan ga ik naar mevrouw Bink van Zoetermeer Vooruit.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, over het referendum kan Zoetermeer Vooruit heel kort zijn. Zoetermeer Vooruit wil recht doen aan de mensen die de moeite hebben genomen om het referendum van de grond te krijgen en hebben gesteund, maar wil tegelijkertijd ook heel graag weten wat de rest van de inwoners van Zoetermeer van het afvalbeleid vindt. Zoetermeer Vooruit is dan voor het referendum en we zien dat het liefst gecombineerd met de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022. Zoetermeer Vooruit heeft nog wel een vraagje. We weten dat het afval- en grondstoffenbeleidsplan Zoetermeer 2020 Afvalscheiden 'Ik haal er alles uit!', on hold staat. Maar gezien het belang van het referendum, vragen we het college, dat positief was op 14 december 2020 over het onafhankelijk onderzoek bronscheiding versus nascheiding, dat toch te laten plaatsvinden. Dit om stemgerechtigden een completere stemkeuze te kunnen laten maken als zij de beschikking hebben over de resultaten van het onderzoek. En omdat we denken dat wachten met dit onderzoek een nog grotere vertraging zal betekenen van de invoering van het nieuwe afvalbeleidsplan na het referendum. We horen graag van het college en de andere fracties hoe zij hierover denken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik heb een interruptie voor u van de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Ik begrijp dat u eigenlijk wel tegen vertraging bent mevrouw Bink, u wilt niet verdere vertraging en wilt toch wel vast dat onderzoek starten. Afgezien van het feit dat dat niet kan, denk ik, maar goed, mijn conclusie: u bent tegen verdere vertraging.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, nee, ik ben niet tegen vertraging, maar voor een goed

referendum en bij een goed referendum hoort een goed onderzoek zodat stemgerechtigden ook een goede mening kunnen vormen. Dat wil ik hiermee bereiken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is mijnheer Beij namens de SP de volgende spreker.

De heer **Beij** (SP): Dank u wel mijnheer de voorzitter. D66 en GroenLinks spreken veel mensen die voor zijn. Ik spreek mensen die tegen zijn en andere partijen ook. Ik vind dat niet zo relevant. Het gaat er volgens mij ook maar net om in welke bubbel je zit, zoals dat heet. Het staat wel als een paal boven water dat de uitkomst ongetwijfeld spannend zal zijn. Ik denk dat we allemaal wel weten dat de signalen heel erg divers zijn in de stad en daar moeten we ook fatsoenlijk democratisch beleid op voeren. Het gaat spannend worden en dat zien de indieners van het amendement uiteindelijk ook want er is verder geen enkel argument te bedenken om het referendum naar voren te halen. De kosten die mijnheer Ekkelenkamp in mijn betoog al heeft genoemd, gaan uit van het positieve scenario. Het negatieve is helemaal niet berekend. Het enige dat bereikt is, is dat het € 40.000,00 per maand extra gaat kosten en tenzij het referendum wordt afgeschoten, dus dat de inwoners zich tegen het beleid uitspreken en we alsnog die uitkomst naast ons neerleggen, is dat helemaal niet van belang. In Arnhem is ook onderzoek gedaan naar de opkomst en ook daar is juist gezegd 'we gaan die kiesdrempel helemaal niet halen op het moment dat we dat niet gelijktijdig met de verkiezingen doen en het kan ook veiliger door het juist gelijktijdig in een evenement te plaatsen en niet verspreid'. Dus verder is er geen enkel argument te bedenken en laten we het referendum gewoon tijdens de verkiezingen houden. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik heb een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Waar haalt u die € 40.000,00 per maand vandaan, mijnheer Beij?

De **voorzitter**: Mijnheer Beij.

De heer **Beij** (SP): Voorzitter, het kost € 170.000,00 extra om dat referendum vier maanden naar voren te halen. Wilt u beweren dat dat niet zo is?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat wil ik helemaal niet beweren, maar ik zeg alleen: er zijn natuurlijk ook opbrengsten en die worden niet meegenomen. Dus dat is dan een verkeerde rekensom die u maakt.

De **voorzitter**: Mijnheer Beij.

De heer **Beij** (SP): Voorzitter, er zijn toch alleen maar opbrengsten, zogezegd, op het moment dat men voor stemt want die vervallen toch op het moment dat men tegen stemt? Tenzij, wat ik net al zei, we de uitkomst van het referendum per definitie naast ons neerleggen. Maar ik ga er zomaar van uit dat Democraten '66 dat niet gaan doen.

De **voorzitter**: Oké. Deze discussie beëindig ik want er is al twee keer geïnterrumpeerd. U was aan het eind van uw termijn, dan gaan we naar de laatste spreker, mevrouw Van den Berg.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie van den Berg): Ja voorzitter, hartelijk dank. Voorzitter, aanwezigen en kijkers thuis. De Fractie Van den Berg was zeker voorstander van het voorgenomen afvalbeleid. Maar omdat voor het referendum aan alle vereisten is voldaan, vinden we ook dat het referendum door moet gaan. Het kost tijd en het kost geld en dat is jammer, maar het is ook belangrijk dat we de inwoners van Zoetermeer serieus nemen. Wat het amendement van D66 betreft, zijn we nog niet overtuigd. Daar ligt nog een beetje twijfel en als er een goede berekening is in plaats van speculatie, dan kan het best zijn dat we nog voor het amendement gaan stemmen. Maar zo lang die er niet is, zullen we tegen stemmen. Hartelijk dank voor uw tijd.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van den Berg. Daarmee zijn we aan het eind van de eerste termijn van de kant van de gemeenteraad. Van de kant van het college is burgemeester Bezuijen degene die hier het woord voert. Ik heb begrepen dat er een verzoek is om een tijdje te schorsen, klopt dat burgemeester? Het verzoek was om tien minuten te schorsen. Dan schors ik de vergadering voor tien minuten tot 21.40 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Het is 21.40 uur en we zitten klaar om weer verder te gaan. Ik heropen de vergadering. We zijn na het slot van de eerste termijn van de gemeenteraad bij de eerste termijn van het college. Het woord is aan burgemeester Bezuijen.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel voorzitter en dank voor uw goede voorzitterschap in dit mooie debat dat is ontstaan en dat zijn oorsprong al kende in de commissie waar er ook al uitgebreid bij is stilgestaan. Wat mij betreft spitst het zich toe – ik heb nog twee vragen die nog openstaan en daar zal ik straks wel op ingaan – op de vraag over het tijdstip van het referendum. Als ik de raad zo beluister, constateer ik in ieder geval dat er wel draagvlak is om dat referendum ook te houden. Dat zal ook op die manier gaan gebeuren. Maar het gaat vooral ook over het tijdstip van het referendum. Ik denk dat het goed is hier nogmaals te zeggen, en ik ga niet alle argumenten herhalen die al gebezigd zijn, dat het college er specifiek voor heeft gekozen om dat in maart te doen, niet alleen vanwege de opkomst, maar zeker ook vanwege de kosten en alles wat daarmee samenhangt. We denken dat dat veel betere representativiteit kan opleveren. Dat is een van de redenen waarom we dat zo hebben gedaan. Het is ook al gezegd, we hebben er geen ervaring mee en dat betekent dat we een aantal dingen moeten doen. Ik hoorde mijnheer Boerboom ook wat zeggen over andere steden, zoals Arnhem en Rotterdam. Ik wil er wel op wijzen dat beide steden al een Referendumcommissie hebben. In Arnhem is dat heel snel gegaan, expliciet om het aan de Tweede Kamerverkiezingen te kunnen koppelen en daarmee de kosten ook zo laag mogelijk te houden. We hebben nog geen Referendumcommissie en als we vanavond besluiten tot een referendum, zullen we de volgende raadsvergadering ook besluiten om die in te stellen. Dan zal het werk ook echt van start gaan. Dat is ook een van de redenen dat we – dat heeft u ook in de planning van het raadsvoorstel kunnen zien – de nodige tijd nemen.
Kan het niet sneller? We hebben in het memo aangegeven dat natuurlijk in principe begin november haalbaar zou zijn, maar ik zeg er ook heel eerlijk bij dat dat niet onze, en zeker ook niet mijn, voorkeur heeft. En ik zal u uitleggen waarom. Er is een argument dat ik niet gehoord heb hier vanavond, maar dat ik toch graag naar voren wil brengen. Dat heeft alles te maken met iets dat de afgelopen tijd meerdere malen aan de orde is geweest en dat heeft met de organisatie te maken. Ik heb de afgelopen periode, juist in deze coronatijd, gemerkt dat de organisatie zwaar onder druk staat en dat veel werk wordt verzet, maar dat dat ook veel vergt van onze mensen. Zeker als ik ook kijk naar de verkiezingen van de Tweede Kamer, hebben die een behoorlijke wissel op onze organisatie getrokken. Nogmaals, er is enorme waardering uitgesproken voor de inspanningen, maar als dat zou betekenen dat we zelfs twee keer een dergelijke inspanning zouden moeten verrichten straks, eerst voor het referendum en dan voor de gemeenteraadsverkiezing, ben ik bang dat dat veel te veel gevraagd is en wordt. Dat is ook de reden dat ik zelf zou adviseren om dat niet te doen en er de tijd voor te nemen om ook de communicatie goed te kunnen doen en omdat we – dat geldt ook voor de gemeente zelf – geen ervaring hebben met het houden van een referendum. Dat betekent dat we ook alle zorgvuldigheid daarin willen betrachten. Dat heeft overigens niets te maken met de inhoud van het beleid en alles wat daarmee samenhangt. Daar heb ik verder geen oordeel over. Daar is een raadsbesluit over genomen. Maar ik vind het wel belangrijk op het moment dat we een referendum houden, en dat heeft u zelf ook gezegd, dat daar ook heel goed de tijd voor wordt genomen. Het hangt vooral op het argument van de organisatie en de enorme impact die het daarop heeft die mij en het college ertoe hebben doen besluiten er de tijd voor te willen nemen en dat te koppelen aan volgend jaar maart. Dat is overigens ook een tijd die ons gegeven wordt volgens onze eigen referendumverordening, want als dat niet zou kunnen, hadden we dat niet gedaan. Maar het kan en dat is wel de maximale termijn en dat realiseren we ons ook. Maar dat is wel de termijn waarop we dat zouden willen doen. Vandaar dat we ervoor hebben gekozen dat op deze manier te doen en ervoor te zorgen dat we een goed geslaagd referendum hebben met een duidelijke mogelijkheid voor mensen om daarop af te komen.
Dan nog twee dingen die nog zijn gesteld als specifieke vragen. Allereerst de vraag van de LHN over de brief. Ik heb nog even naar de brief gekeken en daar staat inderdaad een bijzondere zin in over een nader te bepalen datum. Het is natuurlijk afhankelijk van het besluit van vanavond waar het op uitkomt. Mocht u besluiten om het wel met de gemeenteraadsverkiezingen te doen, dan kunnen we die datum melden, mocht dat niet het geval zijn, en het amendement wordt aangenomen, dan zullen we nog naar een datum moeten zoeken en zal natuurlijk met de indieners daarover worden gecommuniceerd. En dat moet niet via de media, ik ben met u eens dat dat niet de bedoeling is.

De **voorzitter**: Burgemeester, een interruptie van mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, ik was te snel en de burgemeester gaf in het tweede deel al een antwoord op mijn vraag of dat via de pers of per brief ging.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan stel ik voor dat de burgemeester zijn bijdrage vervolgt.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel voorzitter. Dus wat mij betreft gaan we dat ook doen en uiteraard zal met alle indieners en uiteraard ook met alle inwoners van Zoetermeer uitgebreid gecommuniceerd worden over het referendum mocht u daar vanavond toe besluiten, maar we zullen die zin in ieder geval aanpassen, dank voor de suggestie.
De tweede vraag was van mevrouw Bink van Zoetermeer Vooruit over het onderzoek bronscheiding. Daar hebben we bij stilgestaan in het memo en we hebben gezegd dat dat zeker een mogelijkheid is, maar dat we het voorstel doen om het bij de Referendumcommissie neer te leggen om te kijken of dat invloed zou kunnen hebben op de uitkomst van het referendum. Mocht dat niet het geval zijn, dan zou de raad er nog toe kunnen besluiten om dat onderzoek te laten doen en mee te laten lopen bij het referendum. Dat is nog een extra argument om daar wat meer tijd voor te nemen want mocht dat zo zijn, dan is er denk ik nog wat meer tijd nodig om dat onderzoek te laten doen en mee te laten lopen. Maar dat is een mogelijkheid, maar het advies is dat ook in de Referendumcommissie aan de orde te stellen als die is ingesteld.

De **voorzitter**: Ik heb nog een interruptie voor u van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel, ik hoor de burgemeester zeggen dat het een mogelijkheid is en dat dat bij de commissie voor het referendum wordt gelaten. Dat vind ik op zich goed. Zou u nog meer kunnen doen voor Zoetermeer Vooruit om dit op een makkelijke manier naar voren te brengen of is het misschien een goed idee als ik een motie indien vanavond bij de tweede termijn?

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Dat is volgens mij niet nodig in die zin. U gaat uiteraard over de eigen agendering en wat u wel of niet wilt inbrengen. Maar ik zou voorstellen dat element aan de orde te stellen op het moment dat er vanavond besloten is dat er een referendum komt en wij volgende maand uiteindelijk overgaan tot het instellen van een Referendumcommissie. Dat kan via een motie of anderszins maar dan zou ik het op dat moment aan de orde stellen want dan is ook het moment daar om uw vraag te stellen en dan zullen er ook – daar ga ik tenminste van uit – deskundige mensen uit de Referendumcommissie over kunnen reflecteren. Dus dat lijkt mij de meest voor de hand liggende gang van zaken.

De **voorzitter**: Ik zie instemmend geknik en ook een andere interruptie van mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Als het gaat over dat onderzoek, burgemeester, zou het dan ook mogelijk zijn om aan te geven hoeveel dat onderzoek zou kosten? Want we hebben het daar vorige week ook over gehad, maar misschien is dat dan ook goed om aan te geven. Ik weet niet wanneer dat moet, of kan, maar dan zie je tenminste hoeveel dat extra gaat kosten.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel, voorzitter, we schuiven dan langzamerhand toe naar het inhoudelijke beleid. Volgens mij was dat toen ook al aan de orde bij de invulling van het amendement bij het raadsvoorstel, maar uiteraard kan dat natuurlijk inzichtelijk gemaakt worden op het moment dat dat aan de orde is. Ik denk dat in de volgorde van zaken eerst de stap van vanavond gemaakt moet worden tot het wel of niet houden van het referendum en ook uiteraard besloten moet op welke termijn dat moet gebeuren en daarna komt de vervolgstap. Maar we kunnen, en dat kunnen we aan de Referendumcommissie ook vragen, daarbij een kostenplaatje te presenteren.
Ik heb volgens mij verder geen vragen meer te beantwoorden, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan zie ik een interruptie van de heer Ekkelenkamp binnenkomen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Ik heb nog geen antwoord op de vraag over hoe het zit met de baten want we hebben het iedere keer over de kosten van het referendum, maar de opbrengsten die er mogelijk ook zijn als het afvalbeleid doorgaat, worden niet verdisconteerd en dat

vind ik nog wel een probleem.

De **voorzitter**: Burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja voorzitter. Dit wordt een wat lastige vraag en ik begrijp dat mijnheer Ekkelenkamp – en dat mag natuurlijk ook – daar ook de baten van de invulling van het afvalbeleid bij haalt. Ik heb me als burgemeester en als voorzitter van het college en van de raad beziggehouden met de organisatie van het referendum en de kosten die daarmee gemoeid zijn. U heeft daarmee ook de mogelijke inverdieneffecten van het afvalbeleid verdisconteerd. Daarvoor kijk ik dan toch naar wethouder Groeneveld die over het afvalbeleid gaat want dat is wat lastig. Ik kan daar op zichzelf niets over zeggen. De redenering die u volgt, kan ik op zichzelf volgen, maar zoals ik al zei, ik houd mij vooral bezig met de organisatie van het referendum en daaruit blijkt gewoon heel simpel dat op het moment dat je het in maart doet, dat veel goedkoper is dan als je het eerder doet en dat daar meer kosten mee zijn gemoeid. Over de inverdieneffecten ga ik niet, dat is ook afhankelijk van de uitkomst van het referendum en daar kan en wil ik ook niet op vooruitlopen. Maar misschien wil wethouder Groeneveld daar wel iets over zeggen. Ik kan daar verder niets over zeggen.

De **voorzitter**: Mevrouw Groeneveld, kunt u reageren op de vraag van mijnheer Ekkelenkamp?

Wethouder **Groeneveld**: Ja zeker, het antwoord op die vraag is eenvoudig. Als je het hebt over het afvalbeleid zoals dat vorig jaar in december is vastgesteld door de raad. Daarin staat een uitgebreide bijlage met de exploitatielasten en de opbrengsten en daar zit ook een deel investering bij uiteraard, de ondergrondse containers, afvalcoaches en communicatieplan. Dus het is een heel uitgebreid antwoord en het staat allemaal keurig in dat raadsvoorstel dus dat kan de heer Ekkelenkamp er zo bij pakken. De enige 'maar' daarbij is dat het inmiddels allemaal wordt opgeschoven in de tijd. Dus ook de contracten met de externe partijen. Dus dit was het bedrag oplopend tot € 1 miljoen in 2024, dat is wat het beleid zou opleveren. Maar als u me dat nu vraagt, zouden we dat echt met de ambtenaren opnieuw moeten berekenen. Maar die besparing gaan we uiteraard niet halen als het referendum het afvalbeleid wegstemt. En hoe we dat alsnog gaan halen, stel dat de bevolking zegt 'dit willen we', zullen we dan echt opnieuw moeten berekenen want dit is gebaseerd op cijfers uit 2020 en in de afvalwereld verandert het snel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Ekkelenkamp, u heeft een vervolgvraag.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank wethouder Groeneveld, ik heb er in de commissievergadering naar gevraagd en in het memo werd ook verwezen naar waar u nu op wees. En we hebben deze gegevens ook gebruikt, maar we hadden liever gehad dat het college ermee voor de dag was gekomen. Als ik dit spoorboekje volg van het raadsvoorstel van 14 december jl. en ik tel mee dat een jaar nu onbenut blijft, kom ik er toch nog op uit dat het voordeliger is als we het snel gaan houden. Dat is in het gunstigste geval € 700.000,00 voordeliger en in het ongunstigste geval € 500.000,00. Dus zo kijken we ernaar en als u dat ambtelijk wilt laten narekenen, zal dat vanavond niet meer gaan, maar dan zou ik u dat toch aanbevelen want dan kunnen we misschien later er nog een keer op terugkijken en dan kunnen we misschien constateren dat we toch heel veel geld hebben laten liggen. Dat zou vervelend zijn, maar dat is dan de consequentie.

De **voorzitter**: Wethouder Groeneveld nog een reactie hierop?

Wethouder **Groeneveld**: Het is lastig iets te berekenen waarvan je nu nog niet weet welke kant het opgaat, maar als de raad mij vraagt, bij monde van de heer Ekkelenkamp, 'willen de ambtenaren nog een poging doen om uit te rekenen hoe het nu dan zou verlopen als je in 2022 zou beginnen, stel dat het referendum positief is?', dan wil ik dat natuurlijk wel laten uitrekenen. Maar dat is met veel onduidelijkheden over hoe dat verder gaat uitpakken qua contracten, maar ik wil zeker een poging wagen, uiteraard.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat zou ik zeer op prijs stellen, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Dat klinkt als een toezegging. Mevrouw Groeneveld, kunnen we daar dan ook een datum aan verbinden?

Wethouder **Groeneveld**: Ik zeg drie zinnen en ik heb meteen weer een toezegging, maar daar wil ik

dan wel even tijd voor nemen dus ik zou zeggen dat we eind mei dan met een nieuwe berekening komen.

De **voorzitter**: Die wordt genoteerd: de berekening van de kosten eind mei. Ik ga verder met de interrupties. Er staan er inmiddels drie in de rij. De heer Boerboom als eerste en dan de heer Blansjaar en vervolgens nog mevrouw Meurs.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, volgens mij kunnen we sowieso constateren dat er een financieel gat is, dus ik ben erg benieuwd hoe het college dat denkt te gaan dekken, maar daar komen we bij de perspectiefnota wel met elkaar over te spreken. Ik heb een vraag aan de burgemeester over de communicatie. Volgens mij is het cruciaal voor het slagen van het referendum dat dat goed plaatsvindt. Ben ik nog te horen voorzitter?

De **voorzitter**: Jazeker.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Oké, want bij mij liep ineens alles vast en was alles weg. Dus het is cruciaal dat die communicatie goed plaatsvindt. Komen we daar dan nog over te spreken met elkaar in een later stadium of is dit het moment?

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, voorzitter, uiteraard komen we daar nog over te spreken. U heeft in de planning gezien dat daar nog een hele voorbereiding voor opgestart moet worden en uiteraard, zoals ik zei, als u vanavond besluit tot het houden van een referendum, zal dat proces starten met het instellen van een Referendumcommissie in eerste instantie en dan zal het traject starten inclusief communicatie en alles wat daarbij hoort. Dus daar zullen we uiteraard nog de komende tijd over komen te spreken.

De **voorzitter**: Voldoende mijnheer Boerboom?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik wil nog even naar wethouder Groeneveld. U zei dat de afvalwereld nogal veranderlijk is, het verandert elke keer. Betekent dat dat de bezuiniging die ons is voorgeschoteld op losse schroeven staat omdat dat elk jaar anders kan zijn? Of begrijp ik dat nu even verkeerd? Omdat u net zei 'het verandert elke keer'. We moeten het opnieuw uitrekenen. Maar betekent dat dat wat we in 2020 voorgeschoteld hebben gekregen elk jaar anders kan zijn, of heb ik het verkeerd?

De **voorzitter**: Mevrouw Groeneveld.

Wethouder **Groeneveld**: Het klopt een beetje wat mijnheer Blansjaar zegt. In het raadsvoorstel zaten een heleboel verschillende maatregelen. Zo zat er bijvoorbeeld de harde bezuinigingsmaatregel in van het niet meer gratis ophalen van grofvuil. Als je die uitvoert, is dat gewoon een bezuiniging die je natuurlijk meteen binnenhaalt. De rest van de maatregelen hadden veel meer te maken met het gedrag dat de inwoners zouden laten zien. Dus zodra je dat restafval als stad omlaag krijgt, heeft de gemeente daar minder werk aan en is er minder verbrandingsbelasting en daarmee gaat de oprijs omlaag. Ik zeg dat de afvalwereld ook veranderlijk is, omdat dat zo is. Ik heb bij alle commissievergaderingen ook altijd aangegeven dat alle berekeningen altijd op basis van dit moment zijn. Volgend jaar kan het rijk een nieuwe belasting hebben ingevoerd, dan kunnen afvalbedrijven weer een nieuwe vorm hebben bedacht. Het gaat erom met zo'n afvalbeleid dat je keuzes maakt waarvan je denkt 'dat is een goede manier voor deze stad' en zoals het afvalbeleid er op 14 december 2020 lag, vonden wij als college dat dit de goede manier was voor Zoetermeer op dat moment.

De **voorzitter**: U zegt, wethouder, dat we erg op de inhoud ingaan en ik constateer dat met u. Ik wil dat even aangeven, aangezien het debat vooral over het referendum zelf gaat. Dat neemt niet weg dat er nog een interruptie staat van mevrouw Meurs, en daarna nog een van mijnheer Duiven.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u voorzitter, ik wil graag ingaan op de toezegging die de

wethouder heeft gedaan over de nieuwe berekening van de kosten. Ik vraag me af: zijn daar dan geen kosten aan verbonden? En hoe zit het dan met de inspanning van de ambtenaren waar de burgemeester het zojuist over had? En een tweede vraag: kan dan niet meteen een berekening worden meegenomen over de verschillen van nascheiding en voorscheiding?

De **voorzitter**: Mevrouw Groeneveld.

Wethouder **Groeneveld**: Die eerste vraag is een heel goede want ik zat me zelf net ook al letterlijk te bedenken 'o jee, ik heb weer een toezegging gedaan en dan mogen die ambtenaren daarna weer aan de slag'. Maar deze berekeningen hebben ze natuurlijk al uitgebreid gedaan afgelopen jaar voor de gemeenteraad. Dus ik hoop dat ze niet al te boos worden als ik zeg 'kunnen jullie dat nog een keer doen, maar dan met die vooruitblik een jaar opgeschoven?' Dat is eigenlijk wat je dan doet.
De tweede vraag gaat over het onderzoek. Er is net door de burgemeester al aangegeven dat dat echt een vraag voor de Referendumcommissie moet zijn omdat het anders wellicht het referendum al dan niet kan beïnvloeden en het lijkt me verstandig om daar dan op te wachten.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de heer Duiven die ook een vraag heeft.

De heer **Duiven** (VVD): Ook een vraag aan wethouder Groeneveld om de strekking van de toezegging goed te doorgronden. Dus als het goed is, krijgen we eind mei een memo met op voorhand de nodige slagen om de arm. U gaat de ambtenaren laten proberen dat uit te zoeken, terwijl nu al duidelijk is dat dat mosterd na de maaltijd is want als we het weten, kunnen we er niets aan doen want vanavond gaan we over het referendumbesluit beslissen. Dan klinken ook nog even de woorden van de burgemeester in mijn hoofd die ons waarschuwde 'houd er rekening mee dat de ambtelijke organisatie behoorlijk overvraagd is'. En dat zal zeker in deze coronatijd het geval zijn, dus dat komt er ook nog bij. Heb ik het zo goed begrepen, dat u dat gaat doen, dat u dat heeft toegezegd en dat we dat eind mei in een memo toegezonden krijgen?

De **voorzitter**: Mevrouw Groeneveld.

Wethouder **Groeneveld**: Ja, dat is natuurlijk altijd een interpretatie en die is aan u. Ik heb gehoord dat een fractie deze informatie nodig heeft om een besluit te kunnen nemen over het vervolg en die vraag wil ik graag serieus nemen. En zoals ik al zei, die berekeningen zijn al gedaan. Het is meer een vooruitschuiven en naar de contracten kijken. Ik hoop dat het niet al te veel werk is voor de ambtenaren.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Ekkelenkamp heeft nog een interruptie.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. We hebben ook compassie met de overbelaste ambtenaren, daar willen we niets aan afdoen, maar het is wel zo dat we geacht worden besluiten te nemen in deze gemeenteraad en dat kunnen we alleen maar doen op basis van de goede cijfers en die ontbreken gewoon want we weten nu niet wat eventueel de opbrengsten zijn van het eerder invoeren van het afvalbeleid. Het is dan een beetje flauw om te zeggen 'dat is dan mosterd na de maaltijd'. Dat is dan maar zo, dan kunnen we achteraf zien wat we dan misschien verkeerd hebben gedaan. Dat doet er niet zoveel toe, maar ik denk dat we wel transparant moeten zijn in het bestuur van de stad en daar ook open en eerlijk over moeten zijn en niet zeggen 'daar hebben we geen tijd voor en dat lukt allemaal niet'. Want dan kunnen we eigenlijk geen besluiten nemen en dat geldt dan voor alles.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp, dat klinkt als een reactie op de heer Duiven terwijl we hier het gesprek met het college voeren. Ik ga verder met de interruptie van de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u voorzitter, toch even over deze toezegging want als we heel concreet bekijken wat de voorstellen zijn van het college en kijken naar het amendement, dan is er gewoon een gat van € 170.000,00. D66 geeft aan dat het college de raad hierover niet juist heeft geïnformeerd en dat we door vier maanden verschil zelfs € 500.000,00 tot € 700.000,00 in de plus kunnen komen. De wethouder zegt nu dus toe, als ik het goed begrijp, uit te zoeken of die stelling van D66 juist is. Dat lijkt me de kern van dit verhaal, maar ik wil dan graag wat scherper hebben wat de toezegging is want het begint nu wel heel verwarrend te worden.

De **voorzitter**: Dat is dan weer een vraag voor mevrouw Groeneveld.

Wethouder **Groeneveld**: Dank u wel voorzitter. Het begin van de heer Mooiman kon ik niet helemaal volgen, in alle oprechtheid, maar zoals ik het heb gehoord, is het vrij simpel: de fractie van D66 wil graag weten wat gebeurt er qua cijfers, qua opbrengst en qua investeringen als je het een jaar opschuift door het al dan niet vanavond besloten referendum. Die cijfers zijn er. Ze moeten alleen geactualiseerd worden zodat het weer helemaal klopt met het staatje zoals het er nu instaat. Het loopt nu van 2021 tot 2024 en dan wordt het 2022 tot 2025. Dus daar moeten even wat berekeningen op losgelaten worden. Volgens mij is het vrij eenvoudig.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie dat verschillende mensen nog vragen hebben en zich afvragen of er een tweede termijn moet komen. Het lijkt me goed om dat nu even met elkaar kort te sluiten. Ik kijk eerst even naar de burgemeester. U was aan het einde van uw bijdrage? Mevrouw Groeneveld had geen eigen bijdrage, maar werd uitgenodigd via interrupties. Heeft u behoefte aan een tweede termijn? Als dat zo is, wil ik daar graag de gelegenheid toe bieden. En als u zegt 'we kunnen het verder doen met interrupties', dan kan dat ook, maar misschien is een tweede termijn wel ordentelijker en dan loopt het gestructureerder. Mijn advies is een tweede termijn te houden. Kunt u daarmee instemmen? Dan ga ik alle sprekers af en komen de laatste vragen aan bod. Ik zie geen reacties. Ik loop de sprekers langs en dan is mevrouw Van der Meer de eerste.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, om te beginnen de opmerking dat ik me zit te verbazen over mijnheer Ekkelenkamp die nu vraagt naar de onderbouwing van zijn amendement terwijl we dit natuurlijk al drie weken aan zien komen. Ik begrijp niet dat u dat niet technisch heeft uitgezocht terwijl wethouder Groeneveld zegt dat ze dat zo bij elkaar had kunnen rapen. Dat is jammer, maar het lijkt me nu zonde om er nog wat mee te doen. Maar dat is natuurlijk aan u. Nog een vraag aan de burgemeester. De burgemeester zegt nogal makkelijk, maar misschien heeft hij daar volkomen gelijk in, dat we aan de Referendumcommissie gaan vragen of we het onderzoek naar de nascheiding wel naar voren kunnen halen. Daarvan denk ik, ik zou daar dan heel graag ook een juridisch advies bij hebben want dit klinkt...

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering, dames en heren.

(Vanwege een technische storing wordt de vergadering enkele minuten geschorst.)

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Excuus voor de storing die opgetreden is. We waren gebleven in de tweede termijn van mevrouw Van der Meer die bezig was een vraag te stellen en ik geef haar de gelegenheid om haar vraag opnieuw te stellen en vandaar verder te gaan.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, Mijn vraag was aan de burgemeester of we op het moment dat we bericht krijgen over, of in ieder geval gaan besluiten over de commissie, ook juridisch advies krijgen over wat er kan qua delen wel of niet uit het afvalbeleid te halen dat dadelijk onderwerp is van het referendum. Want we zullen geen groot bezwaar hebben tegen het feit dat we het onderzoek doen, maar op het moment dat je het een eruit kunt halen, kun je misschien ook het ander eruit halen en wat blijft er dan over? Dus daar willen we graag wat meer over weten, vooral ook omdat de Referendumcommissie niets kan beslissen. Zo klonk het wel even maar de Referendumcommissie adviseert ons alleen. Maar ik zou heel goed advies willen hebben over wat daar juridisch mogelijk is. Dan mijn laatste punt. Gedurende de discussie lijkt het er af en toe op dat degenen die tegen het voorgestelde afvalbeleid zijn, ook tegen het milieu zijn, of tegen een beter afvalbeleid en weet ik wat voor conclusies er allemaal zijn getrokken. Zó! Zoetermeer is voor een beter afvalbeleid, maar we vinden dat het een ander afvalbeleid had moeten zijn. We hebben ons niet voor niets ontzettend uitgesloofd om heel veel amendementen te maken in december. Maar die zijn door de raad eigenlijk allemaal afgeschoten. Ik vind de conclusies die af en toe door sommigen worden getrokken, te kort door de bocht. Wat ons betreft, is dit onze tweede termijn en we gaan het zien. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel mijnheer de voorzitter, we hadden in de commissievergadering over dit onderwerp gevraagd om met deze informatie te komen en dat kregen we pas bij het memo van vorige week donderdag. Er werd verwezen naar het afvalbeleidsplan en de berekening van mevrouw Groeneveld. Die hebben we eerst zelf gemaakt, want we dachten 'laten we eerst zelf de rekensom

eens maken want dat scheelt dan weer ambtelijke capaciteit', mevrouw Van der Meer. Maar het leek me wel handig dat het college zelf zo'n rekensom zou maken want nu stelt het college iets voor en ik denk altijd als het college zoiets doet, dat het dan ook zelf de rekensom goed op orde heeft. Dat is nu helaas dus niet gebeurd. Dus het is zeer discutabel of we op deze manier een goed besluit kunnen nemen omdat we deze informatie niet hebben, dus daar wil ik zo dadelijk eigenlijk nog even over schorsen om ook mijn fractie te raadplegen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Kraneveldt voor haar tweede termijn.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, heel kort. We hebben geen ander onderzoek of rekensom nodig om bij ons standpunt te blijven dat we het referendum gewoon volgend jaar bij de gemeenteraadsverkiezingen moeten houden en ik denk dat we genoeg herhaling van zetten hebben gedaan. Wat ons betreft gaan we stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank voorzitter.

De **voorzitter**: O, mijnheer Mooiman, ik maak een foutje, eerst de heer Duiven. Mijn excuus.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter, voor de VVD was het al duidelijk en het is duidelijk gebleven: wij zijn voor het referendum dat we op 16 maart 2022 gaan houden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Mooiman alsnog.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter. Ook de PVV is en blijft voor het referendum tegen het afvalbeleid. We willen nog wel zeggen dat we ervan uitgaan dat als het college het amendement van D66 ontraadt, ook gezien het feit dat de totale financiële grondslag onderuit is geslagen in dit debat, ook voor ons...

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter. Ook het CDA is niet van mening veranderd door dit debat. We zijn voor een referendum over het afvalbeleid. We hebben de kosten gewogen en democratie kost geld. Dat hebben we geweten. We denken dat de opkomst nog steeds hoog zal zijn vanwege de betrokkenheid en we wachten de stemmingen af. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom, bent u er weer bij? Dan is het woord aan u namelijk.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter, bij mij staan alle schermen nog steeds met oranje driehoekjes, maar ik weet niet of ik wel te horen ben?

De **voorzitter**: Luid en duidelijk.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dan doe ik het met permissie helaas even zonder beeld. Mijn fractie heeft de discussie ook gehoord vanavond en volgens mij is het een goede discussie geweest. Ik deel niet de mening dat er oneigenlijke conclusies zijn getrokken en wij denken nog steeds dat als we voor een groen afvalbeleid gaan en daar ook de urgentie van onderkennen, het nodig is dat we voor een referendum in het najaar kiezen. We denken dat er dan prima de mogelijkheid is om inwoners goed te informeren en dat is voor ons ook cruciaal en heel belangrijk, wanneer we het referendum ook houden. We zijn in ieder geval blij te constateren dat er een meerderheid is in de raad die wel voor het organiseren van een referendum is. We zullen het amendement van D66 nog steeds steunen maar mocht het onverhoopt verworpen worden, zoals ik de raad gehoord heb, dan zullen we ook wel voor een referendum in maart stemmen omdat we dat dermate belangrijk vinden om inwoners zich te laten uitspreken. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Boerboom. Dan mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. De PDvZ is voor het referendum in maart tijdens de verkiezingen, maar tegen voorafscheiding. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. LHN heeft een duidelijke mening meegegeven in de eerste termijn. Met de aanvulling van de burgemeester dat de druk op de ambtenaren nog hoger wordt als het referendum in november wordt gehouden, geeft dat ons nog meer kracht om te zeggen dat we het referendum heel graag bij de gemeenteraadsverkiezingen willen laten plaatsvinden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Weening.

De heer **Weening** (ChristenUnie-SGP): We zijn niet van standpunt gewijzigd en hebben geen behoefte aan aanvullende rekensommen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. mevrouw Bink is de volgende.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, een motie die Zoetermeer Vooruit vanavond klaar had liggen, over een onafhankelijk onderzoek bronscheiding versus nascheiding, gaan we richten aan de Referendumcommissie omdat we uit de woorden van de burgemeester hebben begrepen dat dit tot de mogelijkheden behoort. Zoetermeer Vooruit is ervan overtuigd dat dit onafhankelijk onderzoek belangrijk is voor een goed referendum en dat de stemgerechtigde zich dan een goed beeld kan vormen van de keuze die hij gaat maken. We willen het referendum graag op 16 maart 2022. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Beij.

De heer **Beij** (SP): Dank voorzitter, zoals ik al zei tijdens mijn eerste termijn zijn er eigenlijk geen argumenten te bedenken om dit referendum te vervroegen maar des te meer om het tijdens de verkiezingen te houden. De burgemeester heeft er zojuist een argument aan toegevoegd. En voor de rest heb ik ook geen behoefte aan aanvullende rekensommen en houden we het hierbij. Dank.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie van den Berg): Dank u wel voorzitter, het toegevoegde argument van de burgemeester dat er te veel druk op de capaciteit komt bij een vervroegd referendum legt wat ons betreft veel gewicht in de schaal dus zullen we toch tegen het amendement van D66 stemmen, maar voor het referendum en dan het referendum in maart volgend jaar.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat was de tweede termijn van de kant van de raad. Er is een voorstel voor tien minuten schorsing, maar ik wil voorstellen om eerst het college de kans te geven om te reageren en daarna de schorsing te doen. Dan kunnen we tegelijkertijd de voorzitterswissel toepassen. Ik geef het woord aan de burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel, voorzitter. Ik kan kort zijn, volgens mij is er veel herhaald en ik zal dat zeker niet doen. Ik heb al aangegeven wat ik van het amendement vind en dat onze voorkeur uitgaat naar volgend jaar. Dus dat betekent dat we het amendement in ieder geval ontraden.
Nog even naar mevrouw Van der Meer. Ik denk dat ik nog even heel precies moet zijn als het gaat om wat ik heb gezegd over het onderzoek naar nascheiding. Ik heb gezegd, en zo staat het ook in het memo, daar hoeven we geen juridisch advies voor te vragen, dat het mogelijk is voor de raad om dat te doen en dat het goed is om de Referendumcommissie die nog ingesteld gaat worden, om advies te vragen of dat invloed heeft op het verloop en de uitslag van het referendum. Dat heb ik gezegd en dat kan volgens mij en dat heb ik net ook tegen mevrouw Bink gezegd die de vraag stelde over haar motie. Het lijkt mij uitstekend om dat te doen als de Referendumcommissie is geïnstalleerd en daar dan dat advies ook te vragen om te kijken wat dat zou betekenen. Dat is een vervolgstap en daar kan de raad zelf over gaan. Dat om het nog even heel specifiek te verwoorden. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Voor we overgaan tot schorsing wil ik nog even de toezegging herhalen omdat dat na de voorzitterswissel anders ongemakkelijk zou zijn. De toezegging betreft een actualisering van de berekening van de kosten en die is toegezegd voor eind mei. En de baten, zo wordt mij ingefluisterd, dus de kosten en de baten, inderdaad. We gaan nu over tot tien minuten schorsing, dat betekent dat we om 22.35 uur de vergadering hervatten. De vergadering is geschorst.

Schorsing
(Tijdens de schorsing neemt de burgemeester zijn plaats als voorzitter van de raadsvergadering weer in.)

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik heropen de vergadering en ik hoop dat iedereen er is, maar ik zie niet iedereen in beeld. Dat is wat onhandig in vergelijking met de raadzaal, ik kan moeilijk bij u allemaal gaan aanbellen, dan wordt het een heel lange vergadering. Volgens mij zie ik nu allerlei mensen weer in beeld komen en dan kunnen we volgens mij verder. Dan kunnen we nu na de behandeling van het raadsvoorstel over het Afval- en grondstoffenbeleidsplan naar de stemming. Ik stel voor dat we eerst kijken naar het amendement van de fracties D66, GroenLinks en CDA. Dat breng ik als eerste in stemming en voor ik dat doe, moet ik loten. Het is nummer 33 die bij de hoofdelijke stemming als eerste aan bod komt. Dat is de heer Van der Vlies. Maar voor ik dat doe, vraag ik eerst of iemand een stemverklaring wil afleggen. Ik zie niets komen. Dan gaan we over tot stemming over dit amendement en ik begin bij de heer Van der Vlies. Ik verzoek u duidelijk voor of tegen te zeggen.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Tegen.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voor.

De heer **Weening** (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Tegen.

De heer **Zamani** (D66): Voor.

De heer **Zinck** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voor.

De heer **Bauer** (GroenLinks): Voor.

De heer **Beij** (SP): Tegen.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie van den Berg): Tegen.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Tegen.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Tegen.

De heer **Duiven** (VVD): Tegen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voor.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Voor.

De heer **Van Gils** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: Mevrouw Hostmann? Nog een keer, mevrouw Hostmann? Ik kom zo bij u terug.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Voor.

De heer **De Jong** (CDA): Voor.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Tegen.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De heer **Mooiman** (PVV): Tegen.

De heer **Moree** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Mulholland** (GroenLinks): Voor.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Voor.

De heer **Schoonbeek** (D66): Voor.

De heer **Schotel** (VVD): Tegen.

De heer **Smitskam** (PVV): Tegen.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: Dan ga ik nog terug naar mevrouw Hostmann.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan kijk ik naar de griffier voor de uitslag. Met 14 stemmen voor, 25 tegen is het amendement verworpen.
Dan gaan we over naar het raadsvoorstel. Is er iemand die daarbij behoefte heeft om een stemverklaring af te leggen? Ik zie mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter, een duidelijke financiële onderbouwing is ons helaas onthouden terwijl we er wel om gevraagd hebben. Eigenlijk is zo'n financiële onderbouwing nodig voor een goed besluit, maar kennelijk is hiervoor geen draagvlak in de raad en dat moeten we helaas constateren. Om het niet verder op te houden, zullen we toch voor het raadsbesluit stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, we zullen tegen het voorstel stemmen. We hebben een- en andermaal gezegd dat we het zonde van het geld vinden en dat houden we ook zo. We hebben het amendement bespaard, maar we gaan niet meedoen met het voorstel, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, zijn er nog anderen die nog een stemverklaring willen afleggen? Dat is niet het geval, maar dan constateer ik wel dat het voorstel met de stemverklaring van mevrouw Van der Meer naar de briefstemming gaat. Dan krijgt u dat vanzelf morgen bij de briefstemming en heeft u daar de uitslag aanstaande vrijdag over.

**b. Agenderingsverzoek PvdA, GroenLinks, SP en Fractie Van den Berg inzake Rol woningbouwcorporaties bij nieuwbouw betaalbare/sociale woningen in Zoetermeer**

De **voorzitter**: Hiervoor hebben zich in ieder geval drie indieners gemeld waarvan mevrouw Kraneveldt een minuut extra krijgt en die geef ik als eerste het woord. Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. We hebben het vorige week uitgebreid gehad over sociale woningbouw en de rol van de woningbouwcorporaties daarbij. Wat mij betreft, hoeven we die discussie niet nog eens over te doen, maar ik wil wel graag vier moties toelichten die wij indienen en waarvan een of meerdere moties worden ondersteund door GroenLinks, SP, Fractie Van den Berg en Zó! Zoetermeer, waarvoor dank.
Wij willen dat er zoveel mogelijk een gelijk en fair speelveld is voor woningbouwcorporaties en particuliere beleggers op de Zoetermeerse woningmarkt en dat bij nieuwe woningbouwlocaties in een vroeg stadium met elkaar wordt gesproken om te kijken wie het beste waar welke woningtypes kan en wil bouwen en exploiteren. Daarbij helpt het als voor woningbouwcorporaties en marktpartijen/particuliere beleggers bij sociale woningbouw zoveel mogelijk gelijke eisen en definities gelden. Met alle partners van het Stadsbouwakkoord moet het college wat ons betreft het gesprek aangaan om te komen tot een dergelijk speelveld, waarin alle partners tot hun recht komen en hun eigen rol naar behoren kunnen vervullen. Dat geldt, wat ons betreft, ook voor het in stand houden van betaalbare sociale woningen. Laten we aansluiten bij de 25 jaar die de regio wil afspreken.
Ook vragen we het college om veel actiever op anterieure overeenkomsten in te zetten, waarbij we in een zo vroeg mogelijk stadium van een bouwproject met investeerders afspraken maken over zaken als het gewenste soort woningen, de kwaliteit, het vloeroppervlak, de huurprijs, de instandhoudingstermijn en dat soort zaken.
En tot slot: het gaat ons niet alleen om huurders die een betaalbare woning moeten kunnen vinden, we vragen het college ook om te kijken naar de sociale regeling die men in Zaanstad bedacht heeft: een soort ingroeimodel voor mensen met een bescheiden of modaal inkomen, zodat zij makkelijker een betaalbare koopwoning kunnen kopen waarbij ze steeds iets meer van de woning in hun bezit krijgen. Misschien zou zoiets ook een mooi idee voor Zoetermeer zijn. We vragen het college daarnaar te kijken, dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, een interruptie van de heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, een opmerking over de motie Koopwoning voor een sociale prijs. Het regent vanavond al sympathieke voorstellen, maar even het voorbeeld van de gemeente Zaanstad. Elise koopt een woning van € 224.000,00. Ze hoeft slechts € 135.000,00 te betalen en dat levert dan volgens de rekentool van de ABN-AMRO een maandlast op van € 432,00 per maand, het maximale dat volgens de Nederlandse regels verantwoord is te lenen aan iemand met een jaarsalaris van € 33.000,00. Maar in het Zaanstadse model komt er na tien jaar, wanneer je dus nog twintig jaar vast zit aan de hypotheek op je halve huis, ineens wel € 250,00 per maand bij. Erfpacht, heet dat dan, maar dat is na tien jaar een doodleuke stijging van 57% van je maandlasten. En dan gaan we ervan uit dat de historisch lage rente ook nog eens historisch laag blijft.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils, dit is geen interruptie meer, maar bijna een termijn. Ik vraag u een vraag te stellen aan mevrouw Kraneveldt, anders stel ik voor dat u dit in uw termijn doet. Gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Dan sluit ik af met: zo help je mensen niet aan een woning, zo help je mensen aan een faillissement.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik denk niet dat dat zo is. Als we nooit eens welwillend naar dit soort dingen willen kijken, hebben de mensen helemaal aan het begin van hun wooncarrière überhaupt geen kans om een huis te kopen en zijn ze al het geld dat ze nu aan de hypotheek betalen en aan het verwerven van bezit, kwijt aan huur en zullen ze nooit een woning bezitten. Daarom zeg ik niet 'voer het in', maar 'kijk of in zo'n regeling of iets soortgelijks elementen zitten die voor ons in Zoetermeer en onze Zoetermeerse starters ook interessant zijn'. Dat kun je per situatie bekijken. De meeste mensen gaan later ook iets meer verdienen en kunnen dan iets meer woonlasten dragen. Maar ze kunnen zo in ieder geval wel beginnen met het verwerven van een eigen huis en dat is voor heel veel mensen toch een droom die nu niet altijd mogelijk is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils, een korte vervolginterruptie.

De heer **Van Gils** (VVD): Ik zal het kort houden. Volgens mij houdt u hier een pleidooi om meer woningen te bouwen zodat al die woningen goedkoper en betaalbaar blijven en in plaats daarvan gaat u nu weer een pleister plakken. Waarom ik denk dat al die woningen hiermee nog duurder worden, zal ik in mijn eigen termijn wel toelichten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt, gaat u verder met uw termijn.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik was klaar met de toelichting op onze moties.

**Motie nr. 2104-01 ingediend door PvdA, Fractie Van den Berg, SP, Zó! Zoetermeer, GroenLinks**
Mooie koopwoningen voor een sociale prijs

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 april 2021;

constaterende dat:
- er in Zoetermeer een grote behoefte aan woningen in diverse segmenten is, waaronder het segment betaalbare (goedkope) koop;
- veel mensen met een middeninkomen geen betaalbare woning kunnen kopen, omdat:
  - deze er eenvoudigweg te weinig zijn of;
  - ze geen hypotheek kunnen krijgen omdat ze een te laag in komen hebben of;
  - de koophuizen al verkocht zijn voordat ze een bod hebben kunnen doen;
- het college van de gemeente Zaanstad 'Betaalbare Koopwoningen Zaanstad' (BKZ) heeft ingesteld, een regeling voor betaalbare 'sociale' koopwoningen voor middeninkomens op zoek naar een eerste huis;
- men als koper stapsgewijs daarin, naarmate het inkomen stijgt, het huis in volledig eigendom kan krijgen en de woning 25 jaar lang in het BKZ-systeem blijft, waardoor verkoop aan mensen uit dezelfde doelgroep altijd mogelijk is, maar speculatie tegengegaan wordt;

overwegende dat:
- Zoetermeer ook een opgave heeft om meer betaalbare koopwoningen te bouwen;
- het Zaanstadse model interessant kan zijn voor Zoetermeer omdat het ervoor zorgt dat:
  - de gemeente in een bestemmingsplan kan bepalen waar en voor wie koopwoningen worden gebouwd;
  - mensen met middeninkomens die een sociale huurwoning achterlaten, voorrang krijgen waardoor de doorstroom op de Zoetermeerse woningmarkt wordt bevorderd;
  - de woningen beschikbaar blijven voor de doelgroep en niet ten prooi vallen aan speculatie en onevenredig groot winstbejag;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken of het Zaanstadse model aanknopingspunten biedt om ook iets soortgelijks in Zoetermeer mogelijk te maken;
- de voor- en nadelen en geschatte investeringskosten voor de gemeente van een dergelijk systeem op een rijtje te zetten;
- de raad hierover voor het begrotingsdebat te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

**Motie nr. 2104-02 ingediend door PvdA, Fractie Van den Berg, SP, GroenLinks**
Gelijk speelveld bij woningbouw

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 april 2021;

constaterende dat:
- de huizenmarkt flink overspannen is en de woningnood in Zoetermeer en de regio hoog;
- veel inwoners van Zoetermeer een betaalbare koopwoning zoeken, maar daar geen hypotheek voor kunnen krijgen of vanwege de schaarste en de alsmaar stijgende prijzen steeds achter het net vissen;

- veel inwoners van Zoetermeer die op huur aangewezen zijn, geconfronteerd worden met een zeer lange wachtlijst- en wachttijd voor een betaalbare sociale huurwoning;
- niet alleen woningbouwcorporaties, maar ook particuliere investeerders en beleggers betaalbare (sociale) huurwoningen willen bouwen;
- woningbouwcorporaties en particuliere investeerders dit doen ieder vanuit hun eigen positie, doelstelling en rol;
- we als overheid in toenemende mate vragen van woonpartners om extra maatschappelijke taken op zich te nemen, zoals bijvoorbeeld het tegengaan van woon- en buurtoverlast, vroegsignalering van schulden of verwaarlozing, verduurzaming en het bevorderen van sociale cohesie in de wijk;

overwegende dat:
- woningbouwcorporaties nieuwbouw nodig hebben, om hun maatschappelijke taken ook bij bestaande bouw goed in te kunnen blijven vullen, wat van groot belang is voor de leefbaarheid van onze wijken;
- het realiseren van voldoende woningen in diverse segmenten naar de behoefte van onze inwoners een taak is van gemeente, corporaties en particuliere initiatiefnemers samen en dat het daarom van groot belang is dat zij goed met elkaar samenwerken en in gesprek blijven;
- het daarbij belangrijk is dat er zoveel mogelijk een gelijk speelveld is voor woningbouwcorporaties en particuliere beleggers op de Zoetermeerse woningmarkt en dat bij nieuwe woningbouwlocaties in een vroeg stadium met elkaar wordt gesproken om te kijken wie het beste waar welke woningtypes kan en wil bouwen en exploiteren;
- het daarbij helpt als voor woningbouwcorporaties en particuliere beleggers bij sociale woningbouw zoveel mogelijk gelijke eisen en definities gelden, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot de instandhoudingstermijn, het gewenste vloeroppervlak en de huurprijs of de gewenste woonkwaliteit, buitenruimte, mate van verduurzaming en sociale aspecten;

verzoekt het college om:
- met alle partners van het Stadsbouwakkoord hierover het gesprek aan te gaan om te komen tot een fair en gelijk speelveld waarin alle partners tot hun recht komen en hun rol naar behoren kunnen vervullen;
- aan te sluiten bij de eisen en definities zoals die in de woningmarktregio Haaglanden worden afgesproken, zodat ook daar een gelijk speelveld ontstaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

**Motie nr. 2104-03 ingediend door PvdA, Fractie Van den Berg, GroenLinks**
Anterieure afspraken bij nieuwe en bestaande woningbouwprojecten

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 april 2021;

constaterende dat:
- er in Zoetermeer een grote behoefte is aan woningen in diverse segmenten, waaronder betaalbare sociale huurwoningen en middenhuur;
- het heel gebruikelijk is dat een gemeente in een vroeg stadium van bouwprojecten via anterieure overeenkomsten afspraken maakt met marktpartijen over zaken als het gewenste soort woningen, de kwaliteit, het vloeroppervlak, de huurprijs, de instandhoudingstermijn e.d.;
- soortgelijke afspraken niet alleen bij sociale huur, maar ook bij middenhuur kunnen worden gemaakt;
- bij de Entree door het college wordt aangegeven dat het hier gaat om een bestaand traject waarbij de gemeente al in verregaande onderhandeling is met een of meerdere marktpartijen en dat mede daardoor bepaalde afspraken niet (meer) kunnen worden gemaakt;

overwegende dat:
- het van groot belang is dat sociale woningen en middeldure huurwoningen voor langere tijd als zodanig in stand worden gehouden en daarmee beschikbaar blijven voor de diverse doelgroepen die op deze woningen zijn aangewezen;
- de gemeente daarom in een zeer vroeg stadium van een nieuwbouwproject met initiatiefnemers in gesprek zou moeten gaan over zaken als het gewenste soort woningen, de kwaliteit, het vloeroppervlak, de huurprijs, de instandhoudingstermijn e.d., zodat afspraken in anterieure

overeenkomsten kunnen worden vastgelegd;
- in gemeenten die een actief beleid hierop voeren, ook gewoon volop gebouwd wordt, ook door marktpartijen;
- er in Zoetermeer diverse bouwprojecten staan in de rapportage ruimtelijk/fysiek, waarbij de gemeente de kans en de mogelijkheid heeft om afspraken te maken;
- Zoetermeer hierin proactiever en ambitieuzer zou kunnen zijn dan tot nu toe het geval is en niet te snel ervan uit moet gaan dat een project al zo vergevorderd is dat afspraken maken niet meer kan;

verzoekt het college om:
- een heldere definitie te formuleren van wanneer een bouwproject nieuw of bestaand is, waarbij de eerste keer dat de raad er met een raadsbesluit aan te pas komt een mooi aanknopingspunt is, zodat de raad over mogelijk gewenste afspraken in ieder geval zijn zegje kan doen;
- bij alle nieuwbouwprojecten in Zoetermeer helder inzichtelijk te maken wat de inzet is van de gemeente en welke afspraken zij wil maken;
- bij alle nieuwbouwprojecten in Zoetermeer helder inzichtelijk te maken wanneer sprake is van (de start van) een nieuw project en er dus nog eisen gesteld en afspraken gemaakt kunnen worden, en wanneer er sprake is van een bestaand project waarbij dat niet meer mogelijk is;

en gaat over tot de orde van de dag."

**Motie nr. 2104-04 ingediend door PvdA, Fractie Van den Berg, GroenLinks, SP**
Behoud sociale huurwoningen voor de doelgroep

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 april 2021;

constaterende dat:
- er in Zoetermeer een grote behoefte aan woningen in diverse segmenten is, waaronder het segment betaalbare (sociale) huurwoningen;
- de wachtlijsten en wachttijden voor deze woningen onverantwoord lang zijn, waardoor ook de doorstroming in Zoetermeer moeilijk op gang komt;
- bij de Entree zo'n duizend sociale woningen zullen worden gebouwd door marktpartijen, waarvoor een instandhoudingstermijn van 15 jaar zal gelden i.p.v. de 25 jaar die gehanteerd wordt voor woningbouwcorporaties elders in de stad;
- het college aangeeft dat dit komt omdat het hier gaat om een bestaand traject waarbij de gemeente al in verregaande onderhandeling is met een of meerdere marktpartijen en dat mede daarom de eisen voor de instandhouding van een sociale woning niet altijd dezelfde kunnen zijn als voor woningbouwcorporaties;

overwegende dat:
- het van groot belang is dat nieuwe sociale woningen voor langere termijn sociaal blijven, zodat in de woonbehoefte van mensen die op dit betaalbare segment zijn aangewezen, kan worden blijven voorzien;
- het onrealistisch is om te veronderstellen dat - als al na 15 jaar een flink aantal sociale woningen naar de vrije sector gaat - er in de tussentijd alweer voldoende sociaal zal zijn bijgebouwd om dit verlies te compenseren;
- de kans bovendien groot is dat de huurprijzen van deze woningen in de vrije sector aanzienlijk zullen stijgen, waardoor het nog lastiger wordt voor Zoetermeerders om een betaalbare huurwoning te vinden;
- het hanteren van de instandhoudingstermijn van slechts 15 jaar ertoe bijdraagt dat de wachtlijsten en de wachttijden nog langer zullen worden, hetgeen niet in het belang is van een gezonde woningmarkt en een goede doorstroming;
- het eveneens belangrijk is dat er zoveel mogelijk een gelijk speelveld is voor woningbouwcorporaties en particuliere beleggers op de Zoetermeerse woningmarkt als het gaat om het in stand houden van betaalbare sociale woningen;

verzoekt het college om:
- voor nieuwe bouwtrajecten aan te sluiten bij de eisen en definities zoals die in de woningmarktregio Haaglanden worden afgesproken en standaard een instandhoudingstermijn van 25 jaar te hanteren voor sociale huurwoningen, ongeacht of die worden gebouwd door woningbouwcorporaties of

particuliere initiatiefnemers;
- voor lopende bouwtrajecten te bezien of het hanteren van de termijn van 25 jaar nog mogelijk is en hierop actief in te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Heel fijn dat u dat heeft toegelicht. Dan zal ik even de sprekers vermelden, want dat verzoek kreeg ik ook. Hierna komt mevrouw Van der Meer en dan de heer Bauer die ook een extra minuut heeft gekregen die hij uiteraard mag gebruiken, dan mevrouw Van den Berg, de heer Van Gils en de heer Blansjaar, de heer Van der Snoek, mevrouw Bakkers en de heer De Jong. Dan geef ik nu eerst het woord aan mevrouw Van der Meer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, dat wil ik graag doen, maar misschien is het aardiger als we eerst degenen die het agenderingsverzoek hebben gedaan aan het woord laten.

De **voorzitter**: Dat mag ook altijd, maar u stond als tweede op mijn lijstje.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Maar ik wil dan na degenen die het geagendeerd hebben. Dat vind ik wel netter.

De **voorzitter**: Zeer coulant van u, dank u wel. Dan ga ik naar de heer Bauer.

De heer **Bauer** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, en mevrouw Van der Meer, dat u mij het woord geeft. In de commissie van 22 maart jl. hebben we ook over dit onderwerp gesproken en we hebben samen met anderen nu een aantal moties ingediend die we graag in het debat aan de orde willen stellen. Bij moties vreemd aan de orde van de dag is dat niet mogelijk, dus vandaar het agenderingsverzoek. Voor de duidelijkheid, woningbouwcorporaties hebben ook in Zoetermeer de mogelijkheid om nieuwbouw van sociale woningen te plegen. Vanavond hebben we daarstraks bijvoorbeeld de Engelandlaan 140 en Kwadrant B&F aan de orde gehad. Maar we maken ons als fractie van GroenLinks ernstig zorgen over het Entreegebied. Volgens de plannen van het college van burgemeester en wethouders zal daar voor de thans 4500 woningen 27% in het goedkope huursegment gebouwd worden door particuliere beleggers en worden geen sociale huurwoningen gebouwd door woningcorporaties. Voor deze beleggers lijken op dit moment alleen afspraken te zijn gemaakt over de instandhouding van vijftien jaar, terwijl voor de corporaties een norm van 25 jaar geldt. Verder zien we nog geen afspraken met de beleggers over de huisvesting van bijzondere doelgroepen, leefbaarheid van de nieuwe wijk en dergelijke en ook maatschappelijke taken zoals het tegengaan van overlast, vroegsignalering door de scholen en het bevorderen van de sociale samenhang in de wijk zien we niet expliciet bij de beleggers belegd. Hoewel dit wel zaken zijn waar corporaties voor staan. Een gelijk speelveld voor particuliere beleggers en corporaties, ook in het Entreegebied, vinden we als GroenLinks van groot belang. Als dit er niet is, vreest de fractie van GroenLinks dat de gemiddelde wachttijd van nu al meer dan vijf jaar voor een sociale huurwoning voor de wooncorporaties nog verder zal oplopen. Ook omdat de woningen van particuliere eigenaren niet onder de toewijzingssystematiek van Woonnet Haaglanden vallen. Daarbij heeft GroenLinks met de fracties van PvdA en Fractie Van den Berg moties ingediend die het college oproepen te zorgen voor een gelijk speelveld bij woningbouwcorporaties en beleggers en het behoud van sociale huurwoningen voor die doelgroepen waarvoor deze woningen bedoeld zijn. Als de corporaties niet kunnen bouwen in het Entreegebied betekent dat dat de wachttijd voor sociale huurwoningen nog verder zal oplopen want die mensen die voor een sociale huurwoning in aanmerking komen, verdwijnen niet zomaar, die zijn er gewoon. Die moeten dan bijvoorbeeld noodgedwongen nog langer bij hun ouders blijven wonen. Of mensen die gaan scheiden, moeten samen blijven wonen met alle gevolgen van dien. En er zullen meer mensen dakloos worden. Ook zullen in bepaalde oudere wijken waar het aantal sociale woningen hoog is, die aantallen niet omlaaggaan terwijl een vergelijkbare spreiding over de hele stad, dus ook in het Entreegebied, noodzakelijk is voor een leefbaar Zoetermeer waar iedereen een betaalbare woning kan hebben. Tot slot, als het college stelt dat er geen geld is voor de corporaties om grond in het Entreegebied te krijgen, zeg ik 'kijk naar de nieuwe subsidieregeling van de provincie Zuid-Holland die de komende twee jaar ruim € 24 miljoen beschikbaar stelt voor sociale huurwoningen'. Dat was mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Bauer. De heer Van Gils wil u nog interrumperen.

De heer **Van Gils** (VVD): Dat sluit mooi aan bij wat mijnheer Bauer aan het eind zei, want het gaat over

geld. Dit is niet de eerste keer dat de fractie van GroenLinks aanvullende eisen stelt aan de bouw van nieuwe woningen en nieuwe sociale woningen. Deze motie gaat zonder een gigantische bak subsidie natuurlijk gewoon leiden tot een vermindering van de totale sociale woningbouw die we gaan neerzetten en daar baal ik van. Want hoe denkt u dan nog die afgesproken 27% te gaan halen? Het kan toch niet zo zijn dat we straks als compensatie maar minder middeldure huur en koopwoningen gaan bouwen? Want daar wordt, denk ik, niemand blij van.

De **voorzitter**: De heer Bauer.

De heer **Bauer** (GroenLinks): U heeft het over 27% sociale huurwoningen. Het zou mooi zijn als dat waar zou zijn. Het is nu 27% goedkope huurwoningen. Wij zeggen dat als in het Entreegebied, in feite een hele nieuwe wijk met ongeveer 4500 woningen, de corporaties niet aan bod komen, je daar een wijk krijgt die geen goede afspiegeling is van heel Zoetermeer en ook niet goed is voor de hele stad.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Beij voor zijn inbreng. Gaat uw gang.

De heer **Beij** (SP): Dank u wel voorzitter. Tijdens de laatste commissievergadering hebben genoemde partijen een agenderingsverzoek ingediend om met name de nieren te proeven van de collega-partijen en wat kritische vragen te stellen aan de wethouder Wonen. Naar mening van de indieners heeft de wethouder niet de boel gerust kunnen stellen. Dat is ook de reden dat deze partijen, waaronder de SP, van mening waren dat het opnieuw een bespreekpunt diende te worden, maar nu in de raad, ook omdat er dan een aantal moties ingediend kan worden die mevrouw Kraneveldt zojuist al heeft toegelicht waar de SP zich van harte bij aansluit. Ik ga niet mijn spreekbeurt van de afgelopen commissievergadering herhalen. Dat lijkt me niet nodig. Voor de SP is van belang dat er een gelijk speelveld wordt gecreëerd voor zowel de particuliere investeerders, als de woningbouwcorporaties. Laten we de woningbouwcorporaties voor hun primaire taak, waar ze gewoon goed in zijn, dat mandaat blijven geven, hetzij bij nieuwbouwprojecten, hetzij bij projecten zoals de Entree. Laten we zorgen voor gelijke kansen en laten we ervoor zorgen dat de sociale huurwoningen die gebouwd worden, ook voor de juiste doelgroepen gebouwd worden. Daar wil ik het op dit moment bij laten, dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: U krijgt twee interrupties naar aanleiding van uw inbreng, mijnheer Beij. Ik begin bij mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Ik hoor mijnheer Beij pleiten voor een gelijk speelveld en dat klinkt op zich best sympathiek, maar ik vroeg me af of dat ook geldt voor de grondprijs die de bouwers straks in rekening wordt gebracht. Of bestaat er dan ineens wel verschil tussen particuliere initiatieven en de corporaties?

De **voorzitter**: Mijnheer Beij, gaat uw gang. Mijnheer Beij? Ik hoor u niet, klopt dat?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Burgemeester, alles is uitgevallen bij mijnheer Beij.

De **voorzitter**: Ik zie inderdaad alleen zijn naam staan en hij is inderdaad weggevallen. Dat is heel vervelend en dan kan ik er op dit moment ook niets aan veranderen. Dan komen we straks even terug bij mijnheer Beij. Ik zie dat hij gaat proberen om opnieuw op te starten en dan kan ik de tijd volpraten, maar dat lijkt me ook niet zo handig. Dan gaan we even door en komen we straks terug bij de heer Beij en dan kan de heer De Jong zijn interruptie nog even herhalen. Mag ik dan mevrouw Van den Berg het woord geven?

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie van den Berg): Jazeker voorzitter, dank u wel. Ik houd het heel kort. Ook Fractie Van den Berg maakt zich zorgen over de te bouwen sociale huurwoningen door commerciële partijen en betreurt de keuze van het college dat niet structureel kiest voor woningcorporaties. Als we nu sociale woningen bouwen die over vijftien jaar al vrijkomen voor de markt, zal de voorraad sociale woningen opnieuw slinken. Dit gaat ten koste van de doorstroming en ten koste van de woningzoekenden. Maar ook de woningcorporaties worden genegeerd in dit geheel. Juist de woningcorporaties kunnen de rechten van sociale huurders beter waarborgen dan particuliere beleggers en andere partijen. Daarom dient Fractie Van den Berg de moties van PvdA mede in. We zouden ook graag zien dat als de instandhoudingstermijn van alle sociale huurwoningen in Zoetermeer 25 jaar gehanteerd zou worden. We zouden ook graag zien dat voor woningcorporaties en particulieren gelijke eisen en gelijke definities zouden gelden. Hartelijk dank voor uw tijd.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van den Berg. Dan ga ik nu naar mevrouw Van der Meer die bovenaan het lijstje stond.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel. Zó! Zoetermeer wil graag een verstandige mix van sociale huur, woningen voor mensen die daar net boven zitten en woningen voor mensen die meer verdienen. Het ligt voor de hand dat de sociale huur grotendeels door de woningcorporaties wordt verzorgd, want daartoe zijn zij op aarde. Maar we liggen er niet wakker van dat ook andere partijen zich bezighouden met het bouwen van woningen die niet peperduur zijn. Als er maar duidelijke afspraken zijn en de kwaliteit van de service in orde is. In de commissiebehandeling over de rol van corporaties hoorden we wethouder Rosier zeggen dat met de Entree niet gewacht kan worden op de omgevingsvisie. We zijn bang dat er straks zoveel projecten al onomkeerbaar onderweg zijn dat we Zoetermeer 2040 als mosterd na de maaltijd gaan vaststellen. Hoe kunnen we besluiten over de Entree terwijl we niet kunnen toetsen in hoeverre de plannen bijdragen aan een oplossing van de problemen die door Bureau Louter boven tafel zijn gekomen? Zó! Zoetermeer roept het college op om Zoetermeer 2040 en het bijbehorende toetsingskader zo spoedig mogelijk naar de raad te sturen. En voor wat betreft de rol van woningcorporaties of commerciële verhuurders, is voor Zó! Zoetermeer van belang dat we met elkaar vaststellen wat we willen met de stad. We begrijpen dat in de plannen van de Entree wordt meegenomen dat de instandhoudingstermijn van goedkope en middenhuur vijftien jaar zal worden. Het lijkt ons goed te weten wat we verwachten dat er daarna gebeurt met die woningen en wat dat betekent voor de samenstelling van Zoetermeer.
Tot slot. We steunen de motie van PvdA om onderzoek te doen te doen naar de plannen die Zaanstad heeft om koopwoningen bereikbaar te maken voor mensen met een bescheiden portemonnee en om ervoor te zorgen dat de heer Van Gils niet meteen met een interruptie komt, zeggen we erbij dat we pas als we dat onderzoek hebben gezien, zullen beslissen of we dat een goed idee vinden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer, dan ga ik nu naar De heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, en dat zonder interruptie aan mevrouw Van der Meer. Bedankt voor die toelichting.
We hebben woningnood en dat vindt niemand leuk. Met de VVD voorop proberen we aan de oplossing te bouwen. We hebben er al heel veel discussies over gevoerd hier in de raad en feitelijk staat gewoon vast dat de enige echte oplossing is om daar woningen te bouwen. Bijna 2500 sociale huurwoningen staan nu op de planning. De resultaten van de keiharde inzet van deze coalitie om voor Zoetermeerders in iedere prijsklasse woningen te bouwen. De PvdA heeft blijkbaar de afgelopen jaren in alle discussies niet zitten opletten want helaas doen ze nu weer een poging om de nieuwbouw de nek om te draaien en dat is jammer want daarmee laten ze een hoop mensen in de kou staan. Het plan om de instandhoudingstermijn verplicht en zonder maatwerk vast te stellen op 25 jaar in plaats van vijftien jaar, klinkt sympathiek, maar met alle respect moet je wel heel naïef zijn om te denken dat er zonder subsidie ineens woningen neergezet kunnen worden die groter zijn en langer tegen een onrendabele prijs verhuurd kunnen worden.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, de heer Van Gils zegt dat de PvdA niet wil bouwen, maar de PvdA staat vol achter de bouwambitie van Zoetermeer. Alleen we kijken wel voor wie we bouwen en vooral ook, als we dan bijvoorbeeld voor bepaalde doelgroepen bouwen, hoe lang we die woningen dan in stand houden. En u zult toch ook begrijpen mijnheer Van Gils, en dat is mijn vraag aan u, dat als je woningen bouwt in de Entree en die gaan na vijftien jaar al uit de sociale sector en naar de vrije sector, de huren dan omhooggaan en dat deze woningen dan helemaal niet meer beschikbaar zijn voor de mensen waarvoor we het doen? En in de tussentijd hebben we er niet weer 1000 bijgebouwd waar die mensen vervolgens weer aanspraak op kunnen maken. Dus we schieten ons in onze eigen voet als we ervoor zorgen dat deze woningen heel snel uit dat segment gaan. Dat zal de VVD toch ook aan moeten spreken want anders moeten we ze weer allemaal bij gaan bouwen en dat wilt u dan ook weer niet. Dus laten we ze in ieder geval voor een goede termijn in stand houden.

De **voorzitter**: Het punt is helder, de heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Het begint me een beetje te irriteren dat we al jaren horen van de PvdA dat ze wel willen bouwen, maar vervolgens liggen ze toch echt elke keer dwars. En wat gaat er naar vijftien

jaar met die woningen gebeuren? U dient vanavond een motie in om te onderzoeken hoe woningen betaalbaar kunnen maken voor starters. Misschien dat we over vijftien jaar een heleboel betaalbare starterswoningen op de woningmarkt zien, daar moet u dan toch ook heel erg vrolijk van worden, denk ik dan.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar dat is over vijftien jaar. Ik zit nu in de raad en ik kan het nu regelen voor de mensen voor wie dat heel erg belangrijk is. Met de VVD worden de wachtlijsten niet opgelost. Dat is duidelijk.

De **voorzitter**: En u heeft ook het woord genomen zonder de voorzitter af te wachten, maar dat terzijde. Dan gaat nu de heer Van Gils verder met zijn termijn.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja voorzitter.

De **voorzitter**: Wacht even mijnheer Van Gils, want u heeft nog een interruptie van de heer Mooiman. Gaat uw gang.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter, een interruptie op mevrouw Kraneveldt. Het is natuurlijk dit college dat er voor het eerst voor heeft gezorgd dat er überhaupt een grens wordt gesteld aan de verkoop van die sociale woningen. Die is nu vastgesteld op vijftien jaar. Maar toen u in het college zat, en toen u ook de vorige keer in de raad zat, bestond er helemaal geen grens, dus heeft u dan in een vorig college een gigantische fout begaan, is mijn vraag aan u.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat weet ik niet. Toen is daar inderdaad veel minder over gesproken omdat we toen natuurlijk pas echt hebben besloten tot het bouwen van 10.000 nieuwe woningen en nu die materialiseren, hebben we ook veel beter op het netvlies gekregen, zeker als het gaat om het maken van afspraken op regionaal niveau binnen de woningmarktregio, dat we hier gewoon ontzettend moeten opletten. Ik ben blij dat we daar nu veel meer aandacht voor hebben en ik hoop dat we u aan onze zijde vinden. Beter nu dan nooit, zou ik zeggen dus wat dat betreft, denk ik dat het heel goed is dat we het er nu over hebben.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de heer Van Gils verder gaat met zijn termijn.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, mevrouw Kraneveldt gaf natuurlijk aan dat ze nu in de gemeenteraad zit en het daarom allemaal nu doet, maar daarmee sla je natuurlijk wel elke vorm van langetermijndenken dood en dat is juist voor de woningbouw superbelangrijk.
Ik had het over het neerzetten van woningen die groter zijn en langer tegen een onrendabele prijs verhuurd moeten worden en dan verwachten dat daar geen extra subsidie voor hoeft te worden aangevraagd. Die subsidie kan de gemeente op dit moment helemaal niet betalen. En aangezien het geld bij de corporaties ook niet aan bomen groeit, betekent dat dat we met deze motie dus vooral minder sociale huurwoningen gaan bouwen. Zo is de PvdA met deze motie bezig met het afbreken van de oplossing. Symboolpolitiek waarbij het lijkt alsof je iets doet voor een doelgroep, maar ondertussen keihard hun kansen verpest. De grote verliezer van deze symboolpolitiek zijn uiteindelijk de toekomstige sociale huurders want voor hen wordt met de plannen van de PvdA de wachtrij weer een jaar langer. Bindende afspraken betekenen minder sociale huurwoningen en automatisch ook minder middeldure huur en koopwoningen die juist nog harder nodig zijn. We mogen daarom deze segmenten niet het slachtoffer laten worden van de eventuele uitvoering van deze motie. Aan de rest van de raad vooral de oproep om niet in deze valkuil te stappen en gefocust te blijven op de enige echte oplossing: meer bouwen, bouwen, bouwen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Gils, u was net over uw tijd heen. Maar er is een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, het is wel leuk dat het even knettert met de heer Van Gils, daar houd ik wel van. Hoezo symboolpolitiek, hoezo knabbelen we iets af van middeldure huurwoningen of koopwoningen? Het enige dat we vragen voor de Entree is dat er een level playing field komt waarbij goede afspraken worden gemaakt tussen alle betrokken over wie het beste wat kan gaan doen en we vragen om gelijke definities, gelijke instandhoudingstermijn. We zeggen helemaal niet dat er minder

woningen moeten komen in de Entree en ook niet minder huur of minder koop. We zeggen alleen 'als je dan sociaal bouwt, dat vinden we hartstikke fijn, hou die woningen dan ook sociaal zodat deze woningen beschikbaar blijven voor de doelgroep'. Dat is geen symboolpolitiek, dat is oog hebben voor de mensen die nu op de wachtlijst staan en die zullen er door de VVD over vijftien jaar nog op staan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat we verdergaan.

De heer **Van Gils** (VVD): Mag ik daarop reageren voorzitter?

De **voorzitter**: Heel kort. Gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Het was een interruptie. Er wordt gesteld 'hoezo symboolpolitiek?' Het is symboolpolitiek omdat woningen bouwen ingewikkelder is dan zeggen 'u moet grote woningen bouwen die oneindig lang in een bepaald segment verhuurd moeten worden'. Want als ik nu roep dat we voor iedereen een villa moeten bouwen, staat de rest van de raad mij ook gek aan te kijken 'ja, maar wie gaat dat dan betalen?' En dat doe ik nu bij u, want wie gaat deze ogenschijnlijk sympathieke oplossing nu zo dadelijk betalen? Dat doet dus niemand en dat betekent dat we uiteindelijk minder woningen hebben en we het probleem groter hebben gemaakt. Daarom is het symboolpolitiek.

De **voorzitter**: Volgens mij is uw debatje geweest. Of u elkaar gaat overtuigen is de vraag, maar dat is een andere discussie. Ik stel voor dat we eerst even teruggaan naar mijnheer Beij want die is terug in de uitzending als het goed is.

De heer **Beij** (SP): Ja, ik ben weer terug in de uitzending, voorzitter.

De **voorzitter**: Fijn, dan stel ik voor dat we even naar u teruggaan want u viel weg in de interruptie. Dan geef ik eerst nog even mijnheer De Jong het woord om zijn interruptie te doen. Een beetje lastig, maar goed.

De heer **De Jong** (CDA): Dank u wel voorzitter. Mijnheer Beij, u sprak over een gelijk speelveld en daar hebben we ook een motie voor langs zien komen. Op zich ogen die overwegingen best sympathiek, maar ik vroeg me af of dat gelijk speelveld ook geldt voor de grondprijs. Of mag daarin wel verschil bestaan tussen de corporaties en de particuliere initiatieven?

De **voorzitter**: Dank u wel, dan mijnheer Beij.

De heer **Beij** (SP): Voorzitter, daar gaat het hem nu natuurlijk ook gewoon om, op dit moment is er eigenlijk geen duidelijkheid, noch voor de particuliere investeerders, noch voor de woningbouwcorporaties. Op dit moment is het een soort wildwest en kiest de gemeente – en dat snap ik ook gezien vanuit het financiële aspect – voor de particuliere verhuurders omdat dat nu eenmaal financieel aantrekkelijker is voor de gemeente. Die motie roept juist op om los van de grondprijzen eerlijkheid te creëren voor allebei de partijen dus voor de woningbouwcorporaties en voor de particuliere verhuurders, om niet te differentiëren in argumentatie waarom de een wel op die locatie mag bouwen en de ander juist niet. Dat is waar het om gaat en dat is de strekking van de motie. Bij die grondprijzen zie je nu al dat er een enorm verschil zit tussen wat er wordt gebouwd op welk kaveltje grond en tegen welke prijs en dat is juist wat we op deze manier tegen willen gaan.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Beij, dan had de heer Van Gils ook nog een interruptie.

De heer **Van Gils** (VVD): Die sluit daar goed bij aan want ik sluit me aan bij die vraag van de heer De Jong. Die heeft u dan beantwoord, maar bent u het ook niet met me eens dat de twee verschillende bouwers, de particuliere bouwers en de sociale woningcorporaties, wel heel verschillende segmenten bouwen? We zien echt andere typen woningen die worden gebouwd. Moet je daarom eigenlijk wel altijd een gelijk speelveld willen? Die sociale woningbouwcorporaties kunnen in de Entree echt niet zoveel woningen neerzetten als die marktpartijen nu, los van het feit dat ze de grond niet bezitten. En andersom zijn marktpartijen niet geschikt om de wat grotere eengezinswoningen die in het sociale segment passen te bouwen. Dus is het niet heel goed dat we daarin differentieerden?

De **voorzitter**: Mijnheer Beij.

De heer **Beij** (SP): Ik ben ook blij met deze vraag, van beide heren zijn het goede en terechte vragen. Het mooie van die moties die ingediend zijn en het feit dat we dit vanavond in de raad in plaats van in de commissie kunnen bespreken is dat die moties prachtig op elkaar aansluiten. De heer Van Gils heeft gelijk, ze bouwen verschillende typen woningen, maar een andere motie roept ook op om kritisch te kijken naar de doorlooptijd van wanneer zo'n woning eventueel doorverkocht mag worden of opnieuw verhuurd tegen hogere prijzen. En juist omdat er op dit moment zoveel verschil zit tussen de woningen die gebouwd worden door de woningbouwcorporaties en de particuliere investeerders, zijn de indieners van de motie heel bang dat de woningen die op dit moment gebouwd worden door de particuliere investeerders over vijftien, twintig jaar worden verkocht of verhuurd tegen het dubbele van de huurprijs en dat we die dan niet meer kwijt kunnen. Want het zijn ook vaak kleinere woningen studio's, et cetera en het is veel lastiger om op die manier door te verkopen. En ik ben er ook niet tegen dat we particuliere investeerders hun gang laten gaan met het realiseren van woningen, dat zei ik ook tijdens de commissievergadering, want inderdaad, alles door de woningbouwcorporaties laten bouwen, is helaas ook gewoon een utopie omdat ze financieel in zwaar weer zitten. Daar geloof ik niet in. Maar laten we wel kritisch kijken naar de voorwaarden die we stellen, juist aan die particuliere verkopers, omdat we in het verleden gezien hebben dat op het moment dat die woningen onttrokken worden aan de sociale huurvoorraad er echt heel grote problemen zullen ontstaan in de toekomst.

De **voorzitter**: Ik ga u onderbreken mijnheer Beij want er is nog een vraag van de heer Blansjaar voor u.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, ik wil eigenlijk reageren op de heer Van Gils. Hoe weet hij dat de woningbouwcorporaties niet zoveel woningen kunnen bouwen in het Entreegebied en de commerciële partijen wel? Dat snapte ik even niet.

De **voorzitter**: Ik ga straks naar de heer Van Gils, eerst even mijnheer Beij, maar ik dacht dat u wilde interrumperen op mijnheer Beij. Heeft u nog afrondend iets?

De heer **Beij** (SP): Nee, voorzitter, mijnheer Van Gils en ik verschillen op dit punt heel erg van mening maar het is goed dat we deze discussie op deze manier voeren. Ik was klaar.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Gils nog even op de vraag van mijnheer Blansjaar?

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, als ik dat kort mag toelichten. Waarom ze meer kunnen bouwen heeft te maken met iets dat ik ook aan de heer Beij aangaf en dat hij gelukkig wel erkent, namelijk dat ze verschillende typen woningen bouwen. Als we nu aan een corporatie vragen in de Entree te bouwen, hebben we het over heel ander soort woonsegment waar je ten eerste in de ruimte er niet zoveel van kwijt kunt, maar ten tweede zijn dat woningen die door de langere instandhoudingstermijn door het grotere oppervlak ook duurder zijn en daardoor meer subsidie vereisen. Ik denk dat ik aan een ondernemer als u niet hoef uit te leggen dat je niet oneindig eisen kunt stellen zonder daar de prijs voor te betalen.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Gils. Dan ga ik direct over naar mijnheer Blansjaar want dan mag u uw termijn beginnen.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. PDvZ vindt het belangrijk dat de termijn toch langer is dan vijftien jaar en dat het wordt afgesproken zoals in de regio, dus 25 jaar, voor de sociale woningbouw. Dat lijkt ons reëler want na vijftien jaar komen de eerste kosten, dan gaan de commerciële bouwers afscheid nemen van hun woningen en eigenlijk moet je dat nog wat verder door kunnen trekken. Daarbij vinden we het eigenlijk van veel groter belang dat bij de sociale woningbouw de Zoetermeerders voorrang krijgen. Voor het grootste gedeelte in ieder geval ten opzichte van de mensen uit de regio want we moeten wel gaan bouwen voor onze eigen inwoners.
Tot zover, meer wilde ik niet zeggen.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Blansjaar, dan ga ik nu over naar de heer Van der Snoek. Gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik proef toch een beetje dat we het commissiedebat weer aan het overdoen zijn dus ik zal proberen het heel kort te houden. We committeren ons aan de afspraak van 27% sociale woningbouw. Echter, we sluiten als LHN niet uit dat in het belang van de vitale stad op termijn een heroverweging noodzakelijk is. Particuliere bouwers en coöperaties, net ook

al gezegd, bouwen andere typen woningen en betalen verschillende grondprijzen. Dit moet per project bekeken worden en niet worden vastgelegd in moties, we moeten bouwen voorzitter, de doorstroming moet op gang komen, tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Snoek. Mevrouw Bakkers, gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter, de D66-fractie stelt voorop dat het van belang is dat er kwalitatief goede woningen aan ons woningbestand worden toegevoegd in samenwerking met woningbouwcorporaties of marktpartijen en dat in een goede balans. Zo bedienen we de verschillende doelgroepen. De belangrijkste uitdaging waarvoor we immers staan is woningen bijbouwen en zorgen voor doorstroming. Daarvoor zijn zowel de woningbouwcorporaties als de marktpartijen nodig. De PvdA en een aantal andere partijen heeft een aantal moties ingediend. Een daarvan gaat in op de instandhoudingstermijn. Daarvoor zou de standaard 25 jaar moeten worden gehanteerd. En voor lopende trajecten zou moeten worden bezien of dat mogelijk is. We horen graag van de wethouder of er tussen de commissievergaderingen van 22 en 23 maart jl. en nu nog nieuwe inzichten zijn. Mijn fractie heeft namelijk begrepen dat een dergelijke koerswijziging de onderhandelingen weer terug naar start brengt. Dan was er nog een motie met anterieure afspraken, een interessante motie waarop we graag de reactie van het college horen. En voor de overige moties wachten we ook even de reactie van het college af, tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bakkers, dan ga ik naar de heer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ook de CDA-fractie is voor het nakomen van afspraken over het bouwen van goedkope woningen. 27% is daarvoor de norm. Ook zijn we voor het maken van afspraken met corporaties en met particuliere investeerders want van beide is inbreng nodig en kijk daarbij vooral naar de belangen van de huurders. Hoe is hun belang op de lange termijn het beste gediend? En bouw betaalbare woningen waar over 10 of 25 jaar ook nog vraag naar is. Maar, zeg ik daarbij, wees ook voorzichtig met het vooraf vastzetten van te veel stuurknoppen. Als het systeem van Haaglanden de norm wordt voor alle afspraken, kun je de tekortkomingen van dat systeem niet makkelijk meer bijstellen. Om een voorbeeld te noemen, wij vinden het toevoegen van flexwoningen een heel goede zaak omdat het de mogelijkheid biedt om maatwerk te bieden naast de afspraken in de woningmarktregio. Dat biedt de mogelijkheid om beter in te spelen op acute woningnood van mensen die tussen wal en schip dreigen te vallen. We zijn daarom terughoudend als het gaat om moties die oproepen om regels van de woningmarktregio breder toe te passen. We zijn ook benieuwd naar de reactie van het college. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer De Jong. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, dit agenderingsverzoek gaat over de rol van woningbouwcorporaties bij nieuwbouw van betaalbare sociale woningen in Zoetermeer. Als we de ingediende moties goed begrijpen, ligt de focus op de Entree. Daar wordt sociale huur gebouwd maar niet door de woningbouwcorporaties, maar door projectontwikkelaars. De vraag die nu rijst is: is dat erg? Dat is een lastige kwestie. Zoetermeer heeft weinig of geen eigen grond in de Entree, de grond is van projectontwikkelaars. Kun je dan eisen dat de projectontwikkelaars in gesprek gaan met de woningcorporaties? Nee, vinden we als Zoetermeer Vooruit. Je mag als gemeente wel een faciliterende rol aanbieden, maar niet eisen. Je kunt wel dringend verzoeken. Wij horen graag of het college zich hier hard voor wil maken. We willen toch niet dat projectontwikkelaars zich terug gaan trekken uit de Entree? Zoetermeer Vooruit vindt het belangrijk dat sociale woningen een plek krijgen in de Entree en of dat nu door projectontwikkelaars wordt gedaan, of door woningbouwcorporaties, is een gegeven. Zoetermeer Vooruit kiest voor bouwen voor alle doelgroepen. Wij willen diverse woonwijken en dat gaat ook gebeuren in de Entree, maar Zoetermeer Vooruit wil geen terugtrekkende projectontwikkelaars in dit gebeid. Vinden we dan alles goed? Nee, maar we maken een keus. Woningbouwcorporaties zitten in heel Zoetermeer en in dit geval niet in de Entree als projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties niet op een lijn komen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink. Dan mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. De woningmarkt is typisch een onderwerp waarbij balans belangrijk is, met van die termen als 'gezonde balans' en 'verstandige mix'. Niet voor niets spreken we percentages met elkaar af om elkaar ook in balans te houden. Maar de percentages die we afspraken zijn op stadsniveau en wat ons betreft mag het daar in een wijk best van afwijken

om bepaalde redenen, bijvoorbeeld dat je al ver bent in de onderhandelingen of omdat er bepaalde eigendomssituaties ontstaan in de loop van de tijd. Dat je dan liever 25 dan 15 jaar instandhoudingstermijn wilt, is heel logisch, natuurlijk wil je dat. Maar als je het praktisch aan wilt pakken, bekijk je het wel per project en als het dan kan, dan doe je dat. En ten slotte, een gezonde balans, dat geldt ook voor moties, wat ons betreft. Daar moet je niet in doorschieten. Je moet praktisch denken en het zou zo maar kunnen dat ons stemgedrag ook qua voor en tegen in balans gaat zijn. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer. Dan heb ik geen mensen meer op het lijstje voor de eerste termijn en dan ga ik over naar het college en geef ik het woord aan wethouder Paalvast. En daarbij wil ik u verzoeken het debat uit de commissie niet over te doen, want ik hoorde al een aantal mensen zeggen dat daar het debat ook is gevoerd, maar u te concentreren op de moties. Gaat uw gang, wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, ik doe een poging dit kort te houden en als ik de discussie zo hoor, is een deel inderdaad herhaling van zetten uit de commissie. Maar uiteindelijk is de hamvraag: wat voor stad wil je zijn en wat willen we met de stad? Zoals ook mevrouw Van der Meer het aangaf, die sprak van een verstandige mix, en mevrouw Bakkers had het over de behoefte aan kwalitatief goede woningen en de goede balans en bijbouwen en zorgen voor doorstroming. En mijnheer De Jong zei terecht 'ik ben huiverig voor het klakkeloos overnemen van afspraken uit de regio', want ik denk dat het punt is dat we eigenlijk eerst met elkaar moeten bepalen 'wat willen we met deze stad en waar willen we met deze stad naartoe?' Daarvoor biedt de Omgevingsvisie 2040 het handvat. Dat zou moeten bepalen wat je belangrijk vindt en als dat sociale corporatiehuur is, dan is dat sociale corporatiehuur. Maar het lijkt nu dat doel en middel een beetje door elkaar gehaald worden en daardoor krijgen we wat discussies in de lijn van 'het moet corporatiehuur zijn' of 'het moet markthuur zijn'. Ik denk niet dat het zo zwart-wit ligt, maar het hangt ook heel erg af van waar je uiteindelijk als stad naartoe wilt groeien.

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast, een interruptie van mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter, ik hoor wat de wethouder zegt en het klinkt me als muziek in de oren want u zegt 'je moet bepalen waar je met de stad naartoe gaat'. Daarom is ons verzoek ook om zo spoedig mogelijk Zoetermeer 2040 in ieder geval aan ons bekend te maken zodat we met dat in de hand ook naar de Entree kunnen kijken. Want in de commissie zei wethouder Rosier juist 'we kunnen niet wachten op de toekomstvisie dus we gaan met die Entree verder'. Dat vond ik ongelukkig. Dus als u ons toe kunt zeggen dat we die visie zo snel mogelijk krijgen, kunnen we dat in ieder geval tegelijkertijd bekijken.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer. Mevrouw Kraneveldt, ook een interruptie.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja voorzitter, tweeledig. Mevrouw Van der Meer heeft gelijk, als de wethouder ons verwijt dat we vooruitlopen op 2040 dan verwijt de pot de ketel want het college doet hetzelfde bij de Entree. Dus kom maar op met Zoetermeer 2040. En de wethouder zegt 'we willen niet dat particuliere beleggers sociale woningen bouwen'. Ik vind het op zich niet erg, maar ik vind het wel erg dat je verschillende maten hanteert. Wat ik in verschillende van die moties laat doorklinken is: probeer nu in te zetten op anterieure overeenkomsten, ook met marktpartijen. Andere gemeenten doen dat ook en ook daar wordt gebouwd. Dat wil niet zeggen dat het altijd makkelijk is, maar ik bespeur geen wil of geen intentie bij het college om serieus werk te maken van afspraken vooraf of...

De **voorzitter**: En uw vraag is, mevrouw Kraneveldt?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Wil het college zich daar meer voor inzetten? Want ik zie daar nu een passieve houding.

De **voorzitter**: Ik wil toch verzoeken, nogmaals, ik heb het al een paar keer gezegd, kort en krachtige interrupties te doen. U heeft in uw eigen termijn een betoog gehouden en interrupties zijn om vragen te stellen want anders gaat dit debat heel lang duren. Wethouder Paalvast. Gaat uw gang,

Wethouder **Paalvast**: De concrete vraag van mevrouw Kraneveldt: wilt u zich daar concreet voor inzetten? Waar we ons voor willen inzetten,..

De **voorzitter**: Excuus, wethouder Paalvast. Ik moet u even interrumperen voor een interruptie van

mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Een korte vraag aan de wethouder: wanneer kunt u de visie Zoetermeer 2040 bij ons neerleggen? Kan hij daar een datum voor afspreken, want dan hebben we een toezegging.

De **voorzitter**: Daar gaat wethouder Paalvast nu antwoord op geven.

Wethouder **Paalvast**: Ja, die ga ik zo meteen beantwoorden, als ik het antwoord daarop ingefluisterd krijg door de wethouder Omgevingsvisie, maar ik was bij het antwoord op de vraag van mevrouw Kraneveldt. Wil het college zich inzetten voor meer sociale huurwoningen? We willen ons inzetten voor de doelstelling die we met elkaar hebben gedefinieerd, ons woningbouwbeleid en dat is mijn kader op dit moment. Als ik daar buiten treed, weet ik in ieder geval een raadslid dat mij daarop zal wijzen dus we hanteren nu gewoon het kader zoals we dat hebben vastgesteld. Dat is onder andere de 27% goedkope huur. Ik denk dat met wat we nu zien, ook met de hele discussie rond het Louter-rapport, we ons afvragen: doen we nog de juiste dingen? Daarvoor is die omgevingsvisie van elementair belang omdat we gaan kijken 'waar moeten we op inzetten en wat betekent dat bijvoorbeeld voor sociale corporatiehuur?' Maar wel in die volgorde. Ik kom zo meteen bij die vraag 'wanneer komt de omgevingsvisie?', ik kijk de heer Iedema nog even aan voor een datum.
Dan kan ik nog even ingaan op alle vragen en opmerkingen die door de verschillende sprekers zijn gesteld en gemaakt maar ik zal dat, gezien de tijd niet doen, maar met uw instemming loop ik dan de moties langs.

De **voorzitter**: Dat lijkt me prima.

Wethouder **Paalvast**: Dan komt ik bij motie 01 de Mooie koopwoningen voor een sociale prijs. Het college vindt deze motie op zich oprecht sympathiek maar te vroeg op dit moment. We moeten eerst met elkaar die omgevingsvisie behandelen en dan kijken 'is goedkope koopwoningen ook wat we willen in deze stad?' Dus de doel-middeldiscussie voeren. De heer Van Gils gaf terecht al aan 'wat voor soort woningen krijg je dan en wat zijn de lasten en wat bereik je dan daarmee?' We zouden het in die volgorde willen doen. In de overwegingen staat dat Zoetermeer ook een opgave heeft om meer betaalbare koopwoningen te bouwen. We hebben juist gezien bij de biedingen voor de nieuwe woningmarktafspraken in de regio dat Zoetermeer relatief veel goedkope koopwoningen heeft. Dat komt omdat we het zo slecht doen in de regio, elk nadeel heb z'n voordeel, zal ik maar zeggen. Dat is op zich wel belangrijk. Daar zit ook de aanname bij, het volgende punt in de overwegingen, dat het ook helpt bij de doorstroming, maar dat is zeer de vraag. We zien vooral dat bouwen voor empty-nesters het langste huistreintje geeft. Daarom ontraden we deze motie op dit moment.
Dan kom ik bij motie 02, een gelijk speelveld bij woningbouw. De heer Van Gils en anderen zeiden dat al terecht, corporaties en marktpartijen zijn niet hetzelfde, daar is nooit sprake van een gelijk speelveld. We staan bijvoorbeeld voor corporaties garant als tweede achtervang en daardoor kunnen zij relatief goedkoop lenen. Als je een gelijk speelveld wilt, zeg je dan ook 'we gaan niet meer garant staan voor corporaties zodat ze gewoon op de markt moeten gaan lenen?' De vraag achter de vraag is meer 'waarom zou je een gelijk speelveld willen, wat wil je daarmee bereiken?' Dat is denk ik ook afhankelijk van de omgevingsvisie. Wat daaruit komt, vertaal je dan vervolgens in woonbeleid. En dan zou het best kunnen zijn dat je zegt 'we gaan die dingen meer gelijktrekken', of juist niet. Dat is heel erg afhankelijk van waar je uiteindelijk op wilt uitkomen. In het dictum staat bij deze motie om met alle partners van het Stadsbouwakkoord hierover het gesprek aan te gaan om te komen tot een fair en gelijk speelveld, maar dat lijkt me niet de bedoeling van het Stadsbouwakkoord. Het Stadsbouwakkoord is vooral leren van elkaar en afstemmen, maar het is niet een gremium om beleid te ontwikkelen, daarvoor hebben we de gemeenteraad. Dus het kan best zijn dat, als dat nieuwe woonbeleid komt, we dat neerleggen bij het Stadsbouwakkoord, met de vraag 'welke knelpunten of welke positieve punten ziet u daar dan in?' Een soort consulterende vorm van participatie. Maar je moet het Stadsbouwakkoord niet gebruiken om zelfstandig beleid te ontwikkelen. Dus daarom ontraden we deze motie. Omdat we vinden dat eerst de omgevingsvisie moet worden besproken en daaruit het woningbeleid moet voortvloeien. Dat brengt me bij motie 3. Anterieure afspraken bij nieuwe en bestaande woningbouwprojecten. Daar geeft het college een positief advies omdat het ons goed lijkt om inzichtelijk te maken hoe dit proces nu loopt en wat nieuwbouwprojecten zijn en wat niet. Dus een definitie te formuleren wanneer een bouwproject bestaand of nieuw is, dat is het eerste dictum, en een overzicht te maken van de nieuwbouwprojecten en het proces inzichtelijk te maken. Dat lijkt ons goed om te doen en daarom geven we een positief advies op die anterieure afspraken.

Dan de laatste motie. Motie 04 Behoud sociale huurwoningen voor de doelgroep. Hier geldt weer hetzelfde verhaal: niet klakkeloos die vijftien jaar van de regio overnemen, maar eerst kijken vanuit de omgevingsvisie en woonbeleid waar je in Zoetermeer op wilt sturen. Want je kunt ook zeggen als je voor een termijn van 25 jaar gaat, dat je daar een prijs voor betaalt en wil je het juist heel lang goedkope huur houden of vind je bijvoorbeeld kwaliteit veel belangrijker? Of zeg je juist 'in bepaalde wijken is het helemaal niet erg als een bepaald percentage van woningen verschiet van goedkope huur naar middenhuur omdat dat goed is voor die wijk?' Dat soort gesprekken moeten we eerst met elkaar hebben om vervolgens te bepalen wat wenselijk is. Willen we een uniforme afspraak of willen we dat, zoals een aantal van u ook heeft aangegeven, afhankelijk laten zijn van de situatie van een wijk of een buurt? Daarom ontraden we deze motie. Voorzitter, dat waren de moties.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder. U zou ook nog een antwoord geven over de omgevingsvisie. Kunt u daar nog iets over zeggen?

Wethouder **Paalvast**: Die komt zeker in april lees ik hier. Ja. In april, dus dat is deze maand.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, mag ik collega Paalvast aanvullen?

De **voorzitter**: Zeer zeker, wethouder Iedema. Gaat uw gang.

Schorsing

*Door technische problemen wordt de vergadering op dit punt geschorst om 23.30 uur en voortgezet op dinsdag 13 april 21.00 uur.*

**NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP DINSDAG 13 APRIL 2021**

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
39 leden, te weten: mevrouw Bakkers, de heren Bauer en Beij, de dames Van den Berg en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heren Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heer Van Gils, de dames Hoekstra, Hostmann en Huijbens, de heer De Jong, de dames Kraneveldt-van der Veen, Van Leeuwen en Van der Meer, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mooiman en Moree, mevrouw Mulholland, de heer Nawijn, mevrouw Van Oudheusden, de heren Schoonbeek, Schotel, Smitskam, Van der Snoek, Van Steenis, Van der Vlies, Weekenstroo en Weening, de dames Wortel-Driessen en Van Yperen, de heren Zamani en Zinck

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: mevrouw Van Driel, mevrouw Groeneveld, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, de heren Paalvast en Rosier

Afwezig zijn: -

---

**AGENDA**

---

*(Dit betreft het vervolg van de raadsvergadering van 6 april 2021 die wegens technische problemen werd geschorst.)*

**8. Debat (inclusief stemmingen):**
**b. Agenderingsverzoek PvdA, GroenLinks, SP en Fractie Van den Berg inzake Rol woningbouwcorporaties bij nieuwbouw betaalbare/sociale woningen in Zoetermeer**
**d. Raadsvoorstel Vaststellen Grondexploitatie Engelandlaan 140**
**9. Sluiting**

---

**VERSLAG**

---

**Heropening**

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering van 6 april 2021. Fijn dat u ook vanavond weer allemaal aanwezig kunt zijn want u bent er ook allemaal. Dat is hartstikke mooi, alleen mevrouw Hostmann had ik nog niet binnen gezien, misschien dat ik nog een keer kan vragen of zij er is?

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Ja, goedenavond voorzitter, excuus.

De **voorzitter:** U hoeft zich niet te excuseren, u bent op tijd en we hebben u ook aangemeld nu, dus dat betekent dat we er allemaal zijn.
Voor ik verderga, wil ik er in eerste instantie even bij stilstaan dat mijnheer Van der Vlies vandaag jarig is. Het is wel heel bijzonder om vandaag op je verjaardag deze vergadering te hebben, maar het is niet zo dat we die vergadering hebben geschorst om uw verjaardag te vieren vanavond, die intentie zat er niet achter. Maar we willen u natuurlijk hartelijk feliciteren met uw verjaardag mijnheer Van der Vlies. En normaal gesproken zouden we natuurlijk... Ik zie overigens allemaal prachtige slingertjes en dingetjes voorbijkomen. Van harte gefeliciteerd en het is een bijzondere manier om uw verjaardag te vieren en of het toeval is of niet, mochten we straks ergens hoofdelijk over moeten stemmen, dan beginnen we ook met u. Dus ze zeggen dat toeval niet bestaat, maar het komt wel mooi bij elkaar.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ach wat een eer, dank u wel.

De **voorzitter:** Graag gedaan, we doen alles om u in het zonnetje te zetten, dus dat komt helemaal goed. Maar nogmaals van harte gefeliciteerd met uw verjaardag.
Dames en heren, beste raadsleden en gasten die meekijken, toch even iets over de technische problemen van vorige week. Want het lijkt me ook goed om daar een toelichting op te geven. Ten eerste is uit onderzoek gebleken dat Webex op die avond een onaangekondigde serverupdate heeft uitgevoerd en daardoor is in de loop van de avond ook bij u als raadsleden de uitzending kort onderbroken. Daarnaast blijkt er nu een verbindingsprobleem te zitten op de lijn tussen de gemeente en de partij die de uitzending van de vergadering verzorgt. Dat is nog niet verholpen, maar er zijn inmiddels wel extra maatregelen genomen. Maar naar de echte oorzaak wordt nog gezocht dus dat blijft techniek die altijd kwetsbaar blijft. Dan blijkt maar weer dat we in deze tijd van digitaal vergaderen met draadjes aan elkaar hangen en dat gaat, ondanks de goede voorbereidingen, dan ook wel eens mis. We moeten dat allemaal nog even volhouden. Maar we hopen natuurlijk, en daar kijken we ook enorm naar uit en ik denk u ook allemaal, elkaar weer eens live te kunnen zien. Maar ze zullen proberen het technisch zo goed mogelijk te laten functioneren want dat is natuurlijk onze intentie. Het leek ons wel goed om u daar even deelgenoot van te maken, zeker na de schorsing van vorige week.
Toch nog even de gebruikelijke huishoudelijke mededelingen, maar ik ga er iets sneller doorheen want we hebben dat natuurlijk al gedaan. De bekende vragen rond de microfoon kent u. Als u niet aan het woord bent, graag uitzetten en ook zo veel mogelijk de hoofdtelefoon of oordopjes gebruiken. Ik hoef niet te zeggen dat u de WhatsAppgroep moet gebruiken want die heeft u al gebruikt, volgens mij, in de afgelopen paar minuten, dus dat komt goed: voortzetting raadsvergadering 06-04. Daar kunt u het ook weer aangeven als u het woord wilt voeren. Over moties en amendementen, die sommige van u al hebben ingestuurd, waarvoor natuurlijk dank, hoeft u alleen nog maar te zeggen dat u ze formeel indient. Eventuele andere moties en amendementen kunt u per mail aan de griffie sturen via griffie@zoetermeer.nl. Zij zorgen dat ze op iBabs verschijnen en dat ziet u door op het huisje te drukken, dan wordt uw iBabs-pagina ververst. Bij de stemmingen, zoals ik eerder heb gezegd en eigenlijk elke keer zeg, maar ik doe het toch nog een keer, beginnen we met de stemverklaringen en vraag ik 'is er behoefte aan een stemverklaring?' Dat vraag ik eerst aan u en als ik binnen tien seconden in de WhatsAppgroep geen reactie krijg, gaan we over naar de stemming en vervolgens zal ik dan vragen of stemming gewenst is. Als ik binnen tien seconden geen reactie zie, ga ik ervan uit dat u geen stemming wenst en allen akkoord gaat. Dan is het voorstel of de motie aangenomen. Dat geldt dus niet voor de amendementen, die doen we hoofdelijk als die worden ingediend, maar andere moties en raadsvoorstellen zullen verder via briefstemming gaan. Dat heeft ook nog te maken met de voorstellen die vorige week maandag zijn besproken. Morgen voor 12.00 uur ontvangt u een stembiljet voor de briefstemming en de bedoeling is dat u dat vrijdag voor 09.30 uur in het Stadhuis in de stembus kunt afleveren. Niet voor die tijd ingeleverd, betekent ook niet gestemd. En ik had het al gezegd, maar in geval van hoofdelijke stemming beginnen we bij de heer Van der Vlies.
Ik heb net al gezegd dat er geen bericht van verhindering is. Er staat hier wel dat mevrouw Van den Berg iets later is, maar die is er inmiddels ook. Dus wij zijn allen weer aanwezig en nogmaals dank voor het feit dat u hier vanavond weer digitaal bij aanwezig wilt zijn.

**8. Debat (inclusief stemmingen):**
**b. Agenderingsverzoek PvdA, GroenLinks, SP en Fractie Van den Berg inzake Rol woningbouwcorporaties bij nieuwbouw betaalbare/sociale woningen in Zoetermeer**

De **voorzitter:** Dat gezegd hebbende, gaan we verder met de vergadering zoals die vorige week is afgebroken. Ik probeer hem even terug te halen. Dat is best lastig want we waren eigenlijk aan het eind van de eerste termijn van het college. Wethouder Paalvast had antwoord gegeven en toen kwam de discussie over Zoetermeer 2040. Daar zou de heer Iedema namens het college iets over zeggen. En ik had een verzoek gezien van de voorzitter van het presidium in de WhatsAppgroep om daar iets over te zeggen. Dus ik ga eerst even naar wethouder Paalvast om te kijken of hij nog iets zou willen zeggen aan het eind van de eerste termijn van het college om het stukje Zoetermeer 2040 af te ronden. En dan gaan we naar de tweede termijn van de raad. Wethouder Paalvast, heeft u nog iets toe te voegen aan uw eerste termijn?

Wethouder **Paalvast:** Voorzitter, dank u wel. Volgens mij heb ik in mijn eerste termijn gereageerd op de vragen van de raad en heb ik ook een duiding gegeven van de moties, of ze positief of negatief geadviseerd worden door het college. Volgens mij heb ik daarna gezegd dat er nog wat beantwoording kwam van de heer Rosier en de heer Iedema en naar mijn idee was ik daarmee klaar met de eerste termijn.

De **voorzitter:** Ja, daar heeft u gelijk in want wethouder Rosier heeft nog iets over de Entree gezegd.

Nu is de Entree gisteren uitgebreid aan de orde geweest, dus ik kijk nog even naar wethouder Rosier of hij nog behoefte heeft om daarover nu weer hetzelfde betoog te houden.

Wethouder **Rosier:** Voorzitter, ik was van plan om voor de derde keer hetzelfde verhaal te vertellen, maar na deze strenge introductie van u durf ik dat niet meer en ik zie ook allemaal schuddende hoofden. Ik heb geen behoefte om daar nog iets aan toe te voegen.

De **voorzitter:** Dank u wel, dan ga ik even naar wethouder Iedema want we hebben het ook gehad over Zoetermeer 2040 en daarover geef ik wethouder Iedema nog even het woord.

Wethouder **Iedema**: Dank voorzitter. Ik had voor de interne aanwezigen mijn verhaal net afgerond, maar extern viel de uitzending iets eerder uit en de externe luisteraars hebben mijn antwoord op de vraag wat de huidige planning is voor de Omgevingsvisie 2040 gemist. Daarvan zei ik dat die volgende week dinsdag in het college wordt behandeld en dan woensdag, meen ik, want meestal komen de collegebesluiten een dag later bij u, digitaal bij u wordt bezorgd.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Iedema. Dan geef ik het woord aan de heer De Jong als voorzitter van het presidium om nog iets te vertellen oer het proces van 2040.

De heer **De Jong** (CDA): Ja, volgens mij wilde ik daarover melden dat we een voorstel hebben ontvangen en besproken in het presidium om deze visie 2040 in een lange raadsvergadering te behandelen op maandag 21 juni a.s., maar dat was nog onder voorbehoud, in ieder geval van consultering van het seniorenconvent. Dat is bij elkaar geweest, maar ik heb nog geen uitkomst gehoord. Dus beschouwt u dit even als een voorlopige aankondiging, maar hoe dat straks precies uitwerkt, zult u tegen die tijd nog nader horen.

De **voorzitter:** Dank u wel, als dat verder geen vragen oproept, stel ik voor dat we overgaan naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Daarvoor was volgens mij als eerste mevrouw Kraneveldt aan het woord.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Uiteindelijk is er bij de hele discussie over sociale woningbouw maar een vraag belangrijk: hoeveel betaalbare woningen komen er nu echt bij de komende jaren en hoe lossen we de hoge woningnood op? En als afgeleide daarvan: kunnen we met het beleid van dit college nu echt onze jongeren en ouderen goed huisvesten in Zoetermeer en ze behouden voor de stad? En behouden we ook in de Entree genoeg sociale woningen die voor lange tijd sociaal blijven en doen we dat in goede samenwerking met onze natuurlijke partners, de corporaties? Wat ons betreft, wordt er te veel afhankelijk gemaakt van de markt en we hebben het al vaker gezegd, we willen een optimale samenwerking met de corporaties. Daarom zullen we blijven hameren op voldoende betaalbare woningen voor mensen met een krappe beurs en ook gewoon voor mensen met een middeninkomen die we voor de stad hard nodig hebben. Zij rekenen op ons.
De antwoorden op de vragen aan het college die zijn gegeven, gaven ons niet het vertrouwen dat het goedkomt, maar er is wel hoop. Ik heb vernomen dat er sinds de noodkreet van de corporaties en dit debat misschien schot zit in de bespreking tussen de grondeigenaren en De Goede Woning en Vidomes. Het zou kunnen lukken om een aanzienlijk deel van de 1200 sociale woningen die er moeten komen door corporaties te laten bouwen met een instandhoudingstermijn van 25 jaar en met meer vloeroppervlak. En dat zou natuurlijk geweldig zijn. Maar die deal is niet rond, daar is nog veel voor nodig. De gemeente kan daarbij een cruciale rol spelen en wethouder Paalvast, ik vraag u vanavond dringend de toezegging te doen dat u zich tot het uiterste gaat inzetten om samen met de corporaties en de grondeigenaren tot een mooi resultaat te komen. U zou heel veel inwoners op de wachtlijst daar heel blij mee maken. En van mij krijgt u 600 rode rozen als dat lukt. Dat beloof ik.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Dan volg ik even de volgorde van de indieners van de moties en het agenderingsverzoek, zo hebben we dat met elkaar afgesproken. Dan geef ik nu het woord aan de heer Bauer, gaat uw gang.

De heer **Bauer** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ook ik zal nog een keer ingaan op de rol van de corporaties in het Entreegebied, maar van mij krijgt u geen 600 rode rozen, dat laat ik aan een andere club over. Maar misschien 600 mooie gele bloemen? Maar goed, de vraag die corporaties dus hebben bij de Entree, is 'wat kan de gemeente doen of wat kunnen we als raad doen om dat te faciliteren?' Ik begrijp dat er subsidies van de provincie beschikbaar zijn, maar wat is er dan nog meer mogelijk? Dat

is vraag 1. We hebben gisteravond gehoord dat met name wordt gesproken over woningen voor emptynesters die de corporaties dan voornamelijk zouden bouwen. Dan is mijn vraag: vallen de bijzondere doelgroepen dan niet helemaal buiten de boot in het Entreegebied? Want even zwart-wit gezegd, de commerciële bouwers bouwen voor de starters, de corporaties voor de emptynesters en bijzondere doelgroepen vallen er dan helemaal buiten. Terwijl ik vind dat het Entreegebied een nieuwe wijk is en daar hoort evenwichtige toebedeling van woningen bij, ook voor deze groepen. Dus daar wil ik even antwoord op.
En verder beveel ik uiteraard ook onze moties aan die we samen met de PvdA, SP en Fractie Van den Berg hebben ingediend. Daar wil ik het bij laten.

De **voorzitter:** Dank u wel voor uw tweede termijn, mijnheer Bauer. Dan ga ik naar mijnheer Beij.

De heer **Beij** (SP): Voorzitter, dank u wel. Het enige wat ik kan doen, is me aansluiten bij de woorden van mevrouw Kraneveldt. Gelet op de antwoorden die we van het college hebben mogen aanhoren tijdens de eerste termijn, geldt eigenlijk hetzelfde als voor de commissievergadering enkele weken geleden. Ik ben niet gerustgesteld en zeker niet omdat het erop lijkt dat het college in elk geval niet de eerste stap wil zetten in de toenadering tot de woningbouwcorporaties om samen tot een oplossing te komen en ervoor te zorgen dat deze natuurlijke partners hun werk goed kunnen doen. Ook ik heb vernomen dat er van de kant van de corporaties wel degelijk beweging komt richting het college dus ik hoop van harte dat wethouder Paalvast deze uitgestoken hand aanneemt. Ik wil het feestje van mevrouw Kraneveldt met 600 rozen niet verpesten, maar ik doe er zelf 600 tomaten bij als dit lukt en ik weet dat wethouder Paalvast net als ik van lekker eten houdt dus we komen er vast wel uit wat we daarmee kunnen maken. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel, dan ga ik over naar mevrouw Van den Berg.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie van den Berg): Dank u wel burgemeester. Ik sluit me helemaal aan bij de woorden van mijn voorgangers en ik doe er nog een schepje bovenop: als dit lukt, kom ik die rozen en tomaten zelf persoonlijk afleveren bij de heer Paalvast. Hartelijk dank.

De **voorzitter:** Ik dacht u ook nog iets van 600 erbij zou doen, maar u gaat ze brengen, hartstikke mooi. Mevrouw Van der Meer, gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, dat wordt een dilemma voor de wethouder, want is hij nu te koop of niet? Verder heb ik er niets aan toe te voegen.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Van der Meer. Dan de heer Van Gils voor zijn tweede termijn, gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Daar sluit ik me graag bij aan voorzitter, want het omkopen van de wethouder zou toch vooral moeten gebeuren met goede plannen. Want de PvdA stelde het al, hoe lossen we die woningnood op? Door te bouwen, bouwen, bouwen en dat worden de komende jaren meer dan 2500 sociale huurwoningen, iets om trots op te zijn. Dat doen we niet door de ambities en de nieuwbouw van sociale huur de nek om te draaien met de plannen van de inmiddels wel bekende linkse wallen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van Gils, dan mijnheer Blansjaar. Gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, ik heb niets meer toe te voegen. Mijn vragen zijn beantwoord.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Blansjaar. De heer Van der Snoek, gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ook ik kan heel kort zijn. Ik hoor iedereen over spreiding over de stad, maar ik hoor niemand over spreiding over de regio. Zoals ik in eerste termijn al vertelde, committeren we ons aan de afsprak 27% sociale woningen, maar sluiten niet uit dat we dat in de toekomst heroverwegen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van der Snoek. Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter, heel kort: wat D66 betreft, voegen we kwalitatief goede woningen toe aan ons woningbestand en doen we dat zowel in samenwerking met woningbouwcorporaties als met marktpartijen en dat in een goede balans. Want zo bedienen we de verschillende doelgroepen. Tot zover, dank.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bakkers. De heer De Jong. Gaat uw gang.

De heer **De Jong** (CDA): Ik kan me helemaal aansluiten bij mevrouw Bakkers. Het gaat inderdaad aan de ene kant om het bouwen van sociale woningen, maar ook om bouwen in andere segmenten. Dat staat vanavond ook niet ter discussie dus we hebben alle vertrouwen dat we op de goede weg zijn, tegelijkertijd in de wetenschap dat we nog veel te gaan hebben.

De **voorzitter:** Dank u wel. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. We willen als Zoetermeer Vooruit ook heel graag dat er sociale woningbouw wordt gebouwd en zeker ook in de Entree. Als dat ten koste gaat van de projectontwikkelaars omdat zij zich gaan terugtrekken omdat we per se met de woningbouwcorporaties in zee willen gaan, vinden we dat wel een probleem. Natuurlijk willen we heel graag dat ze in contact treden met elkaar en dat ook gerealiseerd wordt dat de woningbouwcorporaties de sociale huurwoningen kunnen beheren, maar als dat niet kan, willen we gewoon dat er gebouwd wordt door de projectontwikkelaars. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bink, dan mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, maar ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De **voorzitter:** Dank u wel. Dat betekent volgens mij dat ik de tweede termijn van de raad heb afgerond en dan kijk ik naar het college of dat nog behoefte heeft aan een reactie. Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast:** Ja voorzitter, dank u wel. Het was een bijzondere tweede termijn van de raad met 600 tomaten. Ik neem aan, mijnheer Beij, dat die dan wel uit het Westland komen. En 600 rozen. De hamvraag voor mevrouw Van der Meer is natuurlijk 'ben ik om te kopen?', maar een stukje waardering voor het gevoerde beleid van het college is altijd goed, zou ik zeggen. Dat mag ook nog wel met iets anders zijn dan tomaten en rozen dus, verzint u het. Maar alle gekheid op een stokje, veel van de vragen gaan over de Entree en die ga ik zo doorgeven aan wethouder Rosier.

De **voorzitter:** Wethouder Paalvast, er is een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, mijnheer Paalvast had ook wel even zijn betoog kunnen afmaken, maar het gaat ons erom dat we signalen krijgen van woningbouwcorporaties dat men echt serieus – ook naar aanleiding van het debat dat wij met elkaar hebben gevoerd, en natuurlijk de artikelen in de krant en de noodkreet van de huurders – met elkaar in gesprek is en dat men probeert eruit te komen. U kunt daarbij een rol spelen. Het zou toch mooi zijn dat de ontwikkelaars, de eigenaren, daarin gewoon meestemmen en dat we toch meer voor de huurders, waarvoor we het hier doen, eruit kunnen slepen? Een langere instandhoudingstermijn en meer vierkante meters, dus ook meer kwaliteit. Dat zou u toch ook aan moeten spreken? Dus ik zou het heel mooi vinden dat u zou kunnen toezeggen dat u uw uiterste best doet om in uw rol als gemeente, misschien als verbinder, te kijken of u eraan kunt bijdragen dat ze er samen uitkomen.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Kraneveldt, dat was iets langer dan de bedoeling, maar ik liet het even toe. Ik ga nu naar wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast:** Ja voorzitter. De oproep is terecht. Wij kunnen als overheid, als gemeente, inderdaad die bemiddelende rol vervullen en ik heb natuurlijk regelmatig overleg met de corporaties. Ik weet dat we het niet altijd met elkaar eens zijn, maar we proberen elkaar wel te versterken. Dat is ook een van de redenen waarom ik het Stadsbouwakkoord heb gesloten en ook expliciet de woningbouwcorporaties daar een plaats in heb gegeven, juist om die verbinding met de markt en de woningbouwcorporaties goed te leggen zodat ze ook hun voordeel daarmee kunnen doen. Mijn eerste beeld is dat dat ook echt heel goed werkt en dat ze ook goed met elkaar in gesprek zijn. Dan gaat het niet alleen over

de Entree, maar veel breder over de stad. Ik denk dat dat gewoon winst is en ik denk dat in de praktijk de soep niet zo heet gegeten wordt. We hebben natuurlijk best goede samenwerking met corporaties. Vanavond staat er ook een ander plan op de agenda, de Engelandlaan 140, daar komen ook weer 85 sociale huurwoningen bij en we hebben recentelijk de Kleurlaan gehad. Dus we zijn wel degelijk druk met de corporaties, druk aan de slag voor meer sociale huur. Maar vanuit het woningbeleid – en dat is wat ik ook in de eerste termijn aangaf – richten we ons op goedkope huur en dat kan zowel markthuur zijn als corporatiehuur. Ik heb de vorige keer al aangegeven dat we relatief veel sociale huur hebben in Zoetermeer van de corporaties. Dus dat de markt een deel oppakt, is denk ik helemaal niet erg. Maar een zeker evenwicht, waar mevrouw Bakkers het ook over had, kwalitatief goede woningen en een goede balans, is natuurlijk altijd te prefereren.
En u vroeg ook 'hoeveel betaalbare woningen komen er nu echt bij?' De heer Van Gils gaf het antwoord, dat zijn zo'n 2500 goedkope huurwoningen. Ongeveer. En even kijken, u vroeg wat over de Entree daar komt de heer Rosier op terug.
De heer Bauer vroeg 'wat kunnen we als raad doen?' U stelt als raad het woningbeleid vast en daarin bepaalt u ook wat de voorkeur heeft, wat de instandhoudingstermijnen zijn, wat de kwaliteit is. Ik heb ook de vorige keer daarover aangegeven bij de adviezen van de moties dat we naar ons idee nu eerst die omgevingsvisie met elkaar moeten vaststellen en dat een woonbeleid een afgeleide is op basis van die omgevingsvisie en de vraag 'waar willen we met de stad naartoe?' Als u zegt 'we zien vanuit de omgevingsvisie en het rapport Louter dat er bijvoorbeeld veel meer sociale huurwoningen bij moeten', dat zou misschien een strekking kunnen zijn, is het vervolgens zaak dat in het woonbeleid uit te werken. Dat zou mijn voorstel aan u zijn. De vraag was ook 'als je alleen bouwt voor emptynesters, bouw je dan niet voor bijzondere doelgroepen?' Ik heb dat niet helemaal scherp, maar ik kan me voorstellen dat ook binnen de bredere doelgroep van emptynesters best wat bijzondere doelgroepen kunnen zitten. Dus het een sluit het ander niet uit, maar het is wel zo dat de corporaties een specifieke opdracht hebben om de bijzondere doelgroepen te huisvesten en met hen hebben we daar ook een convenant over. Dat werkt best goed, moet ik eerlijk zeggen.
Had ik nog andere vragen staan?

De **voorzitter:** Een interruptie van de heer Boerboom, gaat uw gang mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik werd toch een beetje getriggerd door de woorden van mijnheer Paalvast die zei 'we moeten eerst de omgevingsvisie vaststellen en dan is het woningbeleid een afgeleide daarvan'. Het lijkt me heel terecht wat u daar zegt, maar het lastige is dat we nu al allerlei besluiten nemen, waaronder over het Entreegebied waar het over 4500 woningen gaat, en we daar straks niet meer op kunnen terugkomen. Dus hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Is dan straks die omgevingsvisie geen mosterd na de maaltijd?

De **voorzitter:** Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast:** Nieuw beleid maken kost natuurlijk altijd tijd en wanneer we bestaande dingen waar we mee bezig zijn, zouden stopzetten voor nieuw beleid, zouden we de afgelopen jaren geen stap verder zijn gekomen want we maken altijd nieuw beleid en er gaan de komende tijd nog zat dingen gebeuren. Want de nieuwe woningbouwramingen zullen ook wel weer uitwijzen dat er meer woningen gebouwd moeten worden. Dus het is vooral zaak dat we bij nieuwe projecten op basis van het nieuwe beleid gericht gaan sturen en vooral doorgaan met projecten die we nu hebben want anders wordt de woningnood alleen maar groter.
En voorzitter, ik was bij…

De **voorzitter:** Nog een vervolgvraag van de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter, ik herken de spanning die mijnheer Paalvast voelt want die heb ik ook wel. Want we zien wel dat er op korte termijn woningen moeten komen en de urgentie groot is. Maar er zit wel een bepaald spanningsveld. We kunnen ook in Zoetermeer niet eeuwig blijven bouwen en juist daarom zijn die keuzes die we straks gaan maken zo cruciaal. En als we straks voor 8000 woningen al de keuze gemaakt hebben, is de omgevingsvisie een beetje mosterd na de maaltijd voor de laatste 2000 of wat we dan nog meer nodig hebben. Ik wil u wel meegeven, en het college ook, dat we misschien daar iets als flexibiliteit in moeten bouwen. Maar ik denk dat het goed is als we als raad ook echt wat te kiezen hebben want anders heeft die omgevingsvisie voor de nieuwbouw weinig zin meer.

De **voorzitter:** Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast:** Misschien kan mijnheer Rosier daar ook nog op ingaan want ook in de Entree is natuurlijk niet alles in een keer neergezet. Ik kan me best voorstellen dat je ook in de tijd kijkt naar hoe de stad zich ontwikkelt en wat dat betekent voor de opgave waar je voor staat. Maar dat laat ik graag aan mijnheer Rosier over. En over uw opmerking, ik ben het met u eens, er is een spanningsveld, maar ik heb zeker niet de indruk dat we uitgebouwd zijn en dat de stad af is.
Mijnheer Van der Snoek, u had het erover dat de spreiding in de stad belangrijk is, maar ook die in de regio. En dat is ook de reden dat we met de nieuwe woningbouwafspraken bezig zijn. Want de winst voor Zoetermeer is dat we andere gemeenten die achterblijven ook echt dwingen en ook monitoren. Dus dat we niet alleen straks die woningbouwafspraken hebben, maar ook jaarlijks monitoren of ze het ook echt waarmaken. Dus dit blijft geen papieren ambitie, maar we gaan dat daadwerkelijk monitoren en de provincie zit daar ook bovenop. Dat is denk ik wel de winst van dat traject. We hebben er soms een beetje last van omdat de regio ook eisen aan stelt ons, maar andersom geldt dat ook. Maar een betere spreiding in de regio is, denk ik, met oog op Louter ook, echt winst voor Zoetermeer.

De **voorzitter:** Wethouder Paalvast, een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Natuurlijk, die spreiding in de regio is ook belangrijk en daar zijn we ook zeker voor, dus er zit wat dat betreft helemaal geen licht tussen onze opvattingen. Maar als je weet dat we sociaal voor 75% voor onze eigen mensen bouwen, moet je wel veel sociaal bouwen om ook voor onze eigen Zoetermeerders die wachtlijst korter te maken. Dus je kunt kiezen voor 'we gaan eerst regionaal spreiden en wij gaan even op onze handen zitten', maar dat is natuurlijk niet de oplossing voor de mensen die nu op een wachtlijst staan.

De **voorzitter:** Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast:** Je ziet in de regio, en dat blijkt ook uit de analyse, dat op het moment dat een gemeente veel sociale huur heeft, automatisch de vraag naar sociale huur ook groter is. Dat versterkt elkaar. Als je alleen villa's hebt in een stad, en dan chargeer ik even, is er weinig vraag naar sociale huur. En dat wil je juist doorbreken. Zoals ik al zei, Zoetermeer heeft relatief veel sociale corporatie huur in de gemeente dus in die zin doen we het helemaal niet slecht, maar is het wel zaak dat je op de lange termijn gewoon netjes in dat regiogemiddelde blijft.
De andere vragen gingen volgens mij allemaal over de Entree, voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Paalvast, wethouder Rosier over de Entree, gaat uw gang.

Wethouder **Rosier:** Dank u wel voorzitter, deels is het gisteren al aan bod gekomen, maar het is denk ik goed om te zeggen dat ik op 4 februari jl. met de drie corporaties heb afgesproken om op papier te zetten hoe we beide de rol van de gemeente zien in het samenbrengen van de corporaties en de eigenaren en dat we die tegenover elkaar zouden zetten en dan zouden kijken of we daar een gezamenlijk beeld uit konden krijgen. Dat is het proces dat de afgelopen maanden is doorlopen en waar nu inderdaad de eerste beelden bij zijn gekomen van een inbreng, een mogelijk bod, al klinkt dat wat zwaar, van wat de corporaties zouden kunnen en willen bijdragen aan de Entree. Dat gesprek loopt inderdaad goed en ik heb vanaf het eerste debat ook gezegd 'ik ben ervan overtuigd dat de corporaties ook een plek krijgen in de Entree'. En nogmaals, dat ben ik omdat die gesprekken überhaupt al langer liepen, maar we ook op 4 februari jl. daar afspraken over hebben gemaakt. Dat het knettert in de onderhandelingen en in dat soort gesprekken, is volgens mij niet gek. En ik heb gisteren ook al gezegd dat we daarop terugkomen en dan kunnen laten zien wat de uiteindelijke uitkomst is. En wat de raad in dit traject kan doen, is volgens mij nu dat gesprek met die faciliterende rol van de gemeente tussen de corporaties en eigenaren laten gaan en dan ook kijken wat de corporaties willen en kunnen en in hoeverre de eigenaren dat kunnen. Dus ik vraag die gesprekken te laten gaan en dan denk ik echt dat de corporaties met een flink aantal woningen gewoon onderdelen worden van de Entree met dus ook een veel langere instandhoudingstermijn dan die vijftien jaar voor de particuliere, goedkope huurwoningen. Daarvan heb ik inmiddels als drie keer gezegd, als we daaraan gaan draaien, terwijl we daar qua woonbesluit eerder een ander besluit hebben genomen als kader voor de Entree, dan kunnen de eigenaren en wij met onze ambities weer opnieuw beginnen bij het maken van plannen voor de Entree. Dat is volgens mij ook niet de bedoeling. Maar ik dreig nu voor de derde keer dit verhaal te gaan houden, dus ik rond af, voorzitter. Dank.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Rosier en ik denk dat het verhaal nog een keer terugkomt want

we krijgen het nog in de raad dus dan komt het vast nog een keer aan de orde. Maar het is goed dat u dat ook nog een keer herhaalt.
Volgens mij hebben we dan ook de tweede termijn van het college gehad en dan zijn we aan het eind van de beraadslaging van de raad gekomen. Dat betekent dat we nu – want er zijn verder geen toezeggingen gedaan – overgaan naar de vier moties die zijn ingediend en ik ga die eerst een voor een af om te kijken of er een stemverklaring is en of er stemming over gewenst is. Motie 2104-01 Mooie koopwoningen voor een sociale prijs. Wie wenst daar een stemverklaring over af te geven? Dat is niet het geval? Geen stemverklaring? Ik heb inmiddels al wel een verzoek gekregen om alle vier de moties in stemming te brengen, dus daar hoef ik niet meer naar te vragen. Ze gaan alle vier naar de stemmingen. Maar dan ga ik nog even de andere af, dan ga ik naar 2104-02 Gelijk speelveld bij woningbouw. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te geven? Niet het geval, die gaat ook naar de briefstemming. En 2104-03 Anterieure afspraken bij nieuwe en bestaande woningbouwprojecten. Is er iemand die daar een stemverklaring over af wenst te leggen? Niet het geval, die gaat ook naar de briefstemming. En 2104-04 Behoud sociale huurwoningen voor de doelgroep. Is er iemand die daar een stemverklaring bij af wenst te leggen? Niet het geval, ook deze moties komen bij de briefstemming en zult u dus op het stembriefje terug zien komen. Daarmee sluit ik agendapunt 8.b af.

### c. Raadsvoorstel Vaststellen Grondexploitatie Kwadrant B&F/Edisonpark

De **voorzitter:** De spreektijd bij dit agendapunt is een minuut per fractie en mevrouw Bout heeft een halve minuut extra gevraagd en dat is vorige week toegekend. Zij mag als eerste het woord hierover voeren, gaat uw gang mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Inmiddels drie weken geleden heb ik namens de PvdA mijn zorgen geuit over de beleggershuur en over het feit dat er in de stukken niet gerept werd over woningcorporaties. Inmiddels hebben we ons licht opgestoken bij een hoogleraar van de faculteit Bouwkunde van de TU en bij een verantwoordelijke ambtenaar en we hebben de beantwoording van de wethouder gelezen. Naar alle waarschijnlijkheid zijn de eigenaren van de woningen aan de toekomstige Edisonlaan geen particuliere financiers en wordt de eigenaar een grote institutionele belegger, zoals bijvoorbeeld een pensioenfonds, die de woningen zal beheren en verhuren. Wij zijn op dit punt meer gerustgesteld dan drie weken geleden.
Ik heb nog een losse vraag aan de wethouder. Voor de zorgwoningen is de gemeente in overleg met twee zorgpartijen. Klopt het dat de zorgvilla door De Goede Woning wordt gebouwd en de zorgwoningen door deze ontwikkelcombinatie? Kortom, moet ik dit beschouwen als twee losse deelprojecten binnen het Edisonpark? En tot slot voorzitter, gelukkig wordt in het memo van beantwoording van het college de instandhoudingstermijn van 25 jaar genoemd, de PvdA wenst dit voor alle huurwoningen in het Edisonpark. Actief grondbeleid is bij uitstek geschikt om dit in een anterieure overeenkomst aan de voorkant goed te regelen daarom dient de PvdA met Fractie Van den Berg en D66 een amendement in om dit als ambitie op te nemen in het raadsvoorstel, om afspraken te maken met toekomstige bouwer over vloeroppervlak, huurprijzen en de instandhoudingstermijn. Dank u wel.

**Amendement nr. 2104-B ingediend door PvdA, Fractie Van den Berg, D66**
Anterieure afspraken middeldure huurappartementen Edisonpark

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 april en 13 april 2021;

besluit in Raadsvoorstel 0637673055 'Raadsvoorstel Vaststellen Grondexploitatie Kwadrant B&F/ Edisonpark' een uitgangspunt n) toe te voegen, luidende:

- n) *Ambitie*: de 37% vrijesectorhuurwoningen te realiseren met een zo optimaal mogelijke prijs-kwaliteitverhouding en deze zo lang mogelijk te behouden voor het middeldure huursegment.
  *Uitwerking*: met de institutionele belegger die de woningen gaat bouwen worden anterieure afspraken gemaakt over zaken als vloeroppervlak, huurprijzen en de instandhoudingstermijn."

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bout en daarmee heeft u het amendement ingediend. Dan staat het als het goed is ook straks in iBabs en kunt u dat daar zien, dank u wel. Dan ga ik over naar mevrouw Van der Meer van Zó! Zoetermeer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, we zijn op zich blij met de aanpassingen in het raadsvoorstel. Maar we vragen ons wel af wat er eigenlijk in de loop van de jaren is gebeurd met de ambitie om zaken SMART te formuleren. Misschien kunnen we dat weer eens proberen. We hebben

nog een vraag. We gaan ervan uit dat dit een project is dat onder de regeling grote projecten gaat vallen en we horen graag van het college of dat klopt. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Van der Meer. Ik heb verder op dit moment niemand meer die zich heeft aangemeld om daarover te spreken, is dat correct?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nee, mijnheer de voorzitter, ik heb me ook aangemeld.

De **voorzitter:** Dat heb ik niet gezien, mijnheer Ekkelenkamp, maar gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter en dank voor het aanvullende memo. In de commissie uitte D66 bezorgdheid over de ambitie gebouwde omgeving. De wethouder gaf aan dat hij zelf ook geen amorfe massa wilde, waarbij hij onze woorden keurig aanhaalde. Dat is positief. Dus we keken reikhalzend uit naar het recente memo van de wethouder. Echter, daaruit konden we geen duidelijke omgevingsrichting meer krijgen. Welke kant gaat het nu uit? In het memo staat dat het ambitiedocument getoetst wordt op concreetheid. We hebben dat document bekeken en konden geen aanknopingspunten ontwaren. Dus de vraag is: welke kant gaat het uit? Vandaar onze motie, samen met de PvdA, PDvZ en Zoetermeer Vooruit, om u te helpen wat richting te kiezen. Wij kiezen, indachtig de stadsbouwmeester, voor Ambitie Omgevingskwaliteit. D66 hoort graag welke richting de wethouder voorstaat.
Dan hebben we nog een tweede motie, dat is Participatie omgevingsbeleving. Het Kwadrant is een nieuwe grote wijk/buurt in onze stad en veel Zoetermeerders fietsen of wandelen er straks doorheen, op weg naar het sportpark en naar het nieuwe zwembad. Dus het Kwadrant is eigenlijk zogezegd van ons allemaal. Vandaar ook onze motie Participatie omgevingsbeleving samen met PvdA, en PDvZ. Die geeft de Zoetermeerders de kans om ook mee te praten over hoe de stad en hun eigen belevingsomgeving eruit komt te zien. Dank u wel.

**Motie nr. 2104-05 ingediend door D66, PvdA, PDvZ, Zoetermeer Vooruit**
Participatie Omgevingsbeleving - Samen bouwen aan Stadsbouw

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 en 13 april 2021;

constaterende dat:
- in de wijk Palenstein participatie heeft plaatsgevonden over de keuze van de bouwstijl;
- dit bewonersforum succesvol verlopen is met daadwerkelijke participatie (samenspraak);

overwegende dat:
- alle Zoetermeerders – naast omwonenden – bij dit bewonersforum mochten meedoen;
- het Kwadrant als majeur project een beeldbepalend aanzicht is voor de gehele stad;
- de participatiegedachte om inwoners te betrekken past bij onze bestuurdersvisie;

verzoekt het college:
- Zoetermeerse inwoners participerend te betrekken bij de verdere planuitwerking;

en gaat over tot de orde van de dag."

**Motie nr. 2104-06 ingediend door D66, PvdA, PDvZ, Zoetermeer Vooruit**
Ambitie Omgevingskwaliteit - Kwaliteit in het Kwadraat in het Kwadrant

"De raad van de gemeente Zoetermeer in vergadering bijeen op 6 en 13 april 2021;

constaterende dat:
- over welstand en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit recent een evaluatie gehouden is;
- de Stadsbouwmeester daarbij de raad opriep naar een hoger ambitieniveau te streven, (zie memo verslag evaluatie Stadsbouwmeester en CRK d.d. 11 maart 2021);

overwegende dat:
- een hoger ambitieniveau verder reikt dan de standaard van redelijke eisen van welstand;
- het Kwadrant als majeur project voor de oproep van de Stadsbouwmeester een uitgelezen kans biedt;
- de oproep gericht is op hoogwaardige omgevingskwaliteit en overtuigende gebouwen;

- het ambitiedocument nog onvoldoende inzicht geeft in de voorgenomen beeldkwaliteit;

verzoekt het college:
- het Stedenbouwkundig plan Kwadrant op een voldoende hoog ambitieniveau te brengen;
- daarbij aan te sluiten op de oproep van de Stadsbouwmeester aan de gemeenteraad;
- de Stadsbouwmeester te betrekken bij het opstellen en toetsen van deze kaders;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp, dan geef ik het woord aan mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Zoetermeer Vooruit is positief over het raadsvoorstel. We vinden het fijn dat er een mix aan woningen wordt gebouwd waaronder 28% goedkope huurwoningen en dat Villa Eigenwijze er een plek zal vinden. Nog niet alle puntjes staan op de i maar we willen vooruit met bouwen. Dit plangebied ligt niet op een gemakkelijke plek en er moet een inclusieve wijk gebouwd worden en dat is niet simpel. Daarom vindt Zoetermeer Vooruit het belangrijk dat inwoners participeren. We dienen dan ook de motie van D66 mede in zodat de toekomstige inwoners betrokken worden bij de verdere planuitwerking van deze inclusieve wijk. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bink, voor uw eerste termijn, dan de heer Van der Snoek, gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Tien jaar geleden moest de tuinvereniging vertrekken. Ze waren toen al jaren op de hoogte van de plannen om het gebied te ontwikkelen. Ze zijn uitgekocht en hebben hun vereniging elders voortgezet. Na meer dan tien jaar ligt er nu eindelijk een raadsvoorstel, goedkope huurwoningen, zorgwoningen, middeldure huur en koopwoningen, voor ieder wat wils. De Stadbouwmeester wordt in de toekomst regelmatig betrokken. Tot dusver is het ambitiedocument leidend geweest. De LHN is benieuwd naar de reactie van de Stadsbouwmeester op het ambitiedocument. Maar vooral of de inwoners van Zoetermeer en de toekomstige inwoners nog een inspraakmogelijkheid krijgen via Doe mee Zoetermeer? Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel Mijnheer Van der Snoek, dan zie ik ook nog de heer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Dank u wel voorzitter, eerdere sprekers hebben gezegd dat ze enthousiast worden van het gevarieerde programma en dat geldt zeker ook voor de CDA-fractie. Tegelijkertijd zien we dat je wel mooie woningen kunt bouwen, maar het onderhoud eromheen is ook enorm belangrijk. We zijn enthousiast over de motie die D66 daarvoor heeft opgesteld, om in ieder geval het ambitieniveau stevig vast te leggen en dat wilde ik even graag benadrukken in mijn termijn. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel voor uw eerste termijn. Dan vraag ik het nog eenmaal, want ik heb verder niet gezien dat iemand zich aangemeld heeft, heb ik iedereen gehad? Is dat correct? Dan ga ik naar het college, wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier:** Voorzitter, dank u wel, ik loop de fracties even langs.
De PvdA. De ontwikkelcombinatie is de bouwer en ontwikkelaar van alle woningen en De Goede Woning is inderdaad de beoogd afnemer van Villa Eigenwijze en dan komt er een zorgpartij, die nu nog niet bekend is of niet bekendgemaakt mag worden, die dan de afnemer wordt van de zorgwoningen, dat is nu het beeld. Of dit binnen de categorie grote projecten valt, weet ik eerlijk gezegd niet. Dat vroeg mevrouw Van der Meer volgens mij. Daar hebben we een aantal uitgangspunten voor en dat zal ik nagaan en de raad daarover informeren.
De andere opmerkingen van fracties gingen over de moties of amendementen dus dan ga ik over op de adviezen van de moties en amendement.
Eerst het amendement van de PvdA. Dat lijkt sympathiek en het lijkt technisch ook mogelijk, maar het is natuurlijk wel lastig om nu nog eenzijdig afspraken af te dwingen, als de andere partij dat niet wil, als we al zo lang in een traject zijn. Mede doordat ons woonbeleid – daar hebben we het al over gehad – geen grond geeft om te sturen op woningoppervlakte en huurprijs en om instandhoudingstermijn af te dwingen. Het opleggen is dan lastig. Vermoedelijk, maar dat moeten we echt nader onderzoeken, strookt het ook niet met de aanbestedingsregels en dat is dan een heel ingewikkelde opgave, zeker met een amendement. Omdat het hier namelijk niet een Europese of onderhandse aanbesteding betreft, is

de gunning ervan aan heel sterke regels onderhevig en we mogen ons waarschijnlijk dan niet nog eens in de prijskwaliteitverhouding van het te ontwikkelen product mengen in deze fase. Dat heeft met de marktwerking te maken. Nogmaals, we zouden eigenlijk moeten onderzoeken of dit überhaupt kan en zeker met een motie is dat ingewikkeld.

De **voorzitter:** Wethouder Rosier, een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, we hebben het vorige week ook gehad over de vraag 'wanneer is een project nieuw of bestaand?' want we krijgen steeds argumenten van de wethouder als 'ja, maar het is een bestaand traject dus daar kunnen we niets meer mee'. Wanneer is een project nu eens een keer aan het begin en kunnen we als raad er nog wat vinden en kunnen we nog wat meegeven en kunt u best nog uw best doen om in een anterieure overeenkomst te proberen om op die facetten die we noemen in het amendement gewoon goede afspraken te maken? Want anders kunnen we nooit iets als raad en dan zegt u steeds 'ja, nee, sorry het is al bestaand'. Dus het is van groot belang dat u dat eens helder maakt. Wanneer kunnen we überhaupt nog iets aan u vragen want anders is het voor ons steeds mosterd na de maaltijd en dat lijkt ons niet juist.

De **voorzitter:** Mevrouw Kraneveldt, uw camera is niet aan. En we verzoeken u om de interrupties iets korter te houden want anders gaat het meer op een termijn lijken. Wethouder Rosier. Gaat uw gang

Wethouder **Rosier:** Over wat is lopend en wat niet, is ook al een motie ingediend, met een positief advies daarop gegeven door collega Paalvast volgens mij. Helder is dat er in 2018 al een expliciet besluit is genomen door de raad over de kaders. In het ambitiedocument stonden expliciet de kaders genoemd. Ik denk dat ik er nog steeds niet heel enthousiast van wordt als het een motie wordt, maar het lastige met een amendement is dat ik het moet uitvoeren terwijl ik nu niet weet of het juridisch überhaupt kan. Maar ik wil best kijken of het kan en als het kan, of we dan tot afspraken kunnen komen, met die opmerking dat we het niet kunnen aftikken. Dat is het punt dat ik wilde maken.

De **voorzitter:** Mevrouw Kraneveldt heeft nog een vervolgvraag.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Het is een beetje lastig om daar misschien nog een motie van te maken omdat we natuurlijk gaan stemmen. We houden dat nog even in beraad.

De **voorzitter:** Dank u wel. Wethouder Rosier, gaat u verder.

Wethouder **Rosier:** Dan de motie die gaat over het stedenbouwkundig plan. Ik zie dat ik hier geen titels heb staan. Die motie gaat over het stedenbouwkundig plan en het aansluiten op de oproep van de Stadsbouwmeester. Die moet ik ook ontraden want nogmaals, er ligt gewoon een ambitiedocument met kaders dat vastgesteld is voor deze locatie en daarom is het gek om nog een keer te vragen naar kaders. Wat ik heb toegezegd, en wat we gaan doen is de Stadsbouwmeester benaderen met de vraag of dat ambitiedocument volgens hem voldoende houvast biedt om een goede toets of beoordeling te doen als hij het stedenbouwkundig plan gaat toetsen. En ook in het vervolgtraject zal de Stadsbouwmeester regelmatig worden betrokken. Dus om die redenen, moet ik deze motie ontraden.

De **voorzitter:** Wethouder Rosier, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter, u zegt dat u hem wilt ontraden, maar u koppelt daar wel een toezegging aan. Dus u wilt wel in de geest van deze motie handelen, begrijp ik?

De **voorzitter:** Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier:** Ik heb volgens mij in de commissie ook al gezegd: we hebben dit kader liggen en dat is vastgesteld, ook waar het gaat om de kwaliteit en invulling van het plan. Maar de Stadsbouwmeester heeft volgens mij gezegd dat hij soms plannen of uitgangspunten voorgelegd krijgt of planprojecten voorgelegd krijgt, die niet concreet genoeg zijn om hem een goede toetsmogelijkheid te geven. Ik had in de commissie al de suggestie of de toezegging gedaan dat we nu al in een vroeg stadium de Stadsbouwmeester gaan vragen 'is dit plan, het ambitiedocument dat er ligt, goed genoeg voor u, en eventueel de CRK, de commissie, als dat nodig is, om een goed advies te kunnen geven?' Dat is de toezegging die ik al had gedaan en die volgens mij ook goed is om te doen en precies past bij de oproep van de Stadsbouwmeester.

De **voorzitter:** Gaat u verder wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier:** Dan de tweede motie die gaat over de participatie. Dat hangt er echt vanaf hoe we het moeten uitleggen. Volgens mij is die ook zo opgeschreven dat er meerdere uitleggen mogelijk zijn en ik wil daar geen verwarring over krijgen bij de afdoening, vandaar dat ik het nu expliciet noem. Als de bedoeling is om een volledig participatietraject te organiseren, met bijeenkomsten, met Doe mee, met aparte besluitvorming, met uitgebreide sessies, dan moet ik de motie ontraden want nogmaals, voor het ambitiedocument hebben we uitgebreid samenspraak gehad met inwoners en met allerlei betrokken partners en die uitkomsten zijn ook gewoon verwerkt. Dus conform het raadsbesluit in juli 2018, is ook besloten om vervolgens geen participatieproces meer te organiseren. Overigens vragen we ons ook echt af wat dat in de planning en qua tijd doet en waar we dat geld dan nog vandaan moeten halen. Wat wel kan, als ik het op die manier interpreteer, is het schetsontwerp voor de openbare ruimte en het voorontwerp van het stedenbouwkundig plan op het niveau van raadplegen via Doe mee aan de stad voorleggen. Dan geven we via een participatieverslag op onze website en Doemee.nl reactie op de ingediende opmerkingen en suggesties. Dat is geen probleem en dat is in te passen binnen de planning en de afspraken die we nu met z'n allen hebben. Als dat de uitleg is, dus het digitaal ter inzage leggen van het schetsontwerp openbare ruimte en het voorontwerp stedenbouwkundig plan op het niveau van raadplegen, zou ik deze motie wel positief kunnen adviseren.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Rosier. Ik heb het even laten gaan omdat het over dit specifieke onderwerp ging, maar mevrouw Kraneveldt wil nog interrumperen over het amendement.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de opmerkingen van de wethouder over het amendement, dat het misschien juridisch niet houdbaar is wel. Kan hij de toezegging die hij net heeft gedaan herhalen, dat hij dingen zou gaan uitzoeken? Als hij ons daar op korte termijn terugkoppeling van kan geven, kunnen we met amendement intrekken met welnemen van de mede-indieners.

De **voorzitter:** Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier:** Ik ben bereid om het volgende dan toe te zeggen: dat we uitzoeken of het mogelijk is, en dat gaat er vooral om of het juridisch mogelijk is, om nog aanvullende afspraken vast te leggen waar het gaat om bijvoorbeeld vloeroppervlak, huurprijzen en instandhoudingstermijn van de middeldure huurwoningen. En als dat juridisch mogelijk is, dat ik dan ook aangeef in hoeverre dat gelukt is of niet. En dat laatste zeg ik dan omdat we het niet kunnen afdwingen. Die toezegging wil ik doen als dat betekent dat het amendement inderdaad ingetrokken wordt.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Rosier. Ik ga eerst naar mevrouw Kraneveldt en dan wil ik naar de tweede termijn van de raad.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Als de mede-indieners het daarmee eens kunnen zijn, kunnen we het amendement met deze toezegging waarvoor dank intrekken.

De **voorzitter:** Akkoord, daar komen we dan straks nog even op terug. Maar nu eerst naar de heer Ekkelenkamp die wil interrumperen en dan ga ik naar de tweede termijn.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): ...tweede termijn, voorzitter?

De **voorzitter:** Nee, we zitten nog niet in de tweede termijn, maar u had een interruptie aangevraagd?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dan even over de motie Participatie. Als we de derde bullet daarin schrappen, gaat dat helpen voor de wethouders?

De **voorzitter:** Ik ga naar wethouder Rosier, maar dan ga ik naar de tweede termijn want dit is al een beetje een debatje over de moties en volgens mij kunt u dat ook in de tweede termijn meenemen.

Wethouder **Rosier:** Ja, als ik hem dan interpreteer... Laat ik het volgende zeggen: met de interpretatie dat we dan via Doe mee die twee plannen raadplegend voor de participatie aanbieden en daar dan ook een reactie op geven via een participatieverslag.

De **voorzitter:** Ik ga nu even ingrijpen want ik zie nu dat er via interrupties een beetje wordt onderhandeld over de motie en dat mag allemaal van mij, maar dat is niet helder voor iedereen en ook niet voor de besluitvorming. Ik stel voor dat we een tweede termijn doen voor de mensen die het woord willen voeren en dan kunnen we daarna even kijken wat dat eventueel betekent en dan kunt u zelf aangeven of u de motie wilt aanpassen, of zoals mevrouw Kraneveldt heeft gedaan, het amendement intrekken op basis van de toezegging van de wethouder. Ik ga nu eerst naar de tweede termijn van de raad en dan kijken we wat het betekent voor de moties en amendementen. Ik begin met mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter, en ook dank aan mijn collega, mevrouw Kraneveldt die net even voor mij het woord nam terwijl ik probeerde het amendement als de wiedeweerga in een motie om te zetten. Maar ik ben heel blij met de toezegging van de wethouder en ik hoop dat mijn collega's ook blij zijn. En als dat het geval is, trekken we inderdaad het amendement in en anders mail ik als de wiederweerga nog een motie naar de griffie. Dus ik hoop dat van mijn collega's te horen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bout, dan ga ik naar mevrouw Van der Meer voor de tweede termijn.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter:** Geen tweede termijn, leid ik daaruit af. Dan mijnheer Ekkelenkamp voor de tweede termijn.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Wat betreft de motie over de participatie. Als we de interpretatie van de wethouder volgen, betekent dat dus gewoon via Doe mee, dan kunnen we hem op deze manier interpreteren. Dan handhaven we hem gewoon maar dan past hij gewoon binnen de lijnen zoals de wethouder hem heeft uitgestippeld.
Wat betreft de andere motie, de ambitiemotie, ik haalde het net even door elkaar. Als we daar de derde bullet weghalen, dan is die wat minder stevig en kan de wethouder daar wel mee leven.

**Motie nr. 2104-06 ingediend door D66, PvdA, PDvZ, Zoetermeer Vooruit**
Ambitie Omgevingskwaliteit - Kwaliteit in het Kwadraat in het Kwadrant

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 en 13 april 2021;

constaterende dat:
- over welstand en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit recent een evaluatie gehouden is;
- de Stadsbouwmeester daarbij de raad opriep naar een hoger ambitieniveau te streven, (zie memo verslag evaluatie Stadsbouwmeester en CRK d.d. 11 maart 2021);

overwegende dat:
- een hoger ambitieniveau verder reikt dan de standaard van redelijke eisen van welstand;
- het Kwadrant als majeur project voor de oproep van de Stadsbouwmeester een uitgelezen kans biedt;
- de oproep gericht is op hoogwaardige omgevingskwaliteit en overtuigende gebouwen;
- het ambitiedocument nog onvoldoende inzicht geeft in de voorgenomen beeldkwaliteit;

verzoekt het college:
- het Stedenbouwkundig plan Kwadrant op een voldoende hoog ambitieniveau te brengen;
- daarbij aan te sluiten op de oproep van de Stadsbouwmeester aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Ik ga even herhalen, want ik wil altijd scherp zijn op dat soort dingen. U heeft volgens mij iets gezegd over de motie Participatie omgevingsbeleving. Daarvan heeft u gezegd 'via Doe mee'. En u vraagt aan de wethouder in hoeverre bij de toezegging die hij net heeft gedaan nog een keer kan herhalen om hem op die manier te interpreteren, als ik u goed begrijp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dat klopt.

De **voorzitter:** En bij de tweede, de motie over omgevingskwaliteit, zegt u dat u bij 'verzoekt het college',

het derde streepje, 'de Stadsbouwmeester te betrekken bij het opstellen en toetsen van deze kaders', komt te vervallen?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, en hoe kijkt de wethouder er dan tegenaan?

De **voorzitter:** Ja, ik snap het. Dan kan ik straks aan de wethouder vragen of hij het op die manier kan overnemen. Mevrouw Bink. U krijgt het woord voor de tweede termijn, maar u had ook een interruptie gevraagd. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, even over de moties die we net bespraken want het begint me even te duizelen. Mijnheer Ekkelenkamp gooit ze ook door elkaar. De Participatie omgevingsbeleving, samen bouwen aan stadsbouw, dat is de motie die we mede hebben ingediend. Is dat nu juist of niet juist?

De **voorzitter:** Dat is de motie die u samen heeft ingediend, ja, dat klopt.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Oké, dank u wel.

De **voorzitter:** U mag ook uw tweede termijn houden, heeft u daar nog behoefte aan?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik was aan de beurt? Nee, ik heb geen behoefte aan een tweede termijn, dank u wel.

De **voorzitter:** Dan ga ik naar de heer Van der Snoek voor een tweede termijn.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik kan ook heel kort zijn. Ik ben blij met de toezegging dat de inwoners van Zoetermeer en de toekomstige bewoners inspraakmogelijkheid krijgen via Doe mee en daar wil ik het voor nu bij laten.

De **voorzitter:** Dank u wel, dan de heer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Dank.

De **voorzitter:** We horen u niet, mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Dan was ik kennelijk te snel. Ik zei 'dank u wel, ik maak geen gebruik van de tweede termijn'.

De **voorzitter:** Dank u wel. Dan gaan we naar de tweede termijn van de wethouder en daarbij wil ik wethouder Rosier ook verzoeken om naast het nog een keer herhalen hoe hij de moties heeft geïnterpreteerd, daar ook nog een termijn bij te vermelden voor de toezegging.

Wethouder **Rosier:** Een termijn voor de toezegging die relatie heeft met het amendement... Ik denk dat we daar even tijd voor nodig hebben. Laten we zeggen eind mei, dat zou mijn voorstel zijn. Ik heb geen idee, dus als het toch te snel is, zullen we dat laten weten. Maar laten we voor nu zeggen 'eind mei'.
Dan de motie over omgevingskwaliteit. Ik waardeer het zeer dat mijnheer Ekkelenkamp zegt 'zullen we anders dat derde dictumpunt schappen', maar het blijft zo dat er een aangepast plan moet komen en wat het college betreft, is dat echt niet nodig. Maar nogmaals, we gaan wel die check doen dus dat verandert het oordeel over die motie niet.
Bij de motie over participatie is dus de interpretatie dat we met de ontwikkelaar, maar in elk geval via Doemee.nl het schetsontwerp openbare ruimte en het voorontwerp stedenbouwkundig plan op het niveau van raadplegen voorleggen aan de stad via Doe mee en dat we, zoals dat bij het niveau raadplegen hoort, via een participatieverslag terugkoppeling geven van de ingebrachte punten door bewoners en stakeholders. Via Doe mee en de gemeentelijke website. Dat was het voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Rosier. Dat betekent dat we in ieder geval aan het eind van de beraadslagingen zijn gekomen met betrekking tot dit raadsvoorstel. En dat betekent ook dat er door de wethouder een aantal toezeggingen is gedaan. Ik hoorde in ieder geval al in de eerste termijn dat hij op de vraag van mevrouw Van der Meer nog informatie zou verschaffen, ik neem aan dat dat in dezelfde tijdlijn meeloopt. En u heeft ook een toezegging gedaan met betrekking tot het amendement en het

daarvoor ook uitzoeken en dat zult u ook voor eind mei aan de raad rapporteren. En dan moeten we alleen nog even kijken hoe we dat met de moties doen en of mijnheer Ekkelenkamp als eerste indiener alles nog overeind houdt. Daar heeft u in ieder geval met betrekking tot de participatiemotie aangegeven dat dat 'Doemee'-traject zal lopen en dat u daar ook de inbreng zal meenemen. En dat zijn de toezeggingen die u heeft gedaan op basis hiervan. Als iedereen zich daarin kan vinden, stel ik voor dat we dan nu overgaan naar de besluitvorming. Dat betekent dat de besluitvorming over het amendement niet plaatsvindt, maar ik vraag nog even netjes formeel aan mevrouw Bout of het amendement is ingetrokken want dan is het geen onderdeel meer van de besluitvorming. Wilt u dat nog een keer bevestigen, mevrouw Bout?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter, dat is correct, dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bout. Dan is het amendement ingetrokken en gaan we over naar de moties. De moties liepen net even een beetje door elkaar dus ik probeer het heel duidelijk te maken. Dat was ten eerste 2104-05 Participatie omgevingsbeleving, samen bouwen aan de stadsbouw. Daar is door de wethouder een toezegging op gedaan en ik kijk even naar de heer Ekkelenkamp of hij deze nog steeds in stemming wil brengen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dat doen we wel. We handhaven de motie.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp. Met daarbij de toezegging van de wethouder. Dan ga ik voor 2104-05 eerst even kijken. In ieder geval vraagt al iemand om stemming over alle moties dus ze worden sowieso meegenomen in de briefstemming. Mevrouw Van der Meer wil nog een stemverklaring geven straks bij het voorstel. Dat komt bij het raadsvoorstel. Ik kijk eerst even of er nog iemand een stemverklaring wenst bij de motie 2104-05 Participatie omgevingsbeleving samen bouwen aan stadsbouw. Is daar behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan gaat deze mee in de briefstemming.
Dan gaan we over naar motie 2104-06, dat is de Ambitie omgevingskwaliteit. Ik kijk weer even naar de heer Ekkelenkamp, wilt u deze motie in volledige vorm zoals u hem heeft ingediend ook in stemming brengen?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, wat ons betreft wel en het derde aandachtstreepje kan dus verdwijnen. Dus dan hebben we twee aandachtstreepjes in het dictum. Dus de Stadsbouwmeester betrekken kan eruit.

De **voorzitter:** Ja, het is een gewijzigde motie en de wijziging is dat het derde streepje onder 'verzoekt het college', namelijk 'de Stadsbouwmeester te betrekken bij het opstellen en toetsen van deze kaders' komt te vervallen. Die motie komt in de briefstemming want er is al verzocht om daar stemming over te hebben. Dan kijk ik eerst nog even of er iemand een stemverklaring over deze motie wil afleggen. Dat is niet het geval, dan is die motie ook onderdeel van de briefstemming.
Dan het raadsvoorstel en daarvoor wil mevrouw Van der Meer een stemverklaring geven. Gaat uw gang,

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, wij zullen voor het voorstel stemmen, maar we zijn niet akkoord met de beetje onduidelijke toezegging van de wethouder over de regeling grote projecten. Dat nemen we gewoon mee naar het projectenoverzicht dat we volgende week gaan behandelen dus ik hoop dat ik op tijd antwoord krijg. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Van der Meer. Zijn er nog anderen die een stemverklaring bij het raadsvoorstel hebben? Dat is niet het geval, dan stel ik vast dat dat niet het geval is en dat dit raadsvoorstel ook meegaat in de briefstemming.

### d. Raadsvoorstel Vaststellen Grondexploitatie Engelandlaan 140

De **voorzitter:** De spreektijd hierbij is een minuut per fractie en mevrouw Van der Meer heeft zich hiervoor gemeld. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Dit is minder leuk want we balen ontzettend dat het college ons zo op het verkeerde been zet waar het gaat om de parkeerplaatsen. Het is niet voor het eerst. Nu is gebleken dat er een tekort is van bijna 20% terwijl in de stukken staat dat het allemaal is opgelost.
Wat het betekent voor het gebied is onduidelijk en wat het betekent voor de toekomstige bewoners ook,

want volgens ons geldt hier betaald parkeren. Wat wordt er voor die tien ontbrekende parkeerplaatsen nu eigenlijk geregeld? We hebben het gevoel dat het college probeert nu een bouwontwikkeling door te drukken met zelfs nog minder parkeerplaatsen dan in het parkeerbeleid staat. Als u dat wilt doen, zou ik het fijn vinden als u dat met open vizier doet en het gewoon opschrijft. We hebben twee moties; een om de situatie rond de Engelandlaan snel integraal in beeld te brengen omdat daar nog veel meer ontwikkelingen gaande zijn, onder andere 270 en de Reimsstraat en noem maar op. Dus we hebben echt een goed beeld nodig. En we hebben een motie om af te spreken dat de raad in het vervolg correct en volledig wordt geïnformeerd over de parkeersituatie bij bouwplannen want dat is echt heel erg nodig. Dank u wel voorzitter.

**Motie nr. 2104-07 ingediend door Zó! Zoetermeer**
Parkeersituatie Engelandlaan in beeld brengen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 en 13 april 2021;

overwegende dat:
- voor bijna 20% van het aantal benodigde parkeerplaatsen voor Engelandlaan 140 geen oplossing is geregeld waardoor de parkeerdruk in het openbaar gebied zal toenemen;
- voor de parkeerdruk wordt verwezen naar een onderzoek dat verouderd is;
- niet duidelijk is wat de andere ontwikkelingen in dit gebied, zoals de andere bouwplannen aan de Engelandlaan, gaan betekenen voor de parkeerdruk;

draagt het college op:
- voordat de wijzigingen van het bestemmingsplan voor Engelandlaan 140 en voor Engelandlaan 270 aan de raad worden voorgelegd, een duidelijke onderbouwing te geven van de wijze waarop de parkeergelegenheid voor de nieuwe woningen wordt geregeld. Daarbij het oude 'parkeerdruk-onderzoek' te betrekken en zodra de winkels weer 'gewoon' open kunnen een nieuw parkeerdruk-onderzoek te laten doen door een onafhankelijk bureau;

en gaat over tot de orde van de dag."

**Motie nr. 2104-08 ingediend door Zó! Zoetermeer**
Altijd onderbouwing van de parkeersituatie bij grexen, bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 en 13 april 2021;

constaterende dat:
- in de stukken inzake de Engelandlaan 140 ten onrechte staat dat op 'basis van onderzoek' voor het parkeren de aanwijzingen uit het kavelpaspoort gebruikt kunnen worden en dat de benodigde parkeerplaatsen in het openbaar gebied worden bijgebouwd;
- naar aanleiding van vragen in de commissie een memo naar de raad is gestuurd waarin staat dat de parkeerbehoefte maximaal 53 parkeerplaatsen betreft, maar dat duidelijk is dat die behoefte volgens ons parkeerbeleid minimaal 53 parkeerplaatsen betreft (en niet 43), waardoor voor bijna 20% van de volgens het Zoetermeerse beleid benodigde aantal parkeerplaatsen niets geregeld wordt;
- er geen valide parkeerdrukonderzoek met het memo is meegestuurd, en ook niet het onderzoek waarvan het college gebruik zegt te maken;

overwegende dat:
- de raad ervan uit moet kunnen gaan dat de raad correct, en volledig wordt geïnformeerd door het college;
- het niet de bedoeling is dat raadsleden steeds nader onderzoek moeten doen naar de juiste toepassing van het door de raad vastgestelde parkeerbeleid;
- het ook voor de Zoetermeerders duidelijk moet zijn hoe het precies zit met het aantal parkeerplaatsen bij bouwplannen;

draagt het college op:
- in alle voorstellen voor grondexploitaties, wijzigingen van bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen, expliciet te onderbouwen hoeveel parkeerplaatsen volgens het Parkeerbeleid 2019

nodig zijn en eventuele stukken waarnaar verwezen wordt, zoals parkeerdrukonderzoeken, als bijlage toe te voegen;
- indien het college meent te kunnen afwijken van het afgesproken parkeerbeleid dit duidelijk met onderbouwing in de stukken te vermelden, zodat de raad erop kan vertrouwen dat hetgeen in de stukken staat, klopt;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Van der Meer. Ik heb nog geen anderen gezien die het woord willen, dat is ook niet het geval? Dan ga ik naar het college. O, ik zie nog mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik dacht dat ik me vorige week al aangemeld had en dat het dan automatisch deze week meegenomen zou worden, maar goed. Extra twee- en driekamerappartementen in de sociale huur zijn zeer welkom in Zoetermeer en zullen voor enige verlichting op de woningmarkt zorgen. Een flat van 40 meter op deze locatie vindt de PvdA beter dan de maximaal toegestane 70 meter. Uit het participatieverslag van de bijeenkomsten over de bouw van deze toren bleek weerstand van de omwonenden, onder andere de bewonersgroep De Franse wijk-t niet, wordt terecht genoemd als belanghebbende bewonersgroep. Goed letten op parkeerdruk, bezonning veiligheid en dergelijke zijn belangrijk op deze locatie en daar dient het college zeer serieus mee om te gaan. Ook nu zeg ik weer, namens de PvdA, blijf met de omwonenden in gesprek en besteedt extra aandacht aan de manier van communiceren met hen. Graag tijdig, duidelijk en openstaand voor input. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bout voor uw eerste termijn, dan mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Het plan van de Engelandlaan is naar ons weten prima en naar ons weten is het parkeren ook goed geregeld als we kijken naar de afspraken in het kavelpaspoort. Als dat niet zo is, horen we dat graag van de wethouder en we hopen dat er gauw gebouwd wordt. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bink. Dan kijk ik nog even of er nog iemand het woord wenst te voeren. Dat is niet het geval, dan ga ik naar het college, wethouder Paalvast. gaat uw gang.

Wethouder **Paalvast:** Ja voorzitter, dank u wel. Laat ik in de eerste plaats zeggen dat ik het vervelend vind als bij mevrouw Van der Meer de indruk is ontstaan dat we u niet de juiste informatie hebben gegeven. Ik heb in de commissie gezegd dat de 43 parkeerplaatsen op basis van het kavelpaspoort van die 0,5 uit die versnellingsagenda voldoen. Ik heb ook gezegd maar het voldoet ook aan het Parkeerbeleid 2019 waarbij de mogelijkheid van medegebruik is' en u noemt terecht die 20%. Die tien parkeerplaatsen. Op basis van het parkeeronderzoek blijkt dat medegebruik van tien parkeerplaatsen kan. Dat medegebruik zit vooral in de avond en uit het parkeeronderzoek blijkt dat het vooral overdag het drukst is. Dus in die zin ontstaat er juist een betere parkeerbalans omdat er wel 43 parkeerplaatsen in het openbaar gebied worden toegevoegd. Maar ik ben het met u eens, zeker wat betreft de eerste versnellingslocaties van de versnellingsagenda, met de parkeernorm. We hebben het Parkeerbeleid 2019 en we hadden ooit een nog ouder parkeerbeleid en dat maakt het er niet duidelijker op. Maar mijn intentie was om met de extra memo die u heeft gekregen over het Parkeerbeleid 2019 ook die duidelijkheid te scheppen, maar ik moet constateren dat het helaas niet duidelijker is geworden.
Mevrouw Bout geeft terecht aan dat hier in een grote behoefte voorzien wordt van sociale huur met twee- en driekamerappartementen. Participatie is inderdaad erg belangrijk, zeker in de binnenstad waar we flink verdichten. We zijn natuurlijk nu op structurele basis in overleg met het torentjesoverleg en in dat overleg heb ik ook aangegeven dat het goed zou zijn als elke VvE aangesloten is in dat torentjesoverleg zodat we korte lijntjes hebben me alle buurten in de binnenstad.

De **voorzitter:** Wethouder Paalvast, een interruptie van mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, de wethouder gaat nu wel heel erg snel over de verkeerde informatie die in de stukken staat heen. In de notitie bij het oorspronkelijke raadsvoorstel staat dat alle benodigde parkeerplaatsen worden opgelost in die 43 parkeerplaatsen. Dat klopte niet en vervolgens heb ik daarnaar gevraagd en u heeft een memo gestuurd. Daar blijkt uit dat er in eerste instantie zestig parkeerplaatsen nodig zijn, maar juist door het dubbelgebruik wordt dat lager, naar 53. De 53 heeft u keihard nodig. Nu maakt u de boel nog ingewikkelder door dingen te roepen over kavelpaspoorten en beleid 2021, maar we hebben bij beleid 2019 heel duidelijk een overgangsregeling

afgesproken en daaruit blijkt dat we op dit ogenblik overal alleen nog maar te maken hebben met beleid 2019. Dat had gewoon in de stukken moeten staan en daar had bij moeten staan dat u tien parkeerplaatsen tekortkomt. Ik vind het heel vervelend en ik vind dat u niet moet proberen een rookgordijn op te werpen met de oude parkeernormen. De normen zijn hartstikke scherp en daar moeten we aan voldoen. Ik hoor graag waar die tien auto's moeten blijven.

De **voorzitter:** Mevrouw Van der Meer, dank, maar nogmaals, probeer de interrupties kort te houden want u heeft ook straks nog een tweede termijn. Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast:** Om meteen op de vraag in te gaan 'waar blijven die tien plaatsen?' Dat is gewoon op basis van medegebruik in openbaar gebied en volgens het parkeerdrukonderzoek is dat ook mogelijk en verantwoord.
En voorzitter, met uw instemming ga ik dan naar de twee moties die door Zó! Zoetermeer zijn ingediend. De eerste motie gaat over 'altijd onderbouwing van de parkeersituatie bij grexen en bestemmingsplannen en de omgevingsvergunning'. Het college onthoudt zich van advies voor deze motie. We laten het oordeel aan de raad omdat waar het dictum toe opdraagt, feitelijk overbodig is omdat we dit moeten doen, behalve dat de motie ook oproept om alle bijlagen voortaan bij alle te behandelen raadsvoorstellen toe te voegen. Daar is misschien een beetje een kans op de risico-regelreflex. Ik ben de eerste om toe te geven dat het niet altijd helemaal goed gaat bij de parkeernormen, maar de vraag is dan wel aan u als raad of u dat moet oplossen door nog meer stukken te ontvangen met nog meer onderbouwing, of dat we moeten leren van de keren dat het fout gaat en dat het dan beter moet. Dus daarom is het oordeel aan de raad hoe daarmee om te gaan, of u inderdaad alle parkeeronderzoeken en andere bijlagen standaard bij dit soort raadsvoorstellen wilt hebben.
Dat is de ene motie. De andere motie is de Parkeersituatie Engelandlaan in beeld brengen. Bij de overwegingen staat dat voor bijna 20%, dus die tien parkeerplaatsen, geen oplossing is. Zoals ik net heb aangegeven, is die oplossing het medegebruik. Er staat dat het parkeerdrukonderzoek verouderd is. Dat is niet verouderd, alle onderzoeken zijn binnen de twee jaar nadat ze gedaan zijn, nog gewoon actueel, zo beschrijft het parkeerbeleid. En in de overweging staat dat niet duidelijk is hoe het met de andere ontwikkelingen zit in dat gebied. In dat parkeeronderzoek, dat is ook aan mevrouw Van der Meer aangegeven, is zowel de ontwikkeling bij Engelandlaan 270 als deze ontwikkeling meegeteld en dan past het nog steeds. En het dictum draagt op om nader onderzoek te doen op basis van nieuwe parkeeronderzoeken. Wij stellen dus dat dat niet nodig is. Als je dat wel zou doen, zou dat tot vertraging van het project leiden en het zou ontzettend jammer zijn als we daardoor feitelijk 85 sociale huurwoningen niet kunnen realiseren of dat die vertraging oplopen. Daarom ontraden we deze motie.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Paalvast. Ik heb in ieder geval een verzoek van mevrouw Bout om een vraag aan de wethouder te mogen stellen aan het eind van zijn termijn, dat is nu aan de orde, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter, ik hoopte dat de wethouder die voor hij werd onderbroken door mevrouw Van der Meer, het over de VvE's en het torentjesoverleg had, nog even terug zou komen op de omwonenden. Dus ik dacht 'ik wacht even het volledige antwoord van de wethouder af'. Want niet alle omwonenden zijn aangesloten bij een VvE. Dus ik ben blij dat alle VvE's mogen meedoen in het torentjesoverleg, maar ik hoop dat de wethouder goed wil nadenken over de communicatie met alle buurtgenoten en niet alleen de mensen die zijn aangesloten bij een VvE.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bout. Wethouder Paalvast, wilt u daar op reageren?

Wethouder **Paalvast:** Ja voorzitter, dat is een terecht punt van mevrouw Bout. We hebben ook een nieuwsbrief voor de binnenstad en daarin proberen we ook zo goed mogelijk te communiceren over de ontwikkelingen. Maar inderdaad, op het moment dat dingen concreet worden, ook op de Engelandlaan 140, is het ook goed, want dat was ook uw vraag volgens mij, dan ook bewoners even schriftelijk te informeren zodat ze weten wat er op stapel staat.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Paalvast, daarmee is het einde van de eerste termijn van het college bereikt. Dan de tweede termijn van de raad. Mevrouw Van der Meer, gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, allereerst over dat parkeeronderzoek. Je kunt wel op zo'n parkeeronderzoek schrijven '21 maart 2021' maar de metingen zijn gedaan meer dan twee jaar geleden, begin 2019 in februari. Dat is volgens ons eigen parkeerbeleid te lang geleden. En er is al twee

jaar onderhandeld met de onderzoekers over wat er in dat stuk moet staan en daar krijg ik een heel ongelukkig gevoel bij. Als ik zie dat er twee jaar lang wordt gepraat tussen gemeente en onderzoeksbureau over wat de uitkomsten van het onderzoek moeten zijn, dan denk ik 'is dat nu wel een echt onafhankelijk onderzoek van een bureau dat gewoon deskundig is en waar we ons bij neerleggen?' Ik heb hier heel erg twijfels bij. Ik vind het ook heel vervelend dat we voortdurend door allerlei warboel over kavelpaspoorten die niet meer geldig zijn, in ieder geval niet voor het parkeerbeleid, proberen onze weg te zoeken. We willen in het dictum van onze motie over de onderbouwing van de parkeerdruk het stuk na '2019 nodig zijn' in lid 1, dus waar staat 'en eventuele stukken waarnaar verwezen wordt zoals parkeerdrukonderzoek als bijlage toe te voegen', schrappen. Dus dan loopt het tot aan 'nodig zijn'. Dan vragen we zelf wel wat we nodig hebben op dat moment dat het zover is, dan hoef je dat niet aan iedereen rond te sturen. Het lijkt me dat we met z'n allen toch gewoon willen weten dat dat gewoon fatsoenlijk gebeurt. Het is nu in drie maanden tijd, twee of drie keer achter elkaar gebeurd dat het niet klopt en ik zit daar hartstikke veel tijd aan te spenderen. Ik vind eigenlijk dat u er veel tijd aan moet spenderen en moet zorgen dat ik er gewoon van uit kan gaan dat het klopt wat er staat. Als je naar dat memo kijkt, zou ik dat toch nog maar eens even lezen want ik weet ook niet wat u steeds bedoelt met dubbelgebruik. Mensen moeten gewoon ergens blijven met hun auto. Dat parkeerdrukonderzoek is gewoon heel oud. Maar goed, ik ga ervan uit dat die mensen hun auto's kwijt kunnen en ik pas die motie zo aan. Maar los van alles blijft het feit, en daar ben ik heel boos over, dat ik gewoon wil dat de stukken kloppen. Ik vind niet dat ik er iedere keer achteraan zou moeten zitten of het wel waar is. En ik merk dat alleen maar omdat ik dan technische vragen stel en allemaal wolken terugkrijg en steeds verder moet graven en dat moet niet mijn werk zijn. Ik heet niet Marijke Omtzigt. Dank u wel.

**Motie nr. 2104-08A ingediend door Zó! Zoetermeer**
Altijd onderbouwing van de parkeersituatie bij grexen, bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 6 en 13 april 2021;

constaterende dat:
- in de stukken inzake de Engelandlaan 140 ten onrechte staat dat op 'basis van onderzoek' voor het parkeren de aanwijzingen uit het kavelpaspoort gebruikt kunnen worden en dat de benodigde parkeerplaatsen in het openbaar gebied worden bijgebouwd;
- naar aanleiding van vragen in de commissie een memo naar de raad is gestuurd waarin staat dat de parkeerbehoefte maximaal 53 parkeerplaatsen betreft, maar dat duidelijk is dat die behoefte volgens ons parkeerbeleid minimaal 53 parkeerplaatsen betreft (en niet 43), waardoor voor bijna 20% van de volgens het Zoetermeerse beleid benodigde aantal parkeerplaatsen niets geregeld wordt;
- er geen valide parkeerdrukonderzoek met het memo is meegestuurd, en ook niet het onderzoek waarvan het college gebruik zegt te maken;

overwegende dat:
- de raad ervan uit moet kunnen gaan dat de raad correct en volledig wordt geïnformeerd door het college;
- het niet de bedoeling is dat raadsleden steeds nader onderzoek moeten doen naar de juiste toepassing van het door de raad vastgestelde parkeerbeleid;
- het ook voor de Zoetermeerders duidelijk moet zijn hoe het precies zit met het aantal parkeerplaatsen bij bouwplannen;

draagt het college op:
- in alle voorstellen voor grondexploitaties, wijzigingen van bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen, expliciet te onderbouwen hoeveel parkeerplaatsen volgens het Parkeerbeleid 2019 nodig zijn;
- indien het college meent te kunnen afwijken van het afgesproken parkeerbeleid dit duidelijk met onderbouwing in de stukken te vermelden, zodat de raad erop kan vertrouwen dat hetgeen in de stukken staat, klopt;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Van der Meer. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik lach wel, maar mevrouw Van der Meer heeft wel een punt. Maar ze vertelde het grappig. Ik ben in ieder geval blij met de laatste belofte die wethouder Paalvast deed over de communicatie naar de omwonenden en hopelijk legt hij daar nog een heel klein beetje meer effort in dan gemiddeld. En dan hoop ik dat de buurtgenoten mooi meegenomen worden in dit traject en dan zullen we voor dit raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout, mevrouw Bink nog?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel, ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De **voorzitter:** Dank u wel, dan ga ik naar wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast:** Ja voorzitter, richting mevrouw Van der Meer, rekent u er maar op dat ik behoorlijk wat tijd besteed aan alles wat met parkeren te maken heeft en we proberen dat zo goed mogelijk te doen. Natuurlijk gaat dat niet altijd fout of niet altijd goed, soms gaat het fout maar we hebben het idee dat wat nu voorligt echt juist is en dat de parkeertellingen kloppen en dat het zo goed door kan. Dus bij motie 08 zeggen we 'oordeel raad', maar we houden eraan vast motie 07 te ontraden omdat we echt van mening zijn dat op basis van de parkeeronderzoek de parkeerdruk zoals die nu voorgesteld wordt en het medegebruik echt goed kan.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): We trekken motie 07 in, voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Van der Meer, u bent sneller dan ik de microfoon aan kan zetten. Motie 07 Parkeersituatie Engelandlaan in beeld brengen trekt u in bij dezen. Ja oké.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nog een ding voorzitter, ik mis de belofte van mijnheer Paalvast dat hij dit niet meer doet.

De **voorzitter:** Mijnheer Paalvast, wilt u het niet meer doen?

Wethouder **Paalvast:** Nee, kijk, we doen ons uiterste best om ook voor u de juiste stukken voorgelegd te krijgen met parkeernormen die kloppen. Maar u heeft ook de brief van de gemeentesecretaris gehad, het gaat niet altijd helemaal goed en we werken er keihard aan. We doen echt allemaal ons best om dat zo goed mogelijk te doen. En als het af en toe fout gaat, bent u vaak de eerste die daarop wijst en dan proberen we ook dat zo goed mogelijk te corrigeren als er echt blijkt dat iets niet goed is.

De **voorzitter:** Akkoord. Ik denk dat dat helder met elkaar gewisseld is en ik stel voor de beraadslagingen met elkaar over dit raadsvoorstel te sluiten en over te gaan naar de stemmingen over dit voorstel. Ik begin met het raadsvoorstel Vaststellen grondexploitatie Engeland 140. Is er iemand die daar een stemverklaring wenst te geven? Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): We zullen tegen dit voorstel stemmen juist vanwege de onduidelijke parkeersituatie. Voor de rest vinden we het een prima plan maar we weten nog steeds niet waar die mensen moeten blijven en wij stemmen tegen. Dus het moet naar de briefstemming. Dank u wel.

De **voorzitter:** Die conclusie wilde ik net trekken, u heeft daarmee een stemverklaring gegeven en als er verder geen stemverklaringen meer zijn bij het raadsvoorstel, heb ik geconcludeerd dat het naar de briefstemming gaat.
Dan hebben we nog een motie over 2104-07 Parkeersituatie Engelandlaan in beeld brengen. Die is ingetrokken en die is geen onderdeel meer van de besluitvorming. Dan hebben we nog over 2104-08 de motie over de onderbouwing van de parkeersituatie bij grexen, bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Ik kijk even, die blijft nog wel in stemming en even voor de zekerheid, mevrouw Van der Meer, is dat met of zonder die laatste zin? Die laatste zin had u eruit gehaald toch? Dus de geamendeerde motie.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja, de geamendeerde motie.

De **voorzitter:** Dank u wel. De geamendeerde motie is onderdeel van de besluitvorming. Is er iemand

die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval, er is wel om stemming verzocht dus ook deze gaat naar de briefstemming.

## 9. Sluiting

De **voorzitter:** Dan zijn we aan het eind van deze vergadering gekomen. Nog even ten overvloede, ik heb het al gezegd aan het begin, maar nog een keertje: morgen voor 12.00 uur ontvangt u het stembiljet en dat kunt u tot uiterlijk vrijdag 16 april om 09.30 uur in stembus in het stadhuis stoppen. Ik zeg er nog even bij, kijkt u even goed want er dienen handtekeningen te worden gezet, anders is het ongeldig. Dus ik vraag daar nog even aandacht voor want het wil nog wel eens voorkomen dat daar wat wordt vergeten. Dus nogmaals, graag aandacht voor de juiste ondertekening want dan is het onderdeel van de geldige stemmen.
Ik dank u allen hartelijk voor uw aanwezigheid en voor uw geduld en het feit dat u terug wilde komen en ik wilde het niet zeggen, maar ik kan het nu wel zeggen, de techniek heeft het ook volgehouden. Dank u wel en fijne avond nog en voor straks welterusten, ik sluit de vergadering.

Sluiting om 22.20 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 17 mei 2021,

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen